

debreceni

Független Ujság

politikai napilap

Megszólalt a pékkartell

Eppen egy hete, hogy megindítottuk a debreceni kenyér minőségének feljavításáért és a kenyérvásárlási kényszer megszüntetéséért közérdekű harcunkat s egy hét után megszólalt a debreceni pékkartell. Két debreceni ujság vállalkozott arra a kétéves érdemű szerepre, hogy a kartellnek védelmet adott, legalábbis abban a mértékben, hogy nyilatkozatát leközölte. A kartell nyilatkozata három részre oszlik. Az egyik kikel a Független Ujság és szerkesztője, Thury Levente ellen s fogadkozik, hogy bíróság elé állít bennünket. Ezt nagyon helyeseljük, nekünk sincs hobb vágyunk, minthogy a bíróság vizsgálja felül a pékkartell működését s előre bejelentjük, hogy a legszélesebb alapon fogjuk kérni a bizonyítást.

A másik rész azokat a kereskedőket támadja, akik merészkedtek szembehelyezkedni a kartellel, Olcsó Jánosoknak nevezi őket, azt mondja, hogy kárt okoztak úgy a pékeknek, mint „a komoly, becsületes, hazafias kötelességét teljesen ismerő és teljesítő kereskedelemnek”. Erre a „galambpéjű” részre az a válaszuk, hogy legkönnyebb általánosítani, hazafias frázisokkal pedig könnyű dobálózni azoknak is, akiknek ebben a tekintetben van valami a füllük mögött. A pékkartell eleget ártott az egész kereskedelem szabadságának, hogy a komoly panaszoknak vádaskodása lvegye elejüket.

A nyilatkozat harmadik része Galamb Ferenc személyével foglalkozik s bizonyára nem meglepő, hogy ez a rész a legterjedelmesebb. Hiszen az egész pékkartellben Galamb Ferenc a legnagyobb előny, ő — pedig hivatalosan nincs is benne — szállít az összes közintézményeknek, rendházaknak, nagyobb üzemeknek s az egész áregyezmény nem szolgál egyéb célt, hogy az ő szállításait megvédje a pékipar konkurenciája elől. E helyen nem vesszük bonckés alá, hogy az elért nagy előnyök ellenére is miért nem fizet tehát az ő szállításai után a pékek ama bizonyos „jótékonyági” alapjára, amelyből azonban más célokra is elég jut, mázsánként egy pengőt, amit pedig fizettet minden szegény kisiparossal is. Nem vesszük bonckés alá, hogy miként lehet egyáltalán a kisiparosok áregyezményének elnöke, holott ő maga nem kisiparos, saját neve alatt menő üzemét rég beszüntette, egyszerű szerény kenyérgyártulajdonos s igen jól dotált igazgató a saját kenyérgyárában. Elvezi a pékkartell minden előnyét, a kartellre való hivatkozással minden intézménynél, amelynek szállít, felemelte a kenyér árát s annak a kartellnek költségeit, amelynek legnagyobb hasznát ő veszi, megfizetteti azokkal a kisiparo-

Franciaország még mindig bizik a békés elintézésben

Anglia megerősíti a birodalom több hadászati pontját — Az USA nem avatkozik európai háborúba

Páris, augusztus 24. Beavatott részről származik az az értesülés, hogy a háromhatalmi konferencia meghiusulása után most vissza fognak térni Laval miniszterelnök eredeti javaslatához, amely abban állott, hogy

Abessziniát tegyék meg francia-angol-olasz kondominiummá.

Igy azután gondoskodni lehetne Abessziniában az olaszok biztonságáról és az olasz gazdasági érdekek kielégítéséről, amit Anglia eddig tudvalevőleg ellenezett. Ecélből a következő intézkedéseket tervezik:

közös elhatározással lefegyverezik Etiópiát;

angol és francia közreműködéssel olasz rendőrséget szerveznek Abessziniában az olasz érdekek védelmére és

büntető expedíciót küldenek ki, hogy megfékezzék az abessziniai vad törzseket, amelyeknek szemében csak az erőszaknak van tekintélye, hogy Olaszország elégtételt kapjon az aduai és legutóbb az Ualual mellett elkövetett abesszin támadásokért, amelyek annyira olasz vért követeltek.

Washington, augusztus 24. Közvetlenül a semlegességi törvényjavaslat megszavazása után Robinson demokráta vezér nagy nyomatékkal jelentette ki, hogy

az USA nem fog résztvenni semmiféle európai háborúban.

Ha van olyan európai nép, amely azt hiszi, hogy az Egyesült Államok kormánya, vagy embereinek pénze hozzá fog járulni az európai

viszályok rendezéséhez másképp, mint békeszerető tanácsok révén, az csatlódik — mondotta a szónok.

Bern, augusztus 24. Az olasz-etióp döntőbíróóság valószínűleg vasárnap reggel tartja utolsó ülését és még a vasárnap folyamán elhagyja Bernt.

Páris, augusztus 24. A Temps még mindig bizik a keletafrikai kérdés békés elintézésében. A helyzet súlyos — írja a lap —, de nem reménytelen. Az angol kormány elhatározta ugyan hogy a maga részéről nem áll elő javaslatokkal és a kezdeményezést másokra bízza, nyilvánvaló azonban, hogy

a közvetítő megoldás létrejött minden befolyásával előmozdítja.

A francia-angol együttműködés, melyet az angolok teljes mértékben fenn akarnak tartani, az adott körülmények között csak úgy képzelhető el, ha a legszélesebb keretek között mozog és egyfelől a Rómával való diplomáciai érintkezés terén, másfelől Genfben is érvényesül. A Temps elhamarkodott dolognak tartja a megtorló intézkedések emlegetését. Az olasz büszkeséget sértő óvintézkedésekkel nem szabad veszélyeztetni a békés megoldás kilátásait.

Páris, augusztus 24. A Szezei csatornában — mint a Journalnak jelentik — pénteken nagy forgalmat bonyolítottak le.

A csatornán áthaladt egy angol torpedóromboló-raj, amely teljes

gőzzel útban van a Vörös-tenger felé.

Az angol hajók után két hadianyagszállító olasz hajó, majd két olasz csapatszallító hajó haladt át a csatornán.

A Newyork Herald londoni jelentése szerint, amelyet a legtöbb francia lap átvett,

az angol kormány intézkedett a birodalom főbb hadászati pontjainak megerősítése érdekében.

A maláj-szigeteken, Hongkongban és a singapuri tengeri támaszponton új légvédelmi egységeket állítottak fel. A légügyi miniszter elhatározta, hogy katonai légi különítményt küld Bassorába. Az angol kormány Nagybritannia és a birodalom többi része között kizárólag angol terület átrepülésével akar kapcsolatot létesíteni és a basszori repülés ennek a tervnek a megvalósítását jelentené.

London, augusztus 24. Angol kormánykörökben úgy vélekednek, hogy ha tényleg kitör a háború Olaszország és Abessziniá között, Olaszország utána fogja a japánok manduriai példáját és

minden formaszzerű hadüzenet nélkül megkezdi az ellenségeskedéseket,

abban az időpontban, amelyet érdekeire nézve alkalmasnak ítél.

Az olasz kormány ezeket a hadműveleteket nem nevezi hadjáratnak, hanem abban is idegen példát utánoz, hogy angol minta szerint rendőri rendszabálynak minősíti az abessziniai vállalkozást.

sokkal, akik elől éppen a kartell által helyezte biztonságba közszállításait.

Ezt a Galamb Ferencet „nem engedik elképzeltetni” a naiv kisiparosok, akik még arra is vállalkoznak, hogy a dúsgazdag gyártulajdonosnak, a mindnyájuknál többet kereső gyárigazgatónak fizetik a sajtóperi költségeit. Pedig ezek a költségek tetemesek lesznek, mert mi Galamb Ferenc gyártulajdonos és igazgató urat személyében sohasem támadtuk, sőt közgazdasági tevékenységét is csak ezután készülünk alapos kritika alá vonni. Minélfogva a

sajtóper költségei sem minket terhelnek.

Rendkívül tanulságos a pékkartell nyilatkozatának az a speciális szakasza, amely a néhányszor elismételt Galamb-féle kartellfőnöki érdemeket még külön is összefoglalja, eképpen:

„Megállapította a taggyűlés azt, hogy az egyezmény a kisiparosokat százszázalékosan védi. Megállapította a taggyűlés azt, hogy az egyezmény elnöke: Galamb Ferenc, aki minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül látja el az elnöki tisztet, az egyezmény fennállása óta, ahelyett, hogy kisiparos társainak a ro-

vására felfejlődött volna, ezzel ellenkezően tetemes forgalomcsökkenést szenvedett. Megállapította a taggyűlés azt, hogy elnöke minden tekintetben megállja helyét úgy ipari, mint szakképzettség és mint sütőipari ügyek ismeretében, intézésében.”

E dús önzetlenségre, arra, hogy miként ment tönkre Galamb úr a kisipar védelmében, miként táplálja szíve és erszénye vérével a kisiparosokat, csak egy rövid felszólítás — olvasóinkhoz — a válaszuk:

— Aki ezt elhiszi, tartsa fel az ujját!

Használt és javított VARRÓGÉPEK RÉSZLETRE IS SCHENKENGELNÉL. Piac u. 89. kaphatók

A Daily Telegraph jelenti, hogy az olasz kormánynek egyelőre nincs szándékában Addis-Abebaból visszahívni az olasz követet, hanem azt tervezi, hogy személyes biztonságának védelmére

egy zászlóalj olasz gyalogoskatonát az abesszin fővárosba küld.

Ehhez azonban a négy engedelmességre nem valószínű, hogy bele fog egyezni. Az olasz kormánynek a Daily Telegraph római tudósítója szerint a következő három célja van Abessziniában:

1. meg akarja szállani katonailag egész Etiópiát;

2. a megszállás után Abessziniák területét anektálja és

3. az abessziniai fensík fölött kiterjeszti az olasz fennhatóságot.

Addis-Abeba, augusztus 24. Harmadik hindu család, mintegy százfőnyi létszámmal kérte, hogy látta-mozzák útlevelét, mert hétfőn el akarnak utazni Addis-Abebaból.

Addis-Abeba, augusztus 24. Császári rendelet jelent meg, amely közli a lakossággal, hogy

légi támadás esetén hagyja el lakását és meneküljön az erdőbe.

A támadásra jelző lövésekkel fogják figyelmeztetni a lakosságot.

London, augusztus 24. A Macdonald elnöklésével megtartott tegnapi minisztertanácson, mint utólagosan közlik,

résztvettek az angol szárazföldi, tengeri és légi haderők vezérkari főnökei.

A kormánynek a mai minisztertanácson résztvevő tagjai csaknem kivétel nélkül egyúttal tagjai a brit birodalmi véderő-bizottságnak is.

Bozen, augusztus 24. A déltiroli olasz hadgyakorlatok vasárnap délután 12 órakor kezdődnek.

Mussolinit hétfőre várják Bozenbe s a király is úban van Bozen felé,

hogy résztvegyen a hadgyakorlatokon.

London, augusztus 24. A kormány a légi- és gáztámadások elleni védekezést ismertető füzet szétosztása után kiadta rendelkezéseit, hogy

az egész szigeten azonnal létesítsenek menedékhelyeket légitámadások ellen.

London, augusztus 24. A pendjáb ezred 130 embere parancsot kapott, hogy

Etiópiába utazzék az addis-abebai angol követség védelmének megerősítésére.

Ezt a rendelkezést az angol kormány az etiópiai kormánnyal előzetesen megbeszélte.

Nápoly, augusztus 24. Az Atlanti tengerjáró elindult Masszaua felé. A fedélzeten 40 tiszt, a Március 23-a nevű feketeinges ezred ezer tagja és hadianyag van. A hajó indulása után megkezdtek az Október 28-a nevű feketeinges csapat 4000 tagjának behajózását a Saturnia nevű tengerjáró hajóra. Ez a hajó is Masszauába indul. Mussolini veje és két fia is a Saturnia gőzessel megy Keletafrikába.

Addis-Abeba, aug. 24. A japán kormány elállt attól, hogy csapatokat küldjön Abessziniába, mert mindössze három japán ember él ott.

Néhány más kormány viszont foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy küld-

jön-e Abessziniába szárazföldi különítményeket. Foglalkoznak továbbá azzal a kérdéssel, hogy az addis-abebai követségi negyedek ne nyílva-nítsák-e

semleges területnek, ép úgy, mint az Sanghajban történt.

Halálos vitorlázó repülő-szerencsétlenség Szolnokon

Szolnok, aug. 24. Lovas István szolnoki MAV műhelygyakornok szombaton délután a szolnoki repülőklub repülőterén felszállott az Imre nevű vitorlázó repülőgéppel, hogy siklóleszállást mutasson be. A gépet autóval huzatta meg, azonban alig emelkedett 20 méter magasságba, amikor lekapcsolta magát a vontatókötélről. A gép egy pillanatra állni látszott a

levegőben, azután hirtelen lezuhant és darabokra tört. Lovas Istvánt a mentők összetört tagokkal eszméletlenül a szolnoki kórházba szállították, ahol kiszünetelt. Lovas országos hírvitorlázó repülő volt, a napokban tette le az úgynevezett C vizsgát és tegnap kapta meg az Aerószövetségtől az oktatói jogosítványt.

Gyenge lesz a tengeri és burgonyatermés

Budapest, augusztus 24. A ma kiadott hivatalos jelentés megjelenése óta (júli. 30) a csapadék mennyisége az ország túlnyomórésztében jelentékeny volt.

Búzatermésünk 2,507,753 q-val több a tavalyinál. Rozstermésünk 500,446 q-val több a tavalyinál. Árpatermésünk 304,534 q-val több a tavalyinál. Zabtermésünk 375,637 q-val kevesebb a tavalyinál. Tengeritermésünk 6 millió 276,558 q-val kevesebb a tavalyi-

nál. Burgonyatermésünk 7,246,986 m nyei és viszonyinak mostohasága termésünk 2,494,645 q-val kevesebb a tavalyinál. A rétek sarjütemése a mélyebb fekvésű helyek kivételével többnyire gyenge volt. Az esőzésekre a sarjú növése ismét megindult. A legelők fűnövése az utóbbi esőkre lassan megindult, úgyhogy most már egyes vidékeken némi táplálékot nyújtanak a kijáró jószágoknak.

Rosenfeld Endre újból a törvényszék elé került

Tizenkilenc renebéli bűncselekmény nyel vádolják a notórius szélhámost

A debreceni hatóságok régi ismerőse Rosenfeld Endre szombaton ismét a bíróság elé került. Egész sereg bűncselekményt követett el, amiért néhány hónappal ezelőtt letartóztatta a rendőrség. Az alig 33 esztendőes fiatalember már hosszú esztendőket töltött a különböző fegyházakban, de súlyos büntetés sem javította meg a notórius szélhámost, akik

a szombati tárgyaláson 19 renebéli bűncselekmény elkövetéséért vont felelősségre a debreceni törvényszék Jeney-tanácsa.

Rosenfeld Endre nemrégiben szabadult ki a fegyházból s azóta, mint ügynök kereste kenyerét. Nem sokáig volt azonban szabadon, mert a feljelentések sűrű egymásutánban érkeztek be ellene és olyan terhelő adatok merültek fel vele szemben, hogy elrendelték letartóztatását. Rosenfeld Endre ellen az ügyészség

csalás, sikkasztás, zsarolás, uszora

címén emelt vádat. Vele együtt került a vádlottak padjára kisebb bűncselekmények vádjával terhelt Szabó Dezső és Kis Endre gépkocsivezető, valamint Izrael Mór ügynök. A tárgyaláson Rosenfeld Endrét dr. Nyíri László ügyvéd, míg a többi vádlottat dr. Lusztig Sándor ügyvéd védte.

Rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott a tárgyalás iránt és a terem zsúfolva volt, amikor bevonult a törvény-

széki tanács. Az elegáns, szürke ruhába öltözött Rosenfeld Endrét szuronyos fogházor vezette fel. A szélhámos egykedvűen foglalt helyet a vádlottak padján majd nyugodtan, szinte közönyösen válaszolt az elnök kérdéseire.

A vádirat ismertetésekor kiderült, — hogy Rosenfeld Endre

nemcsak Debrecenben követett el szélhámosságokat, hanem vidéken is.

Mint biztosítási ügynök elutazott Törökszentmiklósról, ahol egy Szandner Andor nevű kereskedőtől csalt ki nagyobb pénzeszeget biztosítás ürügye alatt. De csalt másutt is, mindenütt, — amerre megfordult. Nyitott egy áruforgalmi irodát, ott

óvadékos embereket vett fel, az óvadékokat elsikkasztotta,

majd pénzesztársat szerzett az „áruforgalmi irodához” és a pénzesztárs hamarosan pénznélküli maradt.

Mint fűszerügynök is élelmesen csapta be vásárlóit. Egy bizonyos árut a renden áron alul szállított az illető kereskedőknek, viszont

a többi portékát egészen silány minőségben és magas áron adta nekik.

Ilyenformán is nagyon sok embert megkárosított. Hatalmas összeget szerzett s a pénzzel felutazott Budapestre, hol végigjárta a különböző mulatóhelyeket. Úgy költekezett, mint egy pénzmágnás.

MADARAK ÉS EMLŐSÖK kitömését, agancsok felszerelését, koponyák fehérítését és szőrme vadak szőnyegnek kidolgozva szakszerűen végez legolcsóbban ERCES FERENC zoológiai praeparátor Piac ucca 64.

Kártyatermekben járt, ahol hatalmas összegeket vesztett. Egy alkalommal például alig két óra leforgása alatt három ezer pengőt vesztett, természetesen a sikkasztott pénzből.

A szombati tárgyaláson Rosenfeld E. tagadta a terhére rótt bűncselekményeket.

Zavaros, kuszált vallomást tett, igyekezett minél bonyolultabbá tenni a dolgokat, olyan komplikálttá, amilyen komplikált módon követte el szélhámosságait. Minden egyes vádpontban ártatlannak érezte magát. A bíróság több tanút hallgatott ki, akiknek nagyrésze súlyosan terhelő vallomást tett Rosenfeld ellen.

A tárgyalást szombaton a délutáni órákban is folytatták, de ítélelhozatalra valószínűleg csak kedden kerül sor.

— Ha az arcszíne fakó, szürkés-sárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél túlságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik már régóta a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez a rosszullet okát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.

JELENTKEZÉS AZ INSÉGMUNKÁRA

Debrecen város felhívására eddig ezeröttszáz családfele jelentkezett inségmunkára. Minden egyes jelentkezőre 3—4 családtagot lehet számitani, tehát eddig körülbelül öt-hatezer ellátatlanról történt gondoskodás. Ezideig a jelentkezők névsora szerint folytak le. A munkakövető felhívja a munkásokat, hogy a névsortól eltekintve haladéktalanul jelentkezzenek a munkára.

VENNI AKAR VALAMIT?

A Független Ujság hirdetésé biztosan hozzájuttatja a kívánt tárgyhoz.

A és a

A k a k lisz a k kivi áre

A h.

A Debrecen tegnapi szám debreceni pék folyik. A vizsg igazgatási hat Imre tb. tanác szélesebb med annak folyásá tatja magát Elemér polgár

Különö

Zavaros ügy löbb kifejezés egyes dologra is azért rend miniszter, hog kulat is voltak kartell. Az in a miniszter, h hozzá még a t receni pékka miután az ár tette be a ka sorban azt hogy kik a k sok-e, vagy v társaság, vagy dig olyan mag kánál többbe gyárnak tekin ben lehet ug teni az áregey esetben

köteles az tésére, ami illatékét is

Különösen fel tóság figyelme az egyezm lisztkereske

A kamara megáll

Amikor a k kereskedelmi képest kikérte nyét, hogy ka a debreceni p egyezménye, a mi és ipark naivtással sik rülmény fölöt ban Galamb I nincsenek-e az lakozott liszte részvénytársas minősíthető munkánál tö Galamb Feren bizottsági elnö hogy

A pékkartell elleni vizsgálat, a megalakulás és az alapszabály kulisszatitkai

A kereskedelmi és iparkamara különös szakvéleménye a kereskedelmi miniszter kérdéseire — Van-e hasznuk a liszteseknek a pékkartellból? — Galamb Ferenc elnöke a kartellnek, hihető-e, hogy a saját sütődéje kartellen kívül áll? — Köteles-e kartell-illetéket fizetni a debreceni áregyezmény? — Belépő és kilépő (?) lisztesek és malmok

A h. polgármester rendet teremt a kenyérfronton

A Debreceni Független Ujság már tegnapi számában jelezte, hogy a debreceni pékkartell ellen vizsgálat folyik. A vizsgálatot az elsőfokú közigazgatási hatóság D ö m s ö d y Imre tb. tanácsnok vezetésével a legszélesebb mederben indította meg s annak folyásáról állandóan tájékoztatja magát úgy dr. V a r g h a Elemér polgármesterhelyettes, mint

dr. P a j o r Győző helyettes főügyész. Személyesen érdeklődtünk ennek a vizsgálatnak a menetéről s a legnagyobb megnyugvással tölthet el mindenkit az, hogy a városi hatóságok minden erejükkel azon vannak, hogy a kenyérfronton rendet teremtsenek s tisztázzák a pékkartell zavaros ügyeit.

ra. Szakvéleményében ugyanis ezeket szóról szóra megismétli, kimondja, hogy a lisztesek és malmok nem működő tagjai

az áregyezménynek, hogy az áregyezményből hasznuk nincsen

és vizsgálat, valamint bizonyíték

Különös játék a kartell vagy nem kartell kérdése körül

Zavaros ügyek — ez a legmegfelelőbb kifejezés a pékkartell minden egyes dologára. Magát a vizsgálatot is azért rendelte el a kereskedelmi miniszter, hogy tisztázza: milyen alakulat is voltaképpen a debreceni pékkartell. Az indokolásban elmondotta a miniszter, hogy panaszok érkeztek hozzá még a tavasz folyamán a debreceni pékkartell működése felől s miután az áregyezményt nem jelentette be a kartellhatóságoknak, elsősorban azt akarja megállapítani, hogy kik a kartell tagjai, kisiparosok-e, vagy van közöttük részvénytársaság, vagy szövetkezet, vagy pedig olyan magánüzem, mely 20 munkánál többet foglalkoztat, tehát gyárnak tekinthető. Ez utóbbi esetben lehet ugyanis kartellnek tekinteni az áregyezményt, csak ebben az esetben

nincsen-e 20 munkánál többet foglalkoztató üzem, vagy részvénytársaság, mely esetekben aztán letagadhatatlan lenne a kartell jellege.

A debreceni pékkartell már megalakulásakor gondolt arra, hogy lehetőleg elkerülje az alapszabályok bejelentésének kötelezettségét és a kartell-illeték fizetését s éppen ezért az egyetlen részvénytársaság, a Galamb Ferenc tulajdonában levő Gazdák Sütődéje R. T., nem is írta alá a kartell egyezményt.

Ha szívesen azonban nem is vett részt az áregyezményben a Gazdák Sütődéje R. T., valójában igemis részt vállalt benne. Magának az áregyezmény társaságának s az intézőbizottságnak is elnöke Galamb Ferenc lett, a Gazdák Sütődéje igazgatója és tulajdonosa

s ő természetesen ugyanazokat a megtorló intézkedéseket vállalta a renitens pékekkel és viszonteladókkal szemben, mint a többi péküzem, sőt elől is kellett járnia azokban már annál fogva is, hogy az, aki ezeket a megtorló intézkedéseket kimondta, maga a sütő, de igazgatója, Galamb Ferenc intézőbizottsági elnök volt.

köteles az alapszabály bejelentésére, amikor viszont kartell-illetéket is kell fizetniük a tagoknak.

Különösen felhívta a miniszter a hatóság figyelmét arra, hogy vajjon az egyezményhez csatlakozott lisztkereskedők és malmok között

A kamara szakvéleménye és az áregyezmény megállapodás szövege között ellentét van

Amikor a közigazgatási hatóság a kereskedelmi miniszter utasításához képest kikérte a kamara szakvéleményét, hogy kartellnek minősíthető-e a debreceni pékek és lisztesek áregyezménye, a debreceni kereskedelmi és iparkamara csodálatraméltó naivitással siklott el a fölött a körülmény fölött, megkérdezte azonban Galamb Ferencet afelől, hogy nincsenek-e az áregyezményhez csatlakozott lisztesek és malmok között részvénytársaságok, vagy gyárnak minősíthető üzemek, amelyek 20 munkánál többet foglalkoztatnak? Galamb Ferenc áregyezmény-intézőbizottsági elnök erre bejelentette azt, hogy

a csatlakozott lisztesek és malmok nem működő tagjai az áregyezménynek,

csupán arra vállalkoztak, hogy az áregyezmény céljaira minden mázsa liszt után kivettt egypengős illetéket befizetik az áregyezmény pénztárába. De bejelentette azt is, hogy ezek közül a lisztesek és malmok közül is

kivált az egyezményből az a négy lisztkereskedő és malom, amelyek részvénytársaságok, vagy gyárnak minősíthető üzemek.

Itt aztán egy másik csodálatraméltó felületességet követett el a kama-

Idézzük a kamarának a megállapodás szövegét

Különösen sérelmes azonban az első két megállapítás, amelyek szerint a lisztesek nem működő tagok s az áregyezményből hasznuk nincs. Azért sérelmes ez, mert az áregyezmény tagjai által 1935. január 27-én aláírt Megállapodás 65. §-a így szól: „Az Egyezmény tagok kötelezik magukat, hogy lisztszükségletüket az Egyezményben résztvevő malmok, vagy lisztkereskedőktől szerzik be.

Malmok és lisztkereskedők kötelezik magukat, hogy a pékeknek hente-ként eladott lisztekkel kimutatást adnak és a beszedett összegeket az egyezmény pénztárába minden hét végén, legkésőbb a következő hét első napján befizetik...

Az Egyezmény szabályait nem tartó, vagy ismeretlen kihágó lisztkereskedővel szemben joga van az Egyezmény összességének a lisztvásárlást beszüntetni. Az így hozott határozatot minden tag betartani köteles.

Az, hogy hasznuk van a liszteseknek és malmoknak az egyezményből, világosan kitűnik az első bekezdésből, amely szerint

kizárólagos szállítási jogot

Dr. Vargha Elemér h. polgármester: minden panaszt kivizsgálunk

Megnyugvásul csak az szolgálhat, hogy amidőn a kereskedelem jogos érdekeinek védelmére hivatott kamara nem látta meg a szerződés veszedelmeit,

a városi hatóságok a legalap-sabban vizsgálják meg az ügyeket s bizonyára megfelelő kritika tárgyává teszik a kamara „szakvéleményét” is.

Kérdést intéztünk a pékkartell ügyvel kapcsolatban dr. V a r g h a Elemér polgármesterhez, aki előzőleg D ö m s ö d y Imre tb. tanácsnok, az elsőfokú közigazgatási hatóság vezetőjének jelentését hallgatta meg, majd dr. P a j o r Győző h. tiszti főügyésztől is véleményt kért. A polgármesterhelyettes a következőket mondta:

— A vizsgálat folyik s

Nem mi érdekeltek hanem a
M. KIR. JÓZSEF MUEGYETEM
állapította meg, hogy a
FEHÉR SZAGTALAN BIBER-F
az állandó nagy vírmor-másnak is tökéletesen ellen áll
Biber murek
 BUDAPESTI M. JOZSEF UTCA 8.

100 %-ig hazai gyártmány!

Kapható: Építési anyag- és festék-kereskedésekben.

nélkül magáévá tette azt a bejelentést, hogy a négy nagy lisztes és malom az áregyezményből kilépett.

kapnak a tagként csatlakozott malmok és lisztesek az egyezményi péktagoknak liszt szállítására. Ugyan mi ez, ha nem haszon biztosítása? Ennek ellenében a lisztesek és malmok vállalják a második szakaszban foglalt kötelezettséget a kartellcélra szolgáló pénzek beszedésére. A harmadik szakasz viszont kimondja, hogy

amelyik lisztkereskedő ezt a kötelezettséget megszegi, annál többet nem vásárolnak a pékek.

Ez a három szakasz nem más, mint az egyezményből a lisztesek számára járó haszon, az ezzel szemben teljesítendő kötelezettség s az egyezmény megszegéséért kijáró büntetés pontos meghatározása.

Csodálkozással kérdezzük: hogy tévedhetett ilyen nagyot a kamara, amikor mindennek pont az ellenkezőjét állapította meg Galamb pék-mester bemonadására? Miért nem látta meg az egyezmény szakaszai-ban a kereskedelemre oly veszélyes merényletet s miért nem nyitotta ki a szemét alaposabban a „Megállapodás” vizsgálata idején?

ha úgy látom, hogy az áregyezmény a közérdeket sérti, hogy

veszteségmentes felépítésű 2 lámpás rádió, rövid, közép- és hosszuhullámok vételére, elektrodinamikus hangszóróval

M E G É R K E Z E T I
 MINDEN ORION FÉHŐERESZKEDŐNél KAPHATÓ

MEGNYILT BENYÁTS EMIL DEBRECEN ÁRUHÁZÁNAK

férfi divat, női konfektio, férfi konfektio, gyermek konfektio osztályai.

Férfi kalapok
Férfi ruhák
Férfi kabátok
Férfi bőrkabátok

Női ruhák
Női kabátok
Női bundák
Női bőrkabátok

Gyermekek ruhák és kabátok fiuknak leányoknak
NAGY VÁLASZTEK, OLCSÓ ÁRAK!

ha a törvényes beavatkozásra a hatóságnak módja nyílik, be fogok avatkozni.

Elhatározott szándékom, hogy oly elsőrendű fontosságú érdelemismer, mint a kenyér ügyében fendet teremtek. A kérdés különben szerepelni fog az inségakció bizottság napirendjén is, erről gondoskodom.

— A közönség éppen úgy, mint azok a viszonteladók, akiket sérelem ért, jól teszik, hogyha

bejelentik az elsőfokú hatóságnak panaszukat.

Gondoskodni fogok arról, hogy minden panasz vizsgáltassék ki s biztosítok mindenkit, hogy a panasztételből kára nem származhatik.

Dömsödy Imre tb. tanácsnok, az elsőfokú közigazgatási hatóság vezetője kérdéseimre a következő nyilatkozatot tette a pékkartell ügyében:

— A h. polgármester úr utasítására az elsőfokú közigazgatási hatóság, mint elsőfokú iparhatóság a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrnak a város polgármesteréhez intézett leiratában foglaltak alapján a helyi sütőiparosoknak áregyezménye ügyében a vizsgálatot lefolytatta. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a debreceni sütőiparosok által létesített áregyezmény kartell megállapodásnak nem minősíthető.

A helybeli kereskedelmi és iparkamara,

amelyet ebben a kérdésben az elsőfokú iparhatóság meghallgatott, megállapította, hogy az áregyezménynek sem kereskedelmi vállalat, sem kézműves jellegű iparkörét meghaladó ipari vállalat nem tagja. Az áregyezmény ellen az illetékes elsőfokú iparhatóságnál panaszt mind a mai napig sem továbbbárusító kereskedő, sem a fogyasztóközönség köréből senki sem terjesztett elő, ennek ellenére

a hatóság a Debreceni Független Ujság által közölt adatok alapján a vizsgálatot megindította,

mely vizsgálat kiterjed egyrészt arra, hogy a helybeli sütőmesterek által forgalomba hozott kenyérek ára 140,339—1931. M. E. számú rendelkezésnek megfelelnek-e, továbbá, hogy a sütőipari áregyezmény alapján megvan-e a lehetősége annak, hogy a viszonteladó kereskedő más

megfelelő árut előállító sütőiparoshoz átosztható legyen.

— Megállapítást nyert, hogy a mai napon a 6-os búzaliszt nagykereskedői ára 24—25 fill. kg-ként, melyhez hozzászámítva a 140,330—1931. M. E. számú rendelettel engedélyezett 6 fill. hozzászámításával a barna kenyér ára 30 fillér lehetne, ezzel szemben a debreceni sütőiparosok egységesen a barna kenyeret, mely 80% 6-os és 20% rozsból készül, 28 fillérért árusítják.

— Amint a hatóságnak tudomására jut, hogy valamely továbbbárusító kereskedő a kijelölt sütőiparostól nem megfelelő kenyeret kapna, bejelentés esetén a hatóság az áregyezmény vezetőségénél a miniszteri rendelet értelmében eljárna, hogy az illető sütőiparos vagy megfelelő minőségű kenyeret és süteményt állítson elő, vagy pedig ha ezt nem tené, az illető sütőiparos vevőit más, a vevők által kiválasztott sütőiparoshoz osszák be. Eddig azonban a közigazgatási hatósághoz ilyen irányú panasz nem érkezett.

A kiskereskedőt úgy kezelik, mint leltári tárgyat

Arra, hogy mi a kereskedő felfogása a pékkartellnek a kiskereskedőkkel szemben tanúsított eljárásáról, a debreceni kereskedőtársadalom régi, kiváló vezetőjének, V a d á s z y Sándornak véleményét kértük ki. Ez a rövid s mégis mindent megmondó nyilatkozat így hangzik:

— Annak idején magam is tudomással bírtam a debreceni pékegyezményről, de annak egyes rendelkezései csak azóta váltak előttem ismeretessé. Ezek is csak hallomásból. Tény, hogy többen panasz tárgyává tették előttem, hogy a pékek között olyan megállapodás van, amely szerint a kereskedő nem vásárolhat pénzért annál a péknél, amelynél éppen kedve tartja. Mi sem természetesebb, mint az, hogy ezt a megkötöttséget a kiskereskedők, akik csaknem kivétel nélkül árusítanak kenyeret és péksüteményt, általában nehézményezik. A magam részéről is igen

drákoznak tartom az egyezménynek azt a rendelkezését, amely

szerint a kenyérárusító kiskereskedők mintegy leltár tárgyként

A debreceni pékkartell megállapodása, melyben úgy „utalják“ és „felosztják“ a vevőt, mintha élettelen tárgy lenne

A debreceni pékkartell ellen egy hét óta harcol már a Debreceni Független Ujság, követelve, hogy szüntessék meg azt a kivételes jogot, amellyel a pékkartell felosztja tagjai között Debrecen kenyérfogyasztását s kérlelhetetlenül előírja a viszonteladóknak, hogy melyik péküzemben szerezhetik be szükségletüket. Birunkban van a pékkartell alapszabálya, amely a „Megállapodás“ ártatlan címet viseli s amelyből kitűnik, hogy ez a kartell polgári államban lehetetlen kenyérelállítására. — Hogy a kartell diktátorainak minden vádaskodását megerőtlenítsük, kénytelenek vagyunk ismertetni olvasóink előtt ezt a megállapodást, amely

„A sütők és lisztesek egyezménye, Debrecen“

név alatt a sütőiparosok, lisztkereskedők és malmok gazdasági versenyét szabályozza.

Az egyezmény célját igen nemesen jelöli meg az első paragrafus a következőkben:

„Az Egyezmény célja, hogy a közjó érdekeinek és a mindenkori törvényes rendelkezéseknek szigorú szem előtt tartása mellett a sütőipari szakma tagjai között folytatott esztelen verseny elfajulásának gátat vessen — ezáltal a szakmabeli iparosok romlását megakadályozza és azok tisztességes megélhetését biztosítsa és a legyengült sütőket megsegítse. A cél elérésére a következő eszközök szolgálnak:

- az árak és üzleti feltételek kötelező szabályozása;
- a vevőkör kölcsönös megvédése;

Nemcsak a viszonteladóknak, hanem kórházaknak, intézeteknek, rendházak is előírja a pékkartell, hogy hol vásároljanak

Ez a 15. paragrafus, amely „A vevőkör védelme“ alcímet viseli, már az első pontjában elárulja, hogy nemcsak a viszonteladók, hanem az egyes köz- és magánintézmények is

kezeltetnek,

szabad mozgásukban minden megkérdezésük nélkül korlátoztassanak.

*

A legnagyobb örömmel látjuk, hogy akciónk a legjobb uton van s valószínűleg

sikerül rövid időn belül megszüntetni a pékkartell kenyérforgalmi diktaturáját.

Ami Dömsödy Imre tb. tanácsnok úr nyilatkozatának azt a részét illeti, amelyben a kenyérek méltányosságáról van szó, erre csupán két megjegyzésünk van. Az egyik:

1. Ezideig nem tettük vizsgálat tárgyává a debreceni kenyérárakat.

2. A kenyér árának méltányossága mindig attól függ, hogy benne van-e mindaz, aminek az illető kenyértipusban benne kell lenni. Hogy benne legyen, éppen erre való a minőségi verseny fenntartása áregyezmény mellett is.

c) küzdelem a törvényellenes, tisztességtelen eszközökkel folytatott verseny ellen.”

Arról nem beszélünk egyelőre, hogy az árak és üzleti feltételek kötelező szabályozása mennyiben érinti a közönséget. Ennek a küzdelemnek a során sohasem tettük kritika tárgyává, hogy magasak-e, méltányosak-e a kartell mai kenyérai. És el is lehet képzelni igen nagy gazdasági romlást, amely bizonyos mértékig jogot ad a sütőiparosoknak arra, hogy egyforma árat írjanak elő, az meg éppen a maguk dolga, hogy a maguk üzleti versenyét miként folytatják. Még kevesebb kifogás férhet a c) pontban megjelölt küzdelemhez. Az csak helyes, ha a hatóságoknak a sütőiparosok is segítenek a törvényes rendelkezések megtartásában.

Az, amit ennek a küzdelemnek a során szóváltottunk, a b- pontban megjelölt eszköz, azaz, hogy nem is eszköz, hanem cél: a vevőkör megvédése, amely ebben az esetben

a vevőkör felosztásával

nyugodtan helyettesíthető.

Érdekes lenne ugyan kitérni arra, hogy joga van a kartellnek megszüntetni a vásárlást annál a lisztkereskedőnél, aki nem tartja be a kartell által előírt szabályokat, de hát az már a pékek dolga, hogy melyik lisztkereskedőnél és melyik malomnál vásárolnak. Nekünk csak abba van beleszólásunk, hogy ne irhassák elő: kinél vásárolhasson a közönség. Ezt pedig a „Megállapodás“ 66—80. paragrafusai szabják meg. Ezek egy része ismertetésének szentelünk tehát néhány percet.

tehetetlen bábok a kartell vaskezeiben. Ime:

66. §. A szerződő felek kölcsönösen kötelezik magukat arra, hogy egyikük sem fog ajánlani, vagy

szállítan
cégek,
vásárló
intézetne
amely a

Nem jelent
még a r

alá vannak
tainak és s
ott szerezz
akarják, el
A követ
ják, hogy
be a vevő
tásánál írá
megállapod
ez év janu
teltagok
vevőköréhe
január 20-
hogy a ka
köznek tek
szonteladó
ja, hogy a
esetekben
tén a vevő
köréhez

Ez tehát a
sága. Utal
kartellszab
kodni mer
bályzat, h
kárterítés

aki neki ut
az esetben
rom hóna
fizetni.

Nagyon
azokkal a
üzemnek is

Ezek
arányosan
még jó, h
lamb Fere
mert külön
négyelless
podás“-nak

Ne tess
hogyha val
üzletkörnel
ségű, reak
tönkrement
nak, aki az
joga lesz m
péküzembe

az új üz
ják ahho

Intézeti ruhák!

ruhaszövetek, blúzváznak, paplanok,
dgy- és fehérmüanyagok

Petrik Károly

női és férfi divatüzletében.

Szent Anna ucca 5.

Telefon 12-44.

Telefon 12-44.

szállítani, olyan viszonteladó cégeknek, vagy egyéb, nagyban vásárló egyéneknek (kórháznak, intézetnek, rendháznak stb.), amely az egyik, vagy a másik szerződő fél vevője.

Nem jelent ez kevesebbet, hogy még a magánkézben lévő intézmények is

alá vannak vetve a kartell határozatainak és szabad polgári joguk, hogy ott szerezzék be szükségleteiket, ahol akarják, el van kobozva tőlük.

A következő paragrafusok elmondják, hogy az intézőbizottság osztja be a vevőkört, amelynek megállapításánál irányadóul szolgál, hogy a megállapodás aláírásakor, — vagyis ez év január 27-én — mi volt a kartelltagok vevőkör. Minden üzem vevőköréhez tartozik az, aki 1935 január 20-án nála vásárolt. Kiemeli, hogy a kartell mily tehetetlen eszköznek tekintette vevőjét, vagy viszonteladóját a 71. §, mely kimondja, hogy a kartelltagok között vitás esetekben a kifogás beigazolása esetén a vevő a korábbi szállító tag vevőköréhez

utalandó.

Ez tehát a vevő gazdasági szabadsága. Utalják ide, oda, amint azt a kartellszabályok előírják. Ha vonatkozni merésznél, kimondja a szabályzat, hogy

kártérítés mellett mégis ahhoz utalják,

aki neki utoljára szállított, de ebben az esetben a vevőt elnyert tag három hónapig kártérítést tartozik fizetni.

Nagyon érdekes, hogy mi történik azokkal a vevőkkel, akik több sütőüzemnek is vásárlói voltak.

Ezeket, kérem, felosztják

arányosan a kartelltagok között s még jó, hogy pallosjoga nincs Galamb Ferenc sütőgyári igazgatónak, mert különben salamoni ítélettel felnégyeléssel tenne eleget a „Megállapodás”-nak.

Ne tessék viszont azt gondolni, hogyha valamely ok, talán éppen az üzletkörnek meg nem felelő minőségű, reakényszerített kenyér miatt tönkrement egy fűszeres, akkor annak, aki az ő helyén új üzletet nyit, joga lesz megválasztani, hogy melyik péküzemben vásároljon. Dehogy:

az új üzlet tulajdonosát beutalják ahhoz a sütőmesterhez, aki

hez a megbukott fűszeresbolt tulajdonosa be volt utalva. Nincs itt menekvés hetegiziglen.

Igaz ugyan, hogy a „Megállapodás” azt mondja, hogy vonakodása esetén esetleg máshoz utalandó, de tapasztalatból tudják a fűszeresek, hogy még alapos, a kenyér minőségének leromlásával megokolt esetekben sem teljesített a kartell ilyen átutalási kéréseket félveken belül

sem. Külön is meg van nehezítve, hogy a fűszeres más péküzemhez jusson, mert az a pék, aki mégis megnyerné vevőnek az új üzlettulajdonost, kártérítést tartozik fizetni a régebben szállító kartelltagnak,

a kártérítéssel megrótt vevő után pedig persze, hogy nem kapkodnak a kartelltagok. — Nincs menekülés akkor sem, hogyha megszűnik, megbukik az a sütőüzem,

amelynél valamely viszonteladó vásárol. Ez esetben ugyanis a megbukott üzem vevőit ismét utalják s pedig azoknak a sütőiparosoknak a vevőkörébe, akiknek az üzlete nem jövedelmező.

Kimondja ugyan a 76. §. azt, hogy „az intézőbizottság intézkedéseivel igyekszik a vevővel egyetértésben eljárni. Ha azonban a vevő kívánsága elől kitérni nem lehet”, akkor kártérítés kötelezettségét szabják arra a pékre, aki megkapja. Az előbb reá mutatunk, hogy az ilyen szabadság mit ér.

Ime, ezek a debreceni pékkartell megállapodásnak azok a főbb részei, amelyek mélyen belenyulnak nemcsak a viszonteladók, hanem a magánember jogaiba, önrendelkezési lehetőségébe s valami különös, újfajta jobbságot teremtenek. Nemcsak a kereskedelem szabadságáról van itt szó, nemcsak a kiskereskedők jogainak elkobzásáról, hanem arról is, hogy

a viszonteladón keresztül érinti

RÉSZLETRE IS!
TAKARÉKOSSÁG!
PIAC U. 9. SZ.

a pékegyezmény még az egyes családokat is,

mert bizonyos az, hogy aki a Nyilas-telep, vagy bármely, más kertéség egy-egy elhagyott részén lakik s akihez közel csak egyetlen fűszeres van, nem fog bejárni a városba oly állandó közszükségleti cikket vásárolni, mint a kenyér. Nincs erre sem ideje, sem lehetősége s így nemcsak a fűszerest, hanem őt is kényszeríti a kartell, hogy milyen kenyeret egyék.

Képtelen helyzet, amelyet nem engedhetnek sokáig fenn tartani a hatóságok sem.

Tanítói továbbképző tanfolyam Debrecenben

Gróf Klebelsberg Kunó volt közoktatásiügyi miniszter a nemzet hadseregének nevezte a tanítószolgálatot. Gömbös Gyula miniszterelnök századosoknak mondta a tanítókat. Mindkét hasonlítás a tanítószolgálat fontosságát igyekszik kifejezni. Valóban, a nemzet életében, a nemzet létében, fennmaradásának, fejlődésének, boldogságának, boldogulásának, biztonságának az érdekekben elsőrendű fontosságú a jó népoktatás, s a jól felkészült tanító. A tanító jól felkészültségét az jelzi, ha lépést tart a kor kívánalmaival, követelményeivel. Talán itt áll meg leginkább az igazság, hogy az iskola csak alapot ad; a kikerült tanítónak folytonosan, napról napra képeznie kell magát. Tanulnia kell állandóan, hogy minél inkább alkalmassá tegye magát nagyszerű hivatása hűségére, olyan betöltésére, mintha egyedül csak az ő munkájától függne a nemzet, a haza szebb, jobb holnapja. A magyar tanítószolgálat igyekszik is úgy élni s úgy eljárni, mint ahogy az áldozatos lelkeiből, hivatásszeretéből természetesen következnek. Több, mint 500-an gyűlnek össze a mai napon továbbképző-tanfolyamra Debrecenben. — Az ország minden részéből, Dunántúlról, Gömörből, Nógrádból, Szatmárból sereglenek egybe, hogy a legkiválóbb

magyar elméleti és gyakorlati pedagógusok ihletett ajkairól egészséské ki fegyverzetüket s tegyék magukat még inkább alkalmassá a tanításra, a magyar jövő reményességének, a magyar gyermekeknek a nevelésére. S ez a hadsereg, ezek a századosok a saját költségükön gyakorlatoznak. Hogy miből, hogy honnan vonják el a filléreket, nem kérdezi, ne is kérdezze senki. De megnyugodhatik a magyar társadalom, mert míg a magyar tanítók a saját költségükön is hajlandók keresztül utazni az országon, hogy magukat tovább képezzék, addig jó kezekben van a magyar gyermek lelke.

Minden költséget és fáradságot megér a magyar tanítónak, hogy Padányi Frank Antaltól, a legkiválóbb élő elméleti pedagógustól és Drozdy Gyulától, a legkiválóbb gyakorlati pedagógustól egészítse ki fegyverzetét a pedagógia legújabb vívmányaihoz s azok alkalmazásának módjáról. Aki megnézi a tanfolyam munkarendjét, meggyőződhetik arról, hogy ott nagyon komoly munka, nemzetvédelem fog történni. Az előadók a legfontosabb kérdéseket ölelték fel s úgy az előadók, mint a hallgatók a legteljesebb mértékben igénybe lesznek véve s úgy az előadók, mint a hallgatók jó munkát fognak végezni.

Üdvözljük e nemes város falai között a magyar jövőt munkáló tanfolyamot, vezetőket, hallgatókat. Köszöntjük őket munkaterületükön s köszöntjük sok, nagy áldozatukat.

O. L.

A tanítói továbbképző-tanfolyam első napjának munkarendje:

Augusztus hó 27-én: 8—9-ig: Mire van szüksége a mai népiskolának? (Padányi-Frank.) 9—10-ig. A beszéd- és értelemgyakorlatok módja. A cselekvő oktatás. (Drozdy.) 10—11-ig. Bemutató tanítás a beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. (Drozdy.) 11—12-ig. Bemutató tanítása beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. (Drozdy.) 11—12-ig. Bemutató vetett pedagógiai kérdések megbeszélése. (Drozdy, Padányi-Frank.)

Súlyos autógázolás az országon

Pénteken délután súlyos autógázolás történt a püspökladányi országúton. Rab Sándor 32 éves napszámost egy gyorsan száguldo személyautó elütötte és aztán elrohogott.

Rab Sándort a munkából hazatérő földművesek találták meg véresen, eszméletlen állapotban. Szekéren vitték be Püspökladányba, majd miután igen súlyos állapotban volt, nyomban beszállították a debreceni sebészeti klinikára.

A gázolásról értesítették a debreceni rendőrséget, amely — életveszélyről lévén szó — sürgősen intézkedett Rab Sándor kihallgatásáról Szombaton délután Szabó Gyula dr. rendőrkapitány, a sérülési osztály vezetője személyesen hallgatta ki Rab Sándort, akinek súlyosan terhelő valóságát jegyzőkönyvbe vette.

KISS FERENC illatszertára

DEBRECEN, CSAPÓ U. 34.
OLCSÓ SZAPPANVÁSÁR

ÚJ ÜZLET

TEGYEN PRÓBA VÁSÁRLÁST!

FRISS ÁRUK!

Amíg nem cserélik ki modernre a szennyvízszűrő telepet, nem szűnik meg a tifusz Debrecenben

Egy tisztviselő, tíz szellemi inségmunkás alkalmazását, a szennyvízszűrő csatorna nyitott részeire szögesdrótkerítést és fertőtlenítést, az iskolákban propagandát és a város egyes részein védőtífuszoltást kíván a tisztifőorvos a debreceni tifuszveszedelem leküzdésére.

Nemcsak Debrecenben, hanem az egész országban különösen az utóbbi esztendőben rendkívül érélyes óvintézkedéseket fejtenek ki a különféle veszedelmes járványok leküzdésére. Elsősorban mint a leginkább pusztító kór, a tifuszjárvány megállítására a cél éppen ezért állandó tanácskozások folynak, hogyan lehetne ettől a veszedelemtől megszabadítani a lakosságot. Legutóbb Debrecenben volt egy országos konferencia, amelyen résztvettek a legnevesebb fővárosi szakemberek és a debreceni egyetemi professzorok, valamint tisztifőorvosok. A konferencia célja az volt, hogy megállapítsa azokat a védekezési módokat, amelyekkel életbe kell léptetni a járvány leküzdésére, illetve megelőzésére.

Ezen a májusban megtartott konferencián úgy határoztak, hogy bizottságot küldjenek ki, amelynek az lesz a feladata, hogy javaslatot terjesszen elő ebben a rendkívül fontoságú problémában. A javaslat már el is készült és benyújtották Vargha Elemér dr. helyettes polgármesternek, aki azt a szeptember 4-ére összehívott országos konferencia elé terjesztte.

Az országos akciótól eltekintve a debreceni közegészségügyi hatóságok is mindent elkövetnek, hogy a hatáskörükbe eső területeken kellőleg védekezni tudjanak a veszedelmes betegség ellen. Augusztus 26-án tartott ülést a városházán a közegészségügyi bizottság, amelynek legfontosabb programja a tifuszjárvány elleni intézkedések megtétele. Ezzel kapcsolatosan dr. Láng Sándor tisztifőorvos javaslatot nyújtott át a helyettes polgármesternek, amelyben rámutat azokra a szükséges intézkedésekre, amelyek véghezvitele a tifuszjárvány leküzdésének legfontosabb kellekei.

Javaslatában elsősorban kifejti azt Láng Sándor dr. tisztifőorvos, hogy a járvány ellen irányuló mozgalom céljaira előirányzott 5800 pengő pótlást a kormány jóváhagyta, ilyenformán egyes intézkedésekre máris megvan az anyagi fedezet. Kifejti azonban azt, hogy

a tisztviselői kar jelenlegi létszámában nem elegendő a preventív intézkedések megtételére.

A tifuszjárvány teljes leküzdéséhez

tízszázötven munkaprogramot

kell kidolgozni s már ez maga is olyan jelentős munkátöbbletet jelent, hogy a tisztviselői kar létszámában képtelen megfelelni elvégezni ezt a feladatot. Ehhez a munkához begyakorolt munkásokra kellene s ezért kéri, hogy osszanak be a tisztifőorvosi hivatalba egy tisztviselőt, akinek semmi más feladata nem lehet, mint az, hogy a tifuszjárvány ellen irányuló akcióban felmerülő és elintézésre váró dolgokat elvégezze. Ennek a tisztviselőnek tehát csupán közegészségügyi munkát kell kifejtene és nem szabad megterhelni semmiféle más dologgal.

De szükséges tíz szellemi inségmunkás felvétele

is, akiknek alkalmazása szintén nélkülözhetetlenül fontos. Ezeknek főként a különböző összeírási munkálatokat kell végezniük, de ezenfelül lenne más megbízatásuk is. Kifejti azt is a tisztifőorvos, hogy

szükség van még szaporítani a hatósági fertőtlenítő alkalmazottainak a létszámát is,

mert abban az esetben, ha a tifuszjárvány ellen meginduló akció teljes erővel megkezdődik, a hatósági fertőtlenítők az eddiginél nagyobb és nehezebb feladata lesz.

Ezután javaslatában a szennyvízvezető csatornák problémájára tér ki dr. Láng tisztifőorvos. Az már kétségtelen megállapítást nyert, hogy *a járvány egyik legfőbb terjesztője, a bacillusok milliárdjainak tanyája a szennyvízcsatorna.*

És ott, ahol ez a csatorna kinyulik a föld alól és fedetlenül folyik, azon a környéken sok gyermek játszadozik, de egyébként is meglehetősen élénk a forgalom. Gyakran megesik, hogy a gyermekek labdájukat, vagy egyéb játéktárgyukat beleejtik ebbe az undorító, piszkos, baktériumoktól hemzsező vízbe. De sem a labdát, sem pedig más játéktárgyat nem hagynak benneveszni a csatornában, hanem vagy

begázolnak érte, vagy pedig kihorgásszák.

És mindenképpen hozzárneked a csatorna vizétől megnedvesedett játéktárgyhoz. Megezik az is, hogy felnőttek, akik arra járnak, véletlenül beleejtenek a csatorna fedetlenül maradt részébe valamilyen ruhadarabot. Ezek nagyobbára szegényemberek, akik szintén nem hagyják odaveszni holmijukat és valahogyan kihalásszák. És ilyenformán ezek a gyermekek és felnőttek egyaránt ki vannak téve a legveszedelmesebb fertőzésnek.

A legsürgősebb feladata tehát a városnak a szennyvízvezető csatorna fertőtlenítése. Ezzel egyidejűleg azonban szükség van arra is, hogy

a csatornát azokon a helyeken, ahol fedetlen, szeges drótsövénnyel vegyék körül

és ilyenformán tegyék megközelíthetlenné. Szükség van azonkívül legalább is azokon a helyeken, ahol fedetlenül folyik, a szennyvízvezető csatorna időszakonkénti fertőtlenítésére. Ezt úgy kell megoldani, hogy a csatorna közelében építeni kell olyan helyiséget, ami alkalmas körülbelül 50-60 mázsa oltott mésztelaktározására. Alkalmazni kell egy embert is, aki ebből

a mészből naponta reggel, délután és este 20-29 kilót beleszór a csatorna medrébe.

Hangsúlyozza a tisztifőorvos, hogy a tifuszbizottság megállapítása tökéletesen helytálló akkor, amikor kifejti, hogy amíg

a szennyvízszűrés jelenlegi elavult, veszélyes formáját egy

modernebb szennyvízszűrő berendezés

fel nem váltja, addig a tifuszjárvány problémája nem nyerhet megoldást. Éppen ezért, ha kell, illetékes személyek tanulmányozzák át a modern kecskeméti szennyvízszűrőtelepet, sőt menjenek tanulmányútra külföldre és tekintsék meg az ottani szennyvízszűrő berendezéseket.

Helyesnek tartaná a tisztifőorvos, ha

az iskolákban propaganda előadásokat

tartanának tifusz ellen. Ezt úgy kell értelmezni, hogy tisztifőorvosok, vagy orvosok a növendékeknek megmagyarázzák azokat a teendőket és óvintézkedéseket, amelyeknek véghezvitelével elkerülhetik a rettetetes betegséget.

Rátér javaslatában Láng tisztifőorvos

a tifusz elleni védőoltások kö-

A debreceni állatvásároknak a közbiztonság mellett való központosítását javasolja a kereskedelmi és iparkamara

Az OTI-hátralékok elengedéséről készített kamarai tájékoztatót széles körben küldte szét a kamara.

A kamara ipari osztálya csütörtökön tartotta rendes ülését. A beretlyóújfalui húsárak kérdésének és a hajduszoboszlói közbiztonság bővítéséről és modernizálásáról szóló jelentés megvitatása után sor került a debreceni állatvásárok központosításának kérdéséről is. Régi kívánsága a debreceni húsiparosoknak, hogy az állatvásárokat központosítsák s a ló és baromvásártérrel a jelenlegi helyéről a közbiztonság mellé helyezze az állatvásárokat.

Waldmann Géza beltag hangoztatta, hogy a ló- és baromvásártér a vágóhidtól 6 km. távolságra van s így jelenlegi elhelyezése sem közbiztonsági, sem közegészségügyi szempontból nem felel meg, az iparosokra pedig súlyos teher és költségterhet jelent. A kérdést jelenleg különösen aktuálissá teszi az a körülmény, hogy a baromvásártér hiányainak pótlását a város elrendelte 40.000 P. költségkeretben belül, amelynek némi megpótlásával, az új központosított állatvásártér a közbiztonság mellett berendezhető lenne. Éppen ezért az ipari osztályülés **Imre János és Bessenyei Gyula** beltagok hozzászólása után annak az óhajának adott kifejezést, hogy a kamara tegyen megfelelő előterjesztést a városra.

az állatvásároknak a közbiztonság mellett való központosítása érdekében.

Az osztály helyesléssel vette tudomásul, hogy a társadalombiztosító intézeti hátralékok egy részének elengedése körüli eljárást szabályozó belügyminiszteri rendelet kérdés és fe-

Pincés

orthopéd cipész,
Grlczmann cégnél évekig dolgozott,
most saját műhelyét megnyitotta
Dégenfeld tér 10. sz.

telezővé tételére.

Szerinte elmulaszthatatlanul szükséges, hogy különösen a városnak egyes részein, amely a fertőzésnek leginkább van kitéve és ahol a betegségek leggyakrabban fordultak és fordulnak elő, mindenkit oltsnak be tifusz ellen. Ugyancsak szükséges az élelmiszerárusok megvizsgálása, sőt náluk is kötelezővé kellene tenni a védőoltást.

Egyébként a következő helyeken javasolja bevezetni a védőoltást a tisztifőorvos:

Az egész Téglavetőben, a Honvéd- és Vendég utcákon, a Wollafkatelepen, Zádor uccán, Töltős uccán és a Létai úton.

Azonkívül beoltásra kell kötelezni a javaslat szerint a halápi erdősegek vakáncostelepeinek lakosait.

A tisztifőorvos javaslatát a helyettes polgármester a hétfőn összehívott közegészségügyi bizottság elé terjesztte. A bizottság foglalkozni ebben a kérdésben és megállapítja, hogy végrehajtható-e azokat a teendőket, amelyeknek megtételét a tisztifőorvos a tifusz elleni védekezés szempontjából elkerülhetetlennek tart.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni anyakönyvi hivatalnál a hó 24-én, szombaton, a következő bejelentések történtek:

Születések: Tóth János Im., fiu János; Mező Antal fiu, Antal.

Házasséghütelések: Kányási Lajos kisbirtokos—Papp Mária; Takács Géza Bertalan máv. s.-tiszt—Jassó Ilona; Szlávik Dezső műszerész—Szűcs Róza; Drabik László bérattól-fuvarozó—M. Tóth Etelka; Berbik Lajos cipész s.—Miló Erzsébet; Pál Lajos vill. kocsivezető—Nagy Mária; Makai Mihály máv. fűtő—Treiber Margit; dr. Szalai Emil Béla p. ü. tisztv.—Radnai Ilona Mária; Bartus Lajos cipész s.—Szabó Katalin; Ruttkai Ferenc József magánhivatalnok—Nagy Emma.

Halálozások: Konyári Györgyné ref., 23 éves, Hajduszoboszló, Szurmay u. 95. Kalmár Éva ref., 1 éves, Hatvan u. 1, III. em. 6. ajtó. Özy Berger Jakabné izr., 66 éves Bara u. 17. szám.

Első debreceni benyomásaim

Írta: Dr. Franz Kriegl (Wien.)

Örömmel ragadtam meg az alkalmat az első pillanatban, amikor Budapesten a Soli Deo Gloria Szövetség főiskolás internátusában egy barátom meghívott, hogy Debrecenbe utazzak. Meg akartam ismerni ezt a várost, amelyről odahaza — még az iskolákban is — bizonytalan és téves elképzelések uralkodnak. Ha belepillantunk egy földrajzkönyvbe, az ember az olvasatja, hogy Debrecen, Hajdusoboszló, Nyiregyháza stb. tipikus faluvárosok. Amit azonban ez kifejezés mondani akar, világosan lehet lefordítani. Faluváros alatt az ember rendszerint egy nagy falu képzelt maga elé szalmafedeles házakkal, széles, poros utcákkal, nagy terekkel, egyszóval teljesen falusias milióval.

Ezzel szemben egészen meglepődtem, amikor a pályaudvarra megérkeztem, amely már maga szép és nagy benyomást tett rám, amiből már láttam, hogy Debrecen jelentős város. Miután a pályaudvar épületét elhagytam, villamosba szálltam, hogy barátomat az Eötvös utcában felkeressem. A villamosból még inkább láttam, hogy az én elképzelésem teljesen téves volt. Bár a Ferenc József út falusiasan széles, mégis modernül aszfaltozva és nekem nagyon tetszett, hiszen a pornak nyomát sem találtam. Amikor az Eötvös utcába megérkeztem, barátom nagyon szívesen fogadott és kért, hogy érezzem nála magamat odahaza.

Első útam, mivel magam is philosphia doktora vagyok, az egyetemre vezetett, melyről már odahaza is sokat hallottam és képeket is láttam róla. Természetesen nagyon kíváncsi voltam, hogy a valóságban is megismerjem. Mentem a kijelölt úton. De hogy egészen bizonyos legyek, csekély magyar tudással az első rendőrtől is megkérdeztem az utat. Roppant megörültem ennek az embernek az udvariasságán, mert úgy tisztelgett nekem, mintha a feljebbvalója lennék. Mentem tovább a Simonyi úton. Az elegáns villák, melyek mind kert közepe állnak, szép kertváros benyomását keltették. A Nagyerdőhöz érve, magam mögött hagytam a nagyszerű honvédszobrot és a Nagyerdő egyik kedves ösvényén eljutottam a klinikák főépületéhez. Nem mondunk sokat, ha megállapítjuk, hogy ezek az épületek és maga az egész klinika az egész világon kiemelkedő helyet foglalnak el. Lehet, hogy a külföldi egyetemek klinikái gazdagabbak és nagyobbak, de a debreceni sokkal modernebb és előkelőbb. Volt szerencsém ugyanis tanulmányozni az ilyen intézeteket Görögországban, Egyiptomban, Jugoszláviában, Csehországban stb. A házkolosszusok helyén, melyek már messziről carbol és clo-roform szagot terjesztenek, itt szép park közepén egyes, kis intézetek vannak, amelyek villaszerűen kis körházaknak néznek ki. Tiszták és csinosak annyira, hogy az ember beteg szeretne lenni, hogy itt kezeljék őt. A klinikák által keltett jó benyomást még csak növelte bennem a szállodához hasonló Tisza-internátus és maga az egyetem. Már az épületek a pusztá láttára is el voltam ragadtatva, különösen mikor arra gondoltam, hogy mindezt a legnehezebb időben, a trianoni szegénybéké és a nehézségi válság idejében építették. Ez által is odaállította magát Magyarországra a vezető kultúrnépeknek az élére. Mikor beléptem az épü-

Intézeti kelengyék iskolafelszerelések rendkívül olcsó áron

Fiú kötött ing szép színekben, rövid vagy hosszú ujjal	1 ⁵⁰	Intézeti ruhaszövet prima sötétkék cheviott	2 ⁴⁰
Fiú ing kiváló freskóból vagy panamából 30-as	2 ⁵⁰	Intézeti csikos vászon amerikai fonalból	0 ⁸⁸
Fiú hálóing kitűnő mosott schiffonból színes dísszel	3 ²⁰	Fehér ruhavászon amerikai fonalból intézeti blusra	0 ⁹⁸
Fiú alsónadrág gombos vászon vagy sefierből	1 ⁶⁰	Intézeti papian mindkét oldalán kiváló clothból fehér vattával	9 ⁸⁰
Tiroli nadrág vászonból tartós minőség 2-es szám	0 ⁹⁸	Paplanlepedő zeimlis, prima mosott schiffonból	5 ⁹⁰
Tiroli nadrág dűftinből (u. n. ördögbörből) 2-es szám	1 ⁷⁰	Nagy párnahuzat zeimlizva, gondos kidolgozással	1 ⁹⁶
Tiroli nadrágtartó gumiból vagy vászonból szép himzéssel 1.10	0 ⁵⁸	Kis párnahuzat kiváló mosott schiffonból	0 ⁷⁸
Tornanadrág csukott vagy nyitott erős fekete pánccal clothból 1-es szám	0 ⁹⁸	Intézeti törülköző crepp, vagy rojtos picé, színes bordúrral	0 ⁷⁸
Intézeti takaró praktikus sötét színekben	3 ⁵⁰	Leányka tornanadrág szoknyás (svéd fazon) fekete pánccal clothból 1-es	2 ²⁰
Iskola harisnya patent kötés prima amerikai fonalból 1-es sz.	0 ²⁶	Leányka iskolakötény fekete, prima clothból 1-es szám	1 ⁵⁰
Intézeti flórpatent harisnya prima minőségben 1-es szám	0 ⁸⁰	Szürke intézeti kötény ujjal, előírásos fazon és pospallal 75-ös	2 ⁸⁰
Zsebkendők fehér, színes ajuros vagy picó széllel	0 ⁰⁸	Leányka esőernyő fekete és színes divat csillogással és fogóval	3 ⁸⁰

CSILLAG TESTVÉREK
PIAC ÉS SIMONFFY UCCA SAROK

letbe és a portástól, ki ismét, mint valami katona, úgy tisztelgett előttem, engedélyt kértem az egyetem megtekintésére, még inkább nőtt bennem a már kívül is felfokozott csodálatom. Az egyetem egyszerű és mégis előkelő kiképzése a hatalmas, üvegkupolás díszudvarral és az egész épületnek az eleganciájával minden látogatónak az emlékeztetőben marad. Szerencsére találtam egy olyan kollégát is, aki a németet kitűnően beszéli és aki az egész épületben kaulauzolt. Más régi egyetemek lehetnek könyvekben és egyéb segédesszókban gazdagabbak, de a debreceni a maga szemináriumainak pompás modern és célszerű berendezéseivel mindegyiket felülmúlja. Mindig jobban és jobban csodálnom kellett a magyar nép kulturakarátát, amely az összeomlás legnehezebb idejében a tudományért és a műveltségért ennyit áldozni tudott.

Miután már elég későre járt az idő, elbúcsúztam magyar kollégáimtól és jöttem befelé a városba. Arra már nem volt időm, hogy még ezen a napon megtekintsem a krematóriumot, a stadiont és strandot, amelyekről már sokat hallottam. Bent a városban gyönyörködtem azután a Nagytemplom és a Kollégium környékén a szép virágos utcákban, melyek teljesen nélkülözik azt a falusi jelleget, amelyeket apró a külváros földszintes házai, virágos udvarai mégis mutatnak.

Mindenütt megkapott az embereknek különösen a kereskedőknek az udvariassága. Ha például beléptem egy üzletbe, mindig az anyanyelvemen beszéltek velem. Ez különben már Budapesten is feltűnt, hogy az embereknek igen nagy százaléka mennyire jól beszéli a német nyelvet. Feltűnő volt azután az árak olcsósága, a jó

magyar konyha és természetesen a kitűnő magyar bor.

Mindig örülni fogok, hogy elfogadtam barátom hívását, mert Debrecenben sajátásgosan szép minden és az első pillanattól kezdve úgy éreztem magam, mintha odahaza lennék.

Fordította: Kálmár Lajos.

Budapestre küldték az exhumált Haller Miklósné grófné belső részeit

Sátoraljaujhely, augusztus 24. A zempléni megyei Tolcsva község temetőjében délután exhumálták Haller Miklós grófné, született Vaskó Julianna holttestét. A fiatal grófné tudvalevőleg július 30-án a sátoraljaujhelyi Stefánia szülőotthonban gyermekét szült és a szülés után rövidesen meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a 26 éves asszonyt szívgyöngöseség ölte meg.

Haller Miklós gróf nem nyugodott bele az első boncolás eredményébe s ezért exhumálást kért. Ma délután dr. Lakatos Sándor sátoraljaujhelyi vizsgálóbíró, a debreceni törvényszék orvosszakértőivel, megjelent a temető-

ben és exhumáltatta a grófné holttestét.

A debreceni törvényszéki orvosok a holttestet újból felboncolták, a belső részeket vegyvizsgálat céljából elküldték a budapesti vegyvizsgáló intézetnek. A vegyvizsgálat megállapítása után lesz majd megállapítható mennyiben felel meg Haller Miklós gróf gyanuja a tényeknek.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG”-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZ BE SZÜKSÉGLETEIT.

Tagfelvétel a Debreceni Városi Dalegylet hangverseny-kórusába

A Debreceni Városi Dalegylet zászlóját 1863-ban bontotta ki és azóta áll a nemzet és a város szolgálatában. Volt idő, amikor nemcsak Debrecennek, hanem nemzetünknek is szerzett dicsőséget. Mindig ott volt, ahol ellenfelek egy nemesebb, egy magasabb cél eléréseért küzdöttek. Visszaemlékezve a legutóbbi bulgár hangverseny-körutakra, — mely feledhetetlen marad minden egyes dalos és sikerünk élő tanúinak; kísérőinek életében, — kis számú kórusával is sikert-sikerre aratott és nemzeti szempontból is mérhetetlen nagy dicsőséget szerzett. Hogy e dalegylet sikerét még jobban öregbítse, dicsőséget dicsőségre hozhasson, elődjeihez méltóan, bár az idők legnehezebb korszakában, az anyagi küzdelmek közepette, csak úgy lehetséges, ha mindannyian összefogunk, mert a magyar dalnak nem szabad elhalni az ajkakon. Bármily nehéz helyzetbe is kerüljön nemzetünk, népünk küzdelme minél nehezebb, annál inkább szólaljon meg a magyar dal, minél több magyar dalos ajkán, egy nagy tábort, mert egységen az erő, a dal. Énekeljünk egy új Magyarországot imánkkal, a magyar dallal. Nagy-Magyarország a mi ideálunk is, melyért dolgozunk, melyért sikraszállunk és fáradozunk kell, soha nem muló buzgalommal és újra felemelik hangjukat, hogy nemcsak a csüggedő magyarságot, hanem a külföldet is felrázzák és rámutassanak a gyönyörűsége magyar dallal azokra az igazságtalanságokra, melyeket hazánkban Trianonban elkövettek! Ha valaki, úgy e dalosok mindegyike együtt szenvedtek nemzetünkkel és ha sirva-vigadtak is, hiszik és bíznak benne, hogy eljön a feltámadás; elszakított testvéreink szabadulásának napja.

A magyar dalkultúra, a magyar karéneklés továbbfejlesztése érdekében is a jó hangú és kottaismerő dalosokhoz fordul szeretettel ismét a Debreceni Városi Dalegylet.

Debreceni dalosok! Dalkedvelő ifjak! Fel tehát a munkára, jelentkeztek valamennyien dalolni egy közös célt, hogy erők törhetetlen legyen. Más nemzetek dalegységeinek számát, anyagát nézve, mindenütt láthatjuk nemzeti összefogásuk nagy erejét. Ha a karéneklést nemtorodomsággal olybá vesszük, hogy azt egy kézlegyintéssel elintézzük, vagy racionálisan tarjuk, akkor nem számíthatunk külföldön oly sikerekre, amit a legutóbbi világversenyen elért a magyar dal. Mert megmutatta oroszánkörméit: ha akar és összefog, akkor tud is. A nagy küzdelmekben is elsők lettünk, ezt tartjuk is meg, mert amit megszerezünk, ne engedjük ki kezünk közül, törekedjünk még magasabb kultúra színvonalára emelni dicsőséges magyar dalunkat. A magyar dal oly szép és oly fenséges, hogy aki egy kis hajlandóságot érez magában, az ne hagyja saját nyelvét cserben, mert nyelvében él a nemzet! Ne sajnáld a fáradságot, mert nemcsak magadért dolgozol, — ha dolgoztál —, hanem egy szebb jövőért küzdő, nagy multu egyesületért.

E dalegylet azért is óhajtja taglétszámát növelni, mert újabb külföldi turrák előtt áll. Itt, hogy működhes, tagdíjat nem kell fizetned, csak annyit kér a dalegylet a szent cél érdekében, hogy a dalórákon pontosan jelenj meg; hogy a nagymultu Debreceni Városi Dalegylet zászlóját veletek együtt si-

kerrel vihesse tovább. Dalostestvérem! Ne gondolkozz, lépj be Te is! Kérünk minden jelentkezőt, aki a Debreceni Városi Dalegylet kötelékébe óhajt belépni, jelentkezzen Szánthó

Zoltán dalegyleti főtábornál, minden keddi és pénteki napon délután 6-7 óráig a Városi Zeneiskola (Vár-ucca 2. sz. a.) épületében.

VÁROSI DALEGYLET.

Európai körfutásra indul egy debreceni borbélymester és egy lakatossegéd

Diákkoromban, tudja Isten, miért, legjobban a tornaórákat szerettem. Szerettem futni, versenyt futni a többivel. De Czegléd István borbélymesterrel és társával, Törő Sándor lakatossegéddel nem igen állanék ki versenyezni.

A derék iparosok ugyanis szeptember másodikán egy szál fekete klott nadrágban, egy fehér trikóban, a város és a DTE címerével felszerelve elindulnak, hogy körülussák Európát...

A Huszár Gál uccán van a Czegléd István fodrászműhelye. Eppen a borotvát élesíti, amikor benyitok az üzletbe.

— Tessék parancsolni, — mutat udvariasan a borbélyszékre, — hajnyírás, vagy borotválkozás lesz, kérem?

— Nem, — mondom, — interjú lesz az Európán keresztül való futásról.

Leteszi az élesrefent borotvát, leül mellém a padra és beszélni kezd. — 1930-ban vettem egy házhelyet a várostól itt a Huszár Gál uccán és felépítettem ezt a kis házat. A házhelyet részletre vettem és ebből a kis fodrászüzletből még enni sem tudtam, nem hogy részleteket fizetni. El akarták árverezni a házat. Az édesanyám felment a városhoz és könyörgött egy kis halasztást. De látom, hogy nem segít semmi, csak ez a futás...

— Hogyan? — kérdelem, — Pénzt kap a futásért?

— Nem kapok én — feleli, hanem levelezőlapot fogunk árulni a társammal és abból félreteszek annyit, hogy kifizethetem majd a házhelyet...

Hát azt meg kell állapítani, hogy optimista ember ez a Czegléd Ist-

ván. Levelezőlapokból akarja kifizetni a házat.

— Már két éve rendszeresen trénirozunk Törő Sándorral. Minden nap, télen harminc fokos hidegben, nyáron rekkenő melegben harminc kilométereket futottunk a mikespércsi országúton, félmeztelenül. Az emberek, akik néztek bennünket, ilyeket kiáltottak, hogy:

— Ezeket az örülteket le kellene fogni!...

A futó-borbély felesége, karján másfél esztendő gyermekével nagy figyelemmel hallgatja az urát. Most beleszólt ő is a beszélgetésbe.

— Csupa jég volt a Pista, mikor hazajött a tréningből. Olyan volt, mint a mumus... Én beláttam, hogy nincsen semmi veszteni való, hát hadd fusson...

Most egy vendég jön be az üzletbe, a borbély serényen felugrik és elébe siet. Miközben a szappanhabot veri, tovább beszél.

— Keveset fogunk enni, hogy mennél többet félre tehesünk. Szálást a sportegyesületektől kapnánk. Egy évig tartana az első tura.

— Az első? — kérdelem. — Hát lesz második is?

— Ha jól sikerül az első, újra elindulunk.

Az utirányról érdeklődöm.

— Nyiregyháza, Miskolc, Hatvan, Budapest, — mondja elgondolkodva, — azután átfutunk Ausztrián, — Olaszországon, Dél-Franciaországon, Spanyolországon és ha ez az út jól sikerül, elindulunk második utunkra, de most már kelet felé.

A szappanhabos vendég tátogatja a száját.

— El akar menni, Czegléd úr?

— El, — felel a borbély. — Azért

megyek el, hogy itt maradhassak... Tizenkét évig a vacsorapénzemből raktam félre, hogy megvegyem ezt a kis házat, most így akarom megmenteni az árveréstől.

— És mi lesz addig a feleségével és három kis gyermekével? — kérdelem.

— Beállítok egy embert a műhelybe, az kiszolgálja majd a vendégeket, — feleli, — a gyerekeknek pedig nem sok annival kell, mert vegetáriánusok vagyunk. Naponta esznek egy kis gyümölcsöt és olyan erősek, mint a vas!

— Bizony, — mondja dicsekedve az asszony, — ezek a gyerekek még nem ettek zsiros ételt.

— Egyszer ettek! — emeli fel a hangját Czegléd. — De akkor is betegek lettek tőle.

Ezen az európai futáson is csak gyümölcsöt fogunk enni, hogy erősek legyünk. Kell ám az erő. Naponta negyven kilométert fogunk futni.

Ahogy elnézem sovány, törekeny alakját, hitetlenül csóválom meg a fejemet.

— Akaraterővel mindent el lehet érni, kérem — mondja felcsillanó szemekkel. — Mindig arra fogok gondolni, hogyha feladom a futást, vége a családomnak. Menetkönyvet viszünk magunkkal, hogy igazoljon bennünket, nehogy úgy járjunk, mint Lovass és Matura. Mi igazi sportemberek vagyunk. A társam, Törő Sándor, munkanélküli lakatossegéd már évek óta a szülei nyakán él, neki is minden reménye ebben a futásban van.

A sarokban csendesen pipázik egy öreg bácsi, Czegléd Ferenc, a nagy útra induló borbélynak az apja. Megkérdelem tőle, hogy mit szól a futáshoz?

Kiveri a hamut a tenyerén és nagy nyugalommal felel.

— Adja Isten, hogy szerencsésen menjenek. Hiába, ha nem tud más kép semmire sem jutni, mozog szegény, osztán nincsen semmi látszatja. Csak, hadd fusson.

Az ajtóban a borbély mester utánam kiált.

— Tessék megírni, hogy kérem a polgármester urat, függesse fel az árverést, míg visszajövök...

Majd hozok pénzt és kifizetem az adósságot... Szeptember másodikán indulunk!...

Szerencsés utat!

Fülöp László.

Csupa vigság!

Lányok a gyönyörhajón

a legpazarabb zenés vigjáték

Főszereplők:

Elza, a német lány

Laurie, New-York szépe

Az ifjú, akit imádnak a nők

A férj, aki a nőket imádja.

Gréta Nissen

Helén Mack

Phill Harris

Charlie Rugless

„Szívemmel kérdem én” magyarul énekl:

WEYGAND TIBOR

Vigszínház:

Ma, vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor

hétfőn utoljára 5, 7 és 9 órakor

— Gyümölcsészeti tanulmányút. A Gyümölcs és Szőlőtermesztők Debreceni és Hajdúvármegyei Egyesülete szeptember elsején a Felsőszabolcsi Gazdakörrel Tuzsér-ra, a senedi Ambrózy György 400 holdas mintagyümölcsösébe és délután Komoróba, a Krausz-Moskovits Rt. bérnyomcsősébe tanulmányi kirándulást rendez. A tuzséri gyümölcsös Magyarország legnagyobb szakszerűen ápolott gyümölcsöse, amelynek megtekintése minden gyümölcsstermesztő számára esemény-számba megy. A tanulmányútra jelentkezni e hó 28., szerdáig lehet a városi növényvédelmi irodában (Kossuth ucca 2. sz.), ahol kimerítő tájkoztató nyerhető.

A LEGJOBB HIRDETÉSI
ORGÁNUM A DEBRECENI
A FÜGGETLEN UJSÁG

HOROVITZ

Manapság sokféle világot élünk. Éljük az éhezők világát, a nincstelenek világát, éljük egyben a rekordőrletek világát. Világrekordja van a koplalásnak, a gombócevésnek, világrekordja van a gyorsaságnak, a lassúságnak, világrekordja van a magasságnak és a mélységnek, mindennek van világrekordja, annak is, ami ninesen.

De itt van Horovitz. Ő a világrekordoknak egy különleges ágában specializálta magát, ő kitalált valami eredetit, valami nem mindennapit. Megjavított egy rekordot, olyan rekordot, amit nem mindennap javítanak meg, éppen azért, mert nagyon nehéz feladat. Horovitz egészen egyszerű név, nagyon sok van belőle a világon, éppen úgy, mint Szabó, vagy Smith, de ennek a névnek a viselője egy különleges Horovitz, éppen olyan különleges, akár névrokona, Wladimir Horovitz, aki ugyan nagy zenész, híres muzsikos, de léteztek és léteznek ma is olyan neves muzsikuskok, mint ő, ám olyan világrekorder, mint a mi Horovitzunk, aligha szaladgált még a földön. Mert Horovitz László magántisztviselő, budapesti lakos, nőtlen, 27 éves azzal díszkedhetik, hogy ő az öngyilkossági kísérletek világrekordere.

Horovitz László már harmincszor tövett el öngyilkossági kísérletet, de olyan pechje volt, hogy egyetlenegy sem sikerült neki meghalni. Pedig utalatosan megvágta azokat a módorakat, amelyeknek segítségével igyekezett átlábolni a másvilágra. Beugrott a Dunába a Lánchídról, de kimentették. Akkor elment a Margithidra és onnan ugrott a folyóba, eredménytelenül, jöttek a motoros mentők és kihúzták. Egy hét mulva felmászott a Turulmadárra, onnan potyogott le a vízbe. És azt hiszik sikerült neki meghalni? Megint jöttek a ravasz motorosok és ismét kimentették. Ekkor Horovitz rájött, hogy a Dunával nincs szerencséje. Vonatra ült és elutazott Párisba, gondolta, hátha a Szajnában több sikert ér majd el.

És odakint Párisban, ahelyett hogy elment volna a mulatóba, elment volna egy kicsit szórakozni, élni, elment meghalni. Felmászott az egyik hid karfájára és belevetette magát a Szajnába. De jaj, Párisban is van motoros mentőrség, amely észrevette Horovitz kísérletét s egy perc mulva már kimentette. Más ember ilyenkor már megcsömörlött volna a haláltól. De Horovitznak eltökélt szándéka volt, hogy amit elhatározott, azt véghezviszi. Meghal, ha nem így, hát úgy. És egy külvárosi bérház manzárdszobájában felakasztotta magát az ablakilincse.

Észrevették és levágták. Attól kezdve szinte naponként kísérelt meg öngyilkosságot Horovitz. Hol a Szajnába ugrott, hol felakasztotta magát, hol gázzal mérgezte meg magát, hol lumnállal. De amilyen csökönyösen megakart halni, olyan csökönyösen megmentették mindig az életnek. Határtalanul szerencsétlen ember volt Horovitz.

Ez a Horovitz egyébként magántisztviselő volt Pesten, de sikkasztott. Efeletti bujában a kártyateremből, ahol a sikkasztott pénzt elvesztette, emeletnyi magasságból levetette magát az uccára. Kutyabaja sem történt. Attól kezdve kezdte öngyilkolgtatni magát. Vagy Pesten, vagy Párisban, de mindig és mindenféleképpen megakart halni. A legkülönlegesebb öngyilkossági manővereket hajtotta végre magán.

egyedül a lőfegyver használatától irtóztott.

Szóval harmincszor egymásután akar megválni az élettől Horovitz, mert nagyon utálta az életet. De az élet, ugylátszik, vonzódik hozzá, mert nem akarja elereszteni szegényt, mindenképpen itt kell neki maradni, őt a jelek szerint azzal büntette a sors, hogy élni kell neki. Életre ítélve — ahogy Johann Rabener mondaná.

Mégis gyanus ennek a Horovitznak ez a sok öngyilkossága. Ez valahogy úgy akar meghalni, hogy ne haljon meg, valahogy fél a haláltól, pedig nem szeret élni. Egészen biztos, ha egyszer a negyedik emeletről vetné le magát, többször nem lenne öngyilkos, de amilyen peches ember, biztosan akkor is valamilyen szénásszekér tetejére zuhanna. Az egész élete értelmetlen egyébként ennek a fiatalembernek, havonta százötven pengőt kap az apjától, tehát tulságos anyagi gondjai sem lehetnek. És mégis: miért akar meghalni?

Talán nem is akar. De élni sem. Szegény Horovitz, maga sem tudja, mit csináljon. Éljen, ne éljen, haljon,

Kerékpárok

Csepel, Puch, stb. gyártmányuak részletre is kaphatók

Földes Sándornál (Püspöki palota)

ne haljon? Ugrál a Dunába, kinyitja a gázcsapot, nyakába akasztja a kötelet, felhajtja a mérégpoharat, szegény mindent elkövet, de a szerencse sohasem szegődik a nyomába. Ám lehet az is, hogy csupán sport nála ez a sok öngyilkosság. Kultuszt űz belőle, tetszik neki ez a veszedelmes játék az élettől. Ez a Horovitz kicsufolja az életet.

Most kimondták rá, hogy bolond és hogy többet ne akarja magát megölni, bevitték a tébolydába. Mégpedig zárt osztályra vitték, mert ön- és közveszélyes. Aki olyan bolond, hogy harmincszor egymásután meg akar halni, az nem lehet épelméjű, annak gyógykezelésre van szüksége, hogy helyreállítsák az egészségét, hogy végre rájőjön arra, hogy az épeszü ember harmincszor egymásután és negyvenszer egymásután is élni akar és nem meghalni.

Persze. Meghalni manapság csak az akar, aki bolond. Így van ez, Horovitz.

REMÉNYI GYÖRGY.

A kulturadóért emelt szót az ORLE sárospataki közgyűlése

Sárospatak, aug. 24. Szombaton az Országos Református Lelkészség Egyesületének értekezletén több előadás hangzott el. Dr. Révész Imre debreceni egyetemi tanár elvi szempontokból kiindulva állította szíves előadásában, hogy a magyar ref. egyház nem elégséges kálvini természetű és nem üszta presbiteri rendszerű. Szilágyi Béla ücsényi lelkész a ref. egyházak, iskolák és lelkészek anyagi sérelmeit felsorolva, javaslatot terjesztett elő, amely szerint

felkéri a kormányt, hogy törvényhozási úton vessenek ki 5—6 százalékos kulturadót és ebből az iskolák ügyeit rendezzék.

Ez csupán az iskolafentartási terhek arányosítása, nem pedig új adótipus. Törvényhozási úton rendezzék az igazságtalanul magasra emelt illetékegyenértéket. A gyermeküket házonkívül taníttató lelkészek részére a kongruát és korpótlékot száz százalékosan utálják ki, rendezzék a kántori fizetéseket,

szüntesse meg az államhatalom az állami és felekezeti tanítók közti a különbséget minden vonalon,

részesítse ugyanolyan elbánásban az államhatalom a lelképászort, mint a

többi közhivatalnokokat, a megkötött szerződéseket az állam egyoldalúan ne bonthassa fel, vagy fizesse ki az egyházaknak a tandíjkárpótló államségélyt, vagy változtassa meg az ingyenes népoktatásról szóló törvényt. A határozati javaslatot Farkas Géza főgondnok és Baltazár püspök szoltak hozzá. Az értekezlet a két hozzászólás után Baltazár püspök és Farkas főgondnok módosításával fogadta el a javaslatot.

Délután Baltazár püspök vezetésével az Országos Ref. Szeretet Szövetség ülésezett. Az ülésen Kiss Ferenc dr. debreceni egyetemi tanár számolt be a lejárt munkaévről. A beszámoló szerint

az egyke ellen átgondolt programot dolgozott ki.

Ezt a célt szolgálja többek közt a hajduböszörményi és a második földesi árvaház, továbbá a hajdumegyeyi Földes községben a nyomorék gyermekek otthona. Baltazár püspök a legnagyobb szeretettel és hálával emlékezett meg Kiss Ferenc szolgálatáról. Kiss Ferenc ezután előterjesztette a jövő évre vonatkozó munkaprogramot, majd bejelentette, hogy az eddigi elnök Puky Endre dr. közgazgatási bírósági elnök lemondott, utódjait Balogh Jenő dr. főgondnokot ny. minisztert választották meg egyhangulag.

A ref. nőegylet szeretetvendégséget rendezett a lelkészek és hozzátartozók részére.

Holnap zajlik le

az országos ref. presbiteri értekezlet 6. nagygyűlése

Baltazár püspök és Balogh Jenő elnököklete alatt. Lelplezik a Dókus Ernő emlékére emelt márványtáblát, megkoszorúzzák a hősi emlékművet. Hétfőn folytatják az ORLE közgyűlést.

Vásároljon hirdetőinknél.

Istentiszteleti rend

Vasárnap, augusztus 25.

A református templomokban: Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál dr. Soós Béla, ágendázik dr. Farkas P., d. u. 5 órákor dr. Segesváry Lajos. — Kistemplomban d. e. 9 órákor prédikál Uray Sándor, ágendázik Kovács József, d. u. 5 órákor Kiss Antal Jenő. Kosuth uccai templomban d. e. 10 órákor prédikál Sípos Imre, ágendázik dr. Módos László, d. u. 5 órákor dr. Kosdy János. Árpád téri templomban d. e. 10 órákor prédikál Maklár Károly, ágendázik Nagy Dezső, d. u. 3 órákor Nagy Dezső. Ispótytemplomban d. e. 10 ó. prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Kulcsár Dezső, d. u. 5 órákor Tóth Sándor. Homokkertben d. e. 10 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Halász A., d. u. 3 órákor Laky Lajos. Kerekes telepi templomban d. e. 10 órákor prédikál és úrvacsorát oszt vitéz Szabó E., d. u. 3 órákor Orosz János th. — Wolaffka telepen d. u. 3 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Halász András. Nyilastelepen d. e. 10 órákor Papp I., d. u. 3 órákor Négyessy Bertalan th. Csapókerben d. e. 10 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Bagdy Dániel, d. u. 3 órákor theologus. Nyulason d. e. 10 órákor Murányi Árpád. Téglavetőben d. u. 3 órákor Kiss Ferenc. Tégláskertben d. u. 3 órákor Ács Mihály.

Az evangélikus templomban (Miklós ucca 3. szám): Vasárnap d. e. 10 órákor és este 6 órákor istentisztelet igehirdetéssel. Predikál Pass László al-

A gör. kath. templomban: Reggel 7 órákor reggeli istentisztelet, 8 órákor diák- és katonamissa együtt, 10 órákor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. — Délután fél 4 órákor rózsafüzér-ajtatosság, 4 órákor vecsernye, utána szentéimadás. — 29-én, csütörtökön Keresztelő szent János fejvétele innepén vasárnapi rend.

A baptista imaházban (Szappanos u. 23. szám): Vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imaáhitat, fél 10-től fél 11-ig predikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—7-ig predikáció, fél 8—9-ig vallásos-estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig predikáció. Péntek este fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra.

— Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ezek mathematika és természettudományi csoportjára a rendes beiratkozás az 1935—36. tanév I. félévére szeptember hó 2—16-ig tart. Dékáni engedéllyel szeptember 16—20-ig, rectori engedéllyel szeptember 20—30-ig lehet. A felvételi kérvényeket az illetékes karhoz címzetten 1935 augusztus 1. és 31. közt kell benyújtani. Eredeti okiratok szükségesek. A dékáni hivatalok csak köllőleg felszerelt kérvényeket fogadnak el. Akik tandíjmentességért folyamodnak, kérelmüket az illetékes karhoz szeptember 7-ig nyújtják be. Felvilágosítást nyújt a rectori hivatal. Az egyetemen férfi és női internátusok működnek. Erre nézve az internátus, illetőleg Kollégium igazgatósága nyújt részletes tájékoztatást.

HOTEL BELLEVUE BUDAPEST

I., ATTILA UCCA 53. SZÁM
Telefon 600-90.

az Alagut mellett. Finom családi szálloda. Olcsó polgári árak. Minden modern kényelem. Nagy kert-helyiségek. Esténként tánc. 5 percnyire a belvárostól. — A debreceni uricsaládok kedvenc budai találkozó helye. — Garage.

Mikor a „srác“ kenyeret eszik

Ki nem ismeri a „srác“-ot, a korzó apró rémét, aki árnyékként csörtött a gyanútlanul járókelő után és epedve sugja oda:

— Tessék adni kétfillért kenyirre.

Azt hiszem, ilyen halandó nincs neves Debrecen városában. Annyira közismert képződménynek vagyok bátor tartani a srácot, hogy azt is feltételezem, már talán semmi újat sem lehet róla mondani. Rosszat, vagy semmit. Ez a különbség a srác, meg a halott között, mivel az utóbbiról csak íjt lenne szabad csevegni. A srác érdemeit már számtalanok elzengették és még számtalanabbak pofozták meg a srácot elzengés helyett, végigverték rajta esernyővel, bottal, ostorral, a rendőrség is beleszólt hatósági hangszullyal a dologba, igérvén, a srácnak díjmentes javulási lehetőségeket bizonyos intézetben.

A srác azonban, valljuk be őszintén, kutyába sem vette a becses személye körül keletkező kavardást, él és virul vigabban, mint valaha.

Be kell vallanom becsülettel, hogy én vagyok az a szerencsétlen halandó, aki legtöbbször áldozatul estem volna a srác piculatszomjával párosult orcátlanságának, ha a gondviselés közbe nem lép. Az égi bölcsesség azonban ama piculákat, melyeket és könnyelműen adandának a sandaképi srácnak „kenyirre”, már jóleve komolyabb férfiak birtokába helyezte, akik pontosan és gondosan osztják ki a nekem járó porciót, úgyelve, nehogy könnyelműségem végzetes piculaosztogatási töbzódásokba sodorjon. Így csak ritkán kerülök adakozási viszonyba a sráccal. Eleinte nem volt semmi baj. A srác azt hitte, komoly pénzes ember vagyok, aki utolsó százpengősöm kivásalása után most fogalmazom a siránkozási formulát, amellyel elrettentem a kölcsönkérőket. Sajnos, később lehullt rólam a lepel. Ugy kezdődött ez a szorborleplezés, mint rendszeren szokott — nem a leplezés, hanem a srác kétfilléres attackja.

— Tessék megsegíteni — hadarta egy mocskos kis pofa mellettem. Vicces kedvem támadt:

— Gilt, — mondtam vidáman, — másszál fel egy fára és majd segítlek.

A srác műértően végignézett rajtam, még a füle is megbillent a nagy tanulmányozásban, aztán tömören megfogalmazta a diagnózist:

— Sóher, — mondta hihetetlen megvetéssel és elszaladt.

Ettől kezdve felháborodottan esküdtem bosszút a srác és egész családjá ellen. Tudom én, hogy sóher vagyok, de minek kell, hogy így a szemembe mondják. Na, megállj, te közegészségügyi pofájú kölyök!

Estefelé sétálni mentem. Mit látnak öregedő szemeim a postapalota setét árkdíjai alatt? Azaz először is csak hallottam valamit, a látnivaló később következett be. Hallottam nevezetesen azt, hogy egy nagymamahang érzélgősen dudorássza népköltészetünk örökbecsű remekművét, amelyik úgy szól, hogy:

Maga már régen el lesz temetve,
Csak általam lesz szeretve.

Akkor vált teljessé a megrökönyö-

désem, mikor közelebről szemügyre is vettem az alkonyi csalóányt. Hát testvérek között is volt vagy hetven esztendő. Markába egy hasas flaskát szorongatott szerelmetesen és gyakran meghuzta. Minden huzás után tehetségesebben énekelt. Egyébként nem volt egyedül.

A három-négytagu kis csoportban a korelnői tisztet töltötte be valószínűleg. Ő volt a legvénebb, a legrészegebb és nála volt a legnagyobb üveg.

Valának még rajta kívül egy ötvenesztendő forma néni, egy lapátbajuszu bácsi és egy bizonytalanabb korú nőszemély, akik méla kortyintgatásokkal kísérték a koloraturénekes korelnök garatrepszto erőfeszítéseit. Elálmélkodva álltam meg. Ebben a pillanatban a srác érkezett a csoporthoz. Odalengett és megállt a korelnőknő hölgy előtt.

— Nyanya, — mondotta tisztelettel — ehun van nyolc fillér — és a markába nyomta a vénségnek, avval elszárguldott. Félperc múlva jött a másik. Ez hat vasat prezentált a fiatalabb nyanyának. Eme magasztos pillanatban a lapátbajuszu feltette okuláréját és átvette az eddig befolyt pénzt. Szakszerű számolás után megadta a szakvéleményt:

— *Másfél deci. És a srác iramodott a korcsma erányában a korelnők nyanya gyorsan megüült flaskójával.*

— Hinyje, — mondom — az apátok csillagát, hát ez ama két fillér történetje, ami „kenyire” kell. Na, várjatok csak.

Másnap elibém sündörödik a srác, nem ismert meg, rákezdí a két fillérről szóló mondókát valami keservesen, hogy „kenyirre” kell.

— No, — mondom, — gyere csak lelkelem gyerekek velem, gyere szívem — avval barátságosan fölön ragadtam.

— *Pénzt, azt nem kapsz bim-bócskám, de kenyeret, azt adok, gyere csak. Ficánkolt a srác erősen, hogy nem kell most éppen neki kenyér, meg hogy nem tud velem jönni, haza kell menni, beteg az anyja.*

De fogtam ám a fülét, egészen megfihéredett a füle, hogy leráztam róla a port. Visitozni kezdett. No, ráförmédtem, többek között azt is megígértem neki, hogy csigatészta sodorintok belőle, aztán beiratom a javítóba kurzusra. Jött mellettem halálraszánva. Hazavittem. Belőditottam a kapun. Az udvaron megállítottam. Itt maradsz gazember és megvársz! Hoztam neki egy óriási karaj kenyeret. Markában nyomtam.

— Itt a kenyér, te bitófabimbó és pofázz, meg ne merj hagyni belőle egy morzsát sem, mert elevenen nyuzlak meg és a saját bőrödre irom meg a családod hiteles történetét.

Széket hoztam neki, rátettem, hogy csak úgy nyekkent, még pohár vizet is készítettem neki.

Últ a srác halálsápadtan, kezében a kenyérral és nézett rám, mint a hóhér, de nem akart enni.

— Na, mi lesz, — üvöltöttem, — eszed már? Kenyér kell, azt bögd az uccán két éve a fülemben, hát most egyél. Egyél, mert agyonverlek, szét-

téplek, szitává lölek és azután olyan két pofont kapsz, de olyat...

Nekifogott, sirva ette a kenyeret. Mikor egy harmada lecsuszott, zokogni kezdett:

— *Bácsi kérem, ne tessék engem így tönkre tenni, nem birom megenni, nem vagyok éhes.*

Sóbálvánnyá váltam.

— Hát mit ettél? Na, kivallani, mert lecsuklak a pincébe és megesznek a patkányok.

— *Fagylaltot — szipogta.*

— *Hányat, te kicsapongó?*

— *Ma csak ötöt még, — lehelte.*

— *Ötöt, hinyje az apád, én kettőt ettem ezen a nyáron azt is más fizette, nekem még nem telttel rá!*

Megbokrosodtam:

— *Egyed a kenyeret, bitang, ha jót akarsz. Adok én neked fagylaltot!*

Megette. Olyan volt utána, mint

**IDÉNY UTÁNI
OLCSÓ ÁRBAN
TARTOS HULLÁM
VILÁGMÁRKÁS GÉPEKKELI
POLGÁR Svettspalota**

Szokrátész a bürökpohár után. Mikor kinyitottam a kaput neki, elszaladt, mint a nyul. Azóta a másik oldalra megy át, ha meglát. Erős a meggyőződés, hogy mikor egy-egy ilyen srác születik, ugyanakkor egy-egy fácska is fejlődésnek indul, melyre később a srác komótosan feiakasztható. Ujában azt is hajlandó vagyok elhinni, hogy eme fácska hajlós ágakat is hoz, melyeknek szintén nagyon jó hasznát lehetne venni, mert aki ezek után is hajlandó két fillért adni ezeknek „kenyirre”, az huszonötöt érdemel.

sz. M. J.

Izgalmasnak ígérkezik a KLASz mai közgyűlése

Megszavazzák a létszámemelést

Az új szezon kezdete előtt ma, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a KLASz rendes tisztújító közgyűlését, amely ezúttal nem a választások, hanem az indítványok révén ígérkezik izgalmasnak.

A főerdeklődés a létszámemelő javaslat felé irányul. Arról van szó, hogy az elsőosztály páratlan számú mezőnye helyett páros létszámot akarnak az egyesületek és a 14-ik helyre a BUSE nagymultú csapatát szeretnék felvenni. A BUSE-val súlyos igazságtalanság történt, amikor mint csoportbajnokot osztályozóra kényszerítették a második helyezettel szemben, amely szerencsés körülmények következtében bejutott az I. osztályba, míg a BUSE lemaradt.

Ezt a súlyos igazságtalanságot akarják most reparálni azzal, hogy a DTE számára rezervált 14-ik helyre felveszik.

Van egy másik javaslat is, mely-

szerint a BUSE-t újabb osztályozóra engedik a szabolcsi csoport második helyezettjével, a NSE-vel. Ez sem lenne igazság, mert előfordulhatna az az eset, hogy mindkét második helyezett feljut és a csoportbajnok a II. osztályban marad. Erre a különmenyre nagyon vigyázni kell.

A közgyűlésen még két javaslat szerepel: meg akarják tiltani a pályaválasztói jogokkal való üzérkedést, egy második javaslat pedig az utazó csapat önköltségét célozza. Mindkét javaslat sok kellemetlenséget küszöbölne ki.

A közgyűlés előtt a KLASz Tamásy László főtájkár gondos szerkesztésében tartalmas évi jelentést adott ki, melyet valamennyi érdekelt kézhez kapott. A jelentés pontosan tájékoztat az elmúlt év eseményeiről és mint sporttörténeti munka is elsőrangú. Tamásy Lászlót szokatlan elismerés illeti művéért.

Az első bajnoki pontokért: Bocskay-III. ker. a Stadionban

A profibajnokság kilenc esztendeje után vasárnap megkezdődnek a Nemzeti Bajnokság először kiírt küzdelmei s Debrecen proficsapata, a Bocskay szintén vasárnap startol először az új rendszerben, amely remélhetőleg legalább annyi sikert hoz majd neki, mint az elmúlt korszak.

Rögtön az első küzdelem olyan lesz, amely méltán kelti fel a legnagyobb érdeklődést,

hiszen vasárnap a bajnoki nyitányban a III. kerülettel száll síkra a kék-sárga együttes a bajnoki pontokért, már pedig az óbudai csapat sohasem volt könnyű ellenfél. Közmondásosan szívós, kemény és lelkes legénység volt mindenkor a III. kerületé s most újjáépített csapata bizonyára megtartotta ezeket az erényeket, amelyek annyi meglepetést szereztek már a legnagyobbaknak is, köztük a Bocskaynak még fénykorában is.

A Bocskay is újjászervezte áll ki vasárnap a Stadion zöld gyepére.

Az elnökség új csapatot is szervezett s ennek az új csapatnak lesz az első nagy erőpróbája a vasárnapi start. A Bocskayt közbizalom kíséri a küzdelemben, hiszen a régi, kipróbált harcosok mellett friss tehetségek egészítik ki a Bocskay csapatát;

az Európaszerzte méltán híres ötösfogat három új játékosal lép holnap a pályára.

Természetesen ennek a csapatrésznek a játékát előzi meg a legnagyobb várakozás, mert a Bocskay stílusának a karakterét mindig a csatársor játéka adta meg, a Bocskay mindenkör különleges támadójátékáról volt híres egész Európában s a vezetőség is ennek a csapatrésznek a kiépítésére fordította a legnagyobb gondot. Az újak már letették a vizsgát a balti túrán és remélhető, hogy vasárnap

megállják a helyüket a bajnoki pontokért menő küzdelemben is.

A Bocskay így áll fel:

Varga — Vágó, Janzós — Palotás, Gyulai, Békési — Markos, Orosz, Teleki, Szécsi (Takács), Hajdu.

A III. kerület ma este fél 10 órakor érkezett meg Debrecenbe Éber és Komor vezetésével. Az óbudaiak csapatában tavaly óta sok a változás, a következőképpen állnak fel:

Angyal — Vig II., Tompa — Steiner, Lutz, Lenkei — Fenyvesi, Dinnyés, Kármán, Farkas, Berecz.

A Kerület vezetői bizakodók, döntetlen körüli eredményt várnak.

Külön érdekessége lesz a nemzeti bajnokság debreceni nyitányának, hogy

ez alkalommal vonul fel először a Stadionban a Bocskay újonnan megszervezett, hatalmas tagtábora,

az a lelkes mag, amelyből a debreceni proficsapat biztos jövőjének kell kinőnie.

A mérkőzés fél 5 órakor kezdődik, az előjátéka szintén érdekes, mert

a DKASE és a NyAFE

egy héttel előbb, mint a többi csapat, most nyitják meg a keleti amatőrök bajnoki küzdelmeit. Az amatőr bajnoki mérkőzés fél 3 órakor kezdődik.

Jegyelővétel napi áron déli 12 óráig van a Svetits-palotai dohánytöszdében. A Bocskay irodája az Arany Bika félemeletén délelőtt 9—11 óra között áll rendelkezésére azoknak a tagoknak, akik tagsági jegyeiket, vagy utalványukat akarják átvenni.

A NEMZETI BAJNOKSÁG STARTJA

Az I. profiliga utódja, a Nemzeti Liga vasárnap startol 14 csapattal. Az I. forduló mérkőzései: Budafokek—Ferencváros, Hungária—Nemzeti, Újpest—Budai, Kispest—Törökcsanak, Phóbus—Soroksár, Szeged—Salgótarján és Debrecenben a Bocskay—III. ker. Favoritok az előlállók, kivétel csak a Budafokek, amely aligha szorítja meg a Ferencvárost.

SALGÓ HELYETT BORONKAY

vezeti a Bocskay—III. ker. mérkőzést. A kitűnő bíró már annyiszor vezette le közmelegedésre e két csapat találkozását, hogy most is általános bizalom várja korrekt bíraskodását.

AZ ATTILA NEM ÁLL KI

ma a II., illetve profiligában a Somogy ellen. Az Attila bizik a helyi ügyminiszteri döntésben és reméli, hogy visszanyeri jogát és helyét a Nemzeti Ligában.

ÖKÖLVIVÓ SZAKOSZTÁLYT LÉTESÍTETT A DMTE

A Debreceni Munkás Testvérök ezideig csak futball és birkozó szakosztályt tartott fenn. A törkező munkás egyesület tegnap bejelentette a Magyar Ökölvívók Szövetségének, hogy megalakítja az ökölvívó szakosztályt. Ezzel a lépéssel a DMTE vezetősége ismét tanúbizonyságát adja annak, hogy a munkásság széles rétegei között kultiválni kívánja mindazokat a sportágakat, melyeket anyagi körülményei és viszonyainak mostohasága mellett is érdeklődéssel kísérnek a munka után sportban kielégülést találó dolgozók. A jövő hét folyamán hétfőn, szerdán és pénteken — egyelőre a birkozóknak tréningnapján este 8

órákor az ökölvívás iránt érdeklődők jelentkezhetnek a DMTE clubházában a Margitfürdőben.

A DKASE ifj. játékosai ma délután félkettőre a nagyállomáson megjelenni szíveskedjenek. Intéző.

A Keletmagyarországi Sporthirlap a nyári szünet után vasárnap este 10 órákor ismét megjelenik. Közli részletesen a vasárnapi sporteseménye-

A vidéki kereskedelem kongresszusa Szombathelyen

Szombathely, augusztus 24. A magyar vidéki kereskedelmi testületek szombatán és vasárnap tartják Szombathelyen negyedik országos értekezletüket, amelyen 61 kereskedelmi testület, 7 kereskedelmi és iparkamara és 9 országos egyesület több mint 280 kiküldöttje vesz részt.

Az értekezleten ma délután a város háza nagytermében Magyar Bertalan elnöki megnyitóját követően Kozma Miklós belügyminiszter emelkedett szólásra. A nehéz idők — mondotta — megtanítottak bennünket arra, hogy nem élhetjük az elzárkózás életét, mert ma már nem zárkozhatunk el egymástól és nem mondhatjuk az agrárius, hogy nem törődik azzal, hogy mit csinál a kereskedő vagy iparos, viszont a kereskedő és iparos sem mondhatja ugyanezt az agráriusról.

ket, a mérkőzések leírását, riportokat. Kapható este a kávéházakban, mozik előtt és hétfőn reggel mindenütt. Ára 10 fillér.

A Rákóczi FC alábbi játékosai vasárnap 2 órára a Dohánygyár-pályán megjelenni szíveskedjenek a NISE elleni mérkőzésre: Szabó, Mellér, Fehér, Gombos II., Kiss, Kardos, Selyei, Lencz, Ladányi, Both, Juhos, Palugyai. A meccs fél 3-kor kezdődik. Intéző.

Bárános Károly, a külkereskedelmi hivatal alelnöke a kereskedelmi miniszter üdvözlését tolmácsolta. A magyar kereskedelem helyzetén segíteni akarunk, amikor igen fontos teendők a kereskedelem szabadságának nemcsak elvben, hanem gyakorlatban való biztosítása is. Ezt a célt szolgálja a kereskedelmi kormány az a terve, hogy egyelőre próbaképpen exportvásárokat létesít, lehetőleg olyan vidékeken és körzeteken, amelyek ezidőszent még nincsenek felfedezve a kereskedelem számára. Ezeket a vásárokat egyenlő feltételek mellett vásárolhatják a szövetkezetek, a nagykereskedők és kiskereskedők.

A tárgysorozaton több előadás hangzott el.

A jugoszláv kormányválság miatt elhalasztják a kisanant-konferenciát

Bukarest, augusztus 24. Diplomáciai körökben rendkívül élénk megbeszélés tárgyat képezi a hirtelen kitört jugoszláv kormányválság. Bukarestben az első hírek alapján az a vélemény alakult ki, hogy Sztójadinovics kormánya nem maradhat a helyén és a válságot sem képes kitolni, hanem kénytelen szembenézni az eseményekkel. Ilyen körülmények között Bukarestben biztosra veszik, hogy

a kisanant külügyminiszterinek konferenciáját a kormányválság miatt újból elhalasztják.

Az olasz-abelszin viszály várható európai kihatásai lesznek a konferencia főtárgyalásának főtémái, különös tekintettel arra, hogy az olasz-abelszin háború kitörése megbontja az európai katonai helyzetet és

a kisanant felfogása szerint esetleg módot ad Németországnak arra, hogy végrehajtsa az Anschluss.

De megbeszélés tárgyat képezi az olasz-abelszin háború kitörése esetén a nemzetközi jogi helyzet is, mert ez esetben Olaszország precedenst teremtené a népszövetségi statumok flagrns megsértésére. A Dimineața szerint a kisanant külügyminiszterinek konferenciája

a leghatározottabban leszögezi a három kisanant-hatalom egyetemes és negatív álláspontját az Anschluss és a restauráció kérdésében.

További feladata a konferenciának rendezni a jugoszláv-szovjet kérdést is. Román diplomáciai körök szerint a két állam közötti diplomáciai kap-

csolatok felvételének nem lesz különösebb akadálya.

Rózsák, Fenyők, Díszfák, Díszcserjék, Gyümölcsfák, Bogyós-gyümölcsűek, Gyümölcs-vadcsmetétek, Szegély- és futónövények. Gyökeres és sima szőlővesszők. Lomb és tűlevelűek magcsmetétek

KOLAUCH

faiskola SZEGED. Árjegyzék ingyen!

KÖZGAZDASÁG

UJABB AREMELKEDÉSEK A TERMÉNYTÖZSDÉN

Határidőbizlet:

Búza: októberre 15.35, 44, 37, 41, 46, 44, zárlat 15.45—46.

Rozs: októberre 14.00, 13.90, 14.08, 10, zárlat 14.08—12.

Tengeri: augusztusra 14.70, 80, 82, zárlat 14.75, szeptemberre 14.55, 57, 50, zárlat 14.55, májusra 14.55, 80, 63, 83, zárlat 14.80—82.

Készárúbizlet:

Búza: tiszai 77 kg 15.35—15.60, 78 kg 15.45—15.75, 79 kg 15.60—15.90, 80 kg 15.75—16.00, tiszai 77 kg 14.95—15.05, 79 kg 15.10—15.20, 79 kg 15.25—15.35, 80 kg 15.35—15.45.

Rozs: 14.50—14.75, tak. árpa 15.75—16.00, zab II. 16.30—16.50, repce 22.50—23.00.

A készárúvásáron búza 5 fillérrel drágább, rozs nem változott, zab 20—30 fillérrel drágább, tengeri üzletelen, árpa 25 fillérrel drágább, búzakorpa 20 fillérrel olcsóbb.

Gyászrovat

Kalmár Évike, 16. havában elhunyt. Temetése hétfőn délután 4 órákor lesz a Köztemető II-a. ravatalozójából. Az elhunytban Kalmár Gyula ref. egyházi tisztviselő kisleányát gyászolja. A temetést Fehértői temetkezési vállalat, Degenfeld-tér 4. rendezi.

Idős Nagy Sándor, 70 éves, temetése hétfőn délután 3 órákor lesz hármastereből. Csurka „Kegyelet” tem. vállalat, Degenfeld-tér 2. rendezi.

• SZÍNHÁZ • MOZI • • HANGVERSENY •

BORNEMISZA ÉVA
A BELVÁROSI SZÍNHÁZ TAGJA

Debrecen szavaló pódiumán tűnt fel tavaly egy nagyon érdekes egyéniségű fiatal leány, Bornemisza Éva. Bornemisza Éva azóta kitűnő sikerrel letette a Színészegyesületnél a vizsgát s először úgy volt, hogy Szegedre szerződik, majd, amikor dr. Horváth Árpád pályázott a Csokonai-színházra, bizonyosnak látszott, hogy ide kerül, mert a Nemzeti Színház volt főrendezője is figyelemreméltó tehetségnek találta. Most végül is a Belvárosi Színházhoz szerződött Bárdos Artur, annyi színészhelyettes felfedezője s mint az előzetes híradások jelentik: „Az új színésznő, a benfentesek szerint, szenzációs meglepetés lesz.”

LÁNYOK A GYÖNYÖRHÁJÓN

A Vígyszínház szombat esti premierjén a „Lányok a gyönyörhájon” című kedves amerikai filmoperett került a vászonra. Oprett, amelyben minden csupa szín, zene és hangulat. Egy luxushajón játszódik a történet, ahol két rokokoszeneves fiatalember hosszú és kacagtató kalandozás után elérkezik a happy-endhez. Jó színésznő és gyönyörű külsejű Greta Nissen. Partnere Charlie Rugles: modern férfi-ideál. A kísérőzene külön részt érdemel. Melódiadús, pompás ritmusú tánczene, olyan, amelyet rég nem hallottunk. A sláger magyar énekesnő Weygand Tibor énekelt. Jó kísérőműsorul szolgált egy ötletekkel zsúfolt burlesk és egy vitorlás-sportról készült amerikai bemutató film.

Gyöngyösbokréta és világbajnokság. A Színházi Élet új számának címlapját Walasiewicz kisasszonynak, a világ legjobb nőatlétájának fényképe díszíti és benn a lapban oldalakon keresztül számol be a Színházi Élet a főiskolai világbajnokság minden intimitásáról. Pompásan illusztrált cikkben méltatja a lap a Gyöngyösbokréta pesti nagy sikerét, amelyből rövidesen világsiker lehet, mert nap-nap után külföldi szerződtetési ajánlatokat kap a Gyöngyösbokréta. Egyéb érdekességek az új számból: Karinty Frigyes beszélgetése a Budapesti tartózkodó japánokkal, Hatvány Lili mozi levele, Erdős Renée cikke, Bibó Lajos beszélgetése az anyák napján kitüntetett legtöbb gyermekes anyával, Hunyady Sándor riportja a szigetlakókkal, Guthy Böske első párisi levele, Márkus László kritikája az Östehetségek kiállításáról és rengeteg sok cikke és képen kívül ebben a számban jelenti be a Színházi Élet, hogy következő számában kezd el közölni a világhírű HAY-féle diétát, amely az egész világot forradalmasította a konyhát. Darabmellékletül a Színházi Élet a rádióban színteremtett két nagyszerű hangjátékot közli, szenzációs kottastájer, 32 oldalas gyermeklap és kézimunka melléklet egészíti ki a Színházi Élet új számát.

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. Telefon: 32-12.

Előfizetési ár: egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy óra 1.80 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 6 fillér, vasárnap 16 fillér.

© Mindentudó ©

Ugyeletes gyógyszerárak. E héten a következő gyógyszerárak tartanak északi szolgálatot:

„Kossuth”, Lux Arnold, Piac u. 26. „Isteni gondviselés”, Székely Adorján, Petőfi tér és Teleki ucca sarok. „Csokoma”, dr. Batáry István, Mester ucca 45. „Árpád fejedelem”, Mikes Béla, Csapó-kert, Jánossy ucca 44.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

IDŐJÓSLAS:

Az időjárás elemek debreceni értékei: Minimum 9.1, maximum 29.4 fok. Este 6 órakor a hőmérséklet 23.4 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 759.5, erősen súlyos irányzattal.

Prognózis: Északkeleti, keleti szél, részben felhős idő, a hőmérséklet változatlan marad. Csapadékra alig van kilátás.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések:

9.45: Hírek. — 11.10: Nemzetőr vívjelző szolgálat magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból. — 12.30: Hírek. — 1.15: Időjárás, időjelzés. — 2.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok. — 4.45: Időjelzés, időjárás, vizálás, hírek. — 12.00: Himnusz.

VASÁRNAP, augusztus 25.
Budapest I.

9.15: Hírek. 10.00—11.10-ig: Egyházi ének és szentbeszéd a keszthelyi római plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Strommer Viktor tihanyi bencés apát mondja. 11.15—12.15-ig: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Kemény Lajos budapesti esperes. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. 2.00: Hanglemezek. — 3.00: Időszerű gazdasági tanácsadó. Székács Elemér előadása. (Földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.) 3.50: Mándits-szalózenekar Közben 4.30: A Nemzeti Színház megnyitása 1837-ben. Rexa Dezső előadása. (Közművelődési előadás-sorozat.) 5.05: A szalózenekar műsorának folytatása. 5.30: Séta Keszthelyen, beszélő dr. Koudela Géza. 6.20: Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. 7.30: Kassai képek. Márai Sándor felolvasása. 8.00: Steiner Ferenc kamarai zenekar Schubert-dalokat ad elő, zongorán kíséri dr. Herz Ottó. 8.45: Szent Márton rózsafái. Falusi történet 4 felvonásban. Irta Csermely Gyula. Rendező Kiss Ferenc. 10.30: Hírek, sport- és lövészversenyeredmények. 11.00: Közvetítés a

svábhegyi Nagy-szállóból. Ferenczi-Bondi jazzzenekarának műsora, Horti Lajos énekszámaival.

Budapest II.

11.20—12.35-ig: Bachmann József szalózenekara. 12.45—1.45-ig: Hanglemezek. Magyar énekesek. 3.45: Mi ujság Magyarországon. 6.15: Multatuli. Dr. Nagy Lajos előadása. 6.35: A Száz könyv sorozatban Kosztolányi Dezső beszél Andersen meséiről. 6.55-7.55-ig: Hanglemezek. 8.10: Erdély felfedezése. Dr. Tolnay Gábor előadása. 8.40: Hírek. 9.15—10.10-ig: Közvetítés a Debrecen-étteremből. Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.

HÉTFŐ, augusztus 26.

Budapest I.

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.20: „Házassági tanácsadó 1764-ből.” (Felolvasás.) 10.45: „Lányok pályaválasztása — II. Gyakorlati pályák”. (Felolvasás.) 12.05: Boross Margit énekel, Zengő (Singer) Ibolyka hegedül, zongorán kíséri Pongrácz László. 1.30: Setét György szalózenekara.

4.10: A rádió diákkézlője: „Ujabb ásatások Karthagóban”. 5.00: „Szépművészeti Múzeum rézműszetei”. Hofmann Edith dr. előadása. 5.30: Szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara. Közben 5.45: „Szebb lakást”. Görgey István dr. előadása. — 6.30: „Az olasz-abesszin vizsály háttere”. Csiszár Béla előadása. 7.00: „Falstaff” ismertetése. 7.10: Közvetítés Salzburgból. Az ünnepi játékok keretében előadásra kerül Verdi: „FALSTAFF” című vigoopera. Szünetben kb. 8.35: Ismertető. Elmondja Farkass Jenő dr. Az előadás után kb. 9.50: Hírek, időjárásjelentés. 10.10: Közvetítés az Angol Parkból, a Kutassy Terrace-étteremből, Heilig József jazz-zenekarának műsora.

Budapest II.

5.50—6.40-ig: Hanglemezek. 6.45—7.20-ig: Bartha Klári zongorázik. 7.30: Az első, Gally-Gaibel Sándor elbeszélése. 8.10: Mikes Kelemen, Clauser Mihály dr. előadása. 8.40: Hírek. — 9.15—10.10-ig: Közvetítés a Valéria-kávéházból. Lakatos Flóriás és cigányzenekara muzsikál.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1910. AUGUSZTUS 25. CSÜTÖRTÖK.

Olaszország és Oroszország felől kolera-veszedelem fenyegeti Magyarországot és a hatóságok Debrecenben is minden óvatosságot megtevék, hogy a járványnak elejét vegyék.

Cége fennállásának ötven éves jubileumát üli Debreceni Lajos hentesárnyas és nagykereskedő.

Boross Mihály, a debreceni kereskedelmi és iparkamara tisztviselője házasságot kötött Hadházy Jolán urhölgygel, Hadházy Imre debreceni dohánygyári igazgató leányával.

A Gergely-telep lakossága kérelemmel fordult a városhoz, hogy rendelkezjen ki a telepre rendőrséget, mert a telepen a vagyon- és életbiztonság nagyon gyenge és még fényes nappal is megtámadják a csavargók a járókelőket.

1910. AUGUSZTUS 26. PÉNTEK.

Rendkívül erőlyes óvintézkedéseket léptettek életbe Debrecenben a kolera megállítására.

Apróhirdetés: Drága egyetlenem, jól vagyok, vasárnapnál előbb nem találkozhatunk, de akkor okvetlen. Ölel, csókol k. mamád.

1915. AUGUSZTUS 25. SZERDA. A

Puchallo-hadsereg lovassága megszállta Kowelt. Brest-Litowsktól délnyugatra elfoglaltunk egy magaslatot.

— Horváth Bertalan pénzügyigazgató ünneplése. A szombati Bertalan-nap alkalmából a debreceni pénzügyigazgatóság, továbbá a mellé rendelt hivatalok tisztviselői és alkalmazottjai Horváth Bertalan miniszteri tanácsost, pénzügyigazgatót meleg és őszinte ünneplésben részesítették. Ezenkívül a város előkeio társadalmának igen sok reprezentánsa kereste fel jókívánságaival a pénzügyigazgatót.

— A Nemzeti Legitimista Néppárt (Királypárt) Angol Királynő-szállóban levő párt helyiségében a pártba való beiratkozás állandóan tart. — Éspedig: hétköznap d. e. 10—12-ig, d. u. 4—6 óráig. Vasár- és ünnepnapokon csak d. e. 10—12-ig.

— Tisztelettel értesítem a n. k., hogy cipészműhelyemet Simonffy u. 2. szám alá helyeztem át, ahol Konecz kelmefestő fiókiüzlete van. (Városi bérház.) Némethy Sándor cipész-mester.

A csatákban 8400 orosz foglyot ejtettünk. Nehéz tűzértségünk nagy sikerei a tengermelléki front déli szárnyán.

Szabó Kálmán, a Debreceni Független Ujság nyomdájának gépszékeje eljegyezte Scheppe Erzsike urleányt Debrecenben.

A földművelésügyi miniszter Részner Mihály földvári m. kir. állatorvost a debreceni m. kir. állatorvosi állásra helyezte át.

1915. AUGUSZTUS 26. CSÜTÖRTÖK.

Csapatunk áttörték Brest-Litovsk várának előállításait. A német Narew-seregek előrenyomultak Bialystok környékén. Ujabb 9000 orosz foglyot ejtettünk.

1925. AUGUSZTUS 25. KEDD. A debreceni nemzetközi sakkverseny első díja Kmoché.

Botrányos jelenetek játszódtak le a nagyerdői strandon a 113. számú kabin körül.

Büglor Sándor Kismarjáról eljegyezte Grausz Ducit.

1925. AUGUSZTUS 26. SZERDA. A színházi tűzvizsgáló bizottság a Csokonai-színház színpadának átépítését javasolja.

Az olaszliszakai csodarabbi pénzhamisítással vádolt fiát a debreceni fogházba szállították.

— Használt varrógépek olcsón, kölcsönképpen is Csapó ucca 101., műszerésznél. Javítások jótállással.

— Szakosztályi ülések. Az ács-mesterek szakosztálya kedden este 7 órakor az ipartestületben ülést tart. — A férfiszabóiparosok szakosztálya kedden este 7 órai kezdettel az ipartestület tanácstermében ülést tart.

— Szörmebundák, gyermek bundák nagy választékban, hitelképeseknek havi részletre. Adler képesített szűcs, Piac u. 63. Szent Annával szemben.

— Aki a ruháját igazán szereti, Borossnál tisztíttatja, festeti. Piac u. 77.

— Cserépkályhák kitűnő és olcsó Hardtmuth és más rendszerű kályhák rendkívül nagy választékban, minden szín- és nagyságban. Vállalok átrakást helyben és vidéken, legjutányosabb árban. Krisch kályhás-mester, nagyállomástól benyúló Ispóty-tér 1. szám. Telefon: 12—18.

Vasárnap:

„FIATALASSZONYOK”, Amerika egyik legnagyobb világfilmje Katharine Hepburn, Lukács Pál főszereplésével. Megelőzi: „Magyar Világhíradó”. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

— Filléresgyorsvonat indul szeptember 1-én Debrecenből Miskolcra. A vonat indul Debrecenből 6.55-kor, érkezik Miskolcra 9.40-kor. Vissza indul Miskolcra 20.50-kor és Debrecenbe érkezik 23.41 órakor. A menetjegy ára P 3.10 fillér. Azok az utasok, akik Lillafüredre kívánnak kirándulni, a filléresgyorsvonat-jegy felmutatása ellenében kedvezményesen menettérít jegyet válthatnak a helyszínen. A filléresgyorsvonat jegyelneki kiadása hétfőn reggel kezdődik. Menetjegyiroda.

GÖNCZI TERKA

G Y E R M E K O T T H O N A
Budapest, V., Személynök ucca 25.
(Dunaparton) Telefon: 105-22.

Felvetetnek: leányok 4—16 éves korig, fiúk 10 évesig, kis létszámban, mint bentlakók és bejárók. Délutáni foglalkoztatás, német játszóiskola, napközi otthon étkezéssel is.

— Debreceni József szabóüzletét Széchenyi u. 3. alatt megnyitotta. Ízléses munka, olcsó árak!

ELADÁSRA KERÜL ÁRVERÉS UTJÁN

a Garai ucca 22. számú ház folyó hó 30-án délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hivatalban. Érdeklődni lehet ügyvédi irodában: Arany János ucca 4. sz. I. em.

— Vegyen Alföldi malátakávét, tartalmaz 3% finom szemeskávét. Ára 12 f.

— Ha Budapestre utazol, Park-szállóba szállj, mert téged ott fillérekért cigányzenés kávéház, jó konyha és úri otthon vár.

— Balesetek. Szendy Istvánné, 25 éves, Kerekes Géza ucca 32. szám alatti lakos fahasogatás közben bal-középső ujjából a felső ízt levágta. — Csapó Imre 21 éves hentessegéd Csapó ucca 37. szám alatti munkahelyén kezefejét a bárdal felhasította. Valamennyi esetben a mentők nyújtottak segílyt.

— Üzletemet kézimunka, rövidáru és harisnya cikkkel bővítettem. Nagy Gyula műhímző, Püspöki palota.

— Schaff tánciskolájában, a Koronában minden csütörtökön 40 fillér, vasárnap 40 fillér lekedj mellett ösztánc.

— Költöztetést Budapestre, árak fel- és leszállítását olcsón vállalom gumikerekű kocsimmal. Debreceni, Szabó Kálmán ucca 55. Fátalep, ucca szemben a gázgyárral. T. 22—42.

— „BIBER-F” teljesen szagtalan fehér habarcsszigetelő. Árban alatta, minőségben, biztos hatásában egy vonalon áll a sokkal drágább svájci, angol és egyéb külföldi hasonló gyártmányokkal. Ezt hatóság hivatalos vizsgálat állapította meg! Használja tehát nyugodtan a megbízható hazai „BIBER-F”-t.

Több pázsit a debreceni uccákon — több egészség a debreceni házakban

A füvesítés nyomán csökkenő közegészségügyi kiadások oldalán bőven megtérül a pázsitokra költött pénz Debrecen háztartásának

Nagylaki Károly, az ismert kertész és gyümölcsfa szakértő levelet írt az egyik debreceni lapban s ebben túlméretezettnek állapította meg a debreceni uccák füvesítésének tempóját. A levélre válaszul én védelmeztem meg a debreceni füvesítés ügyét s rámutattam arra, hogy az uccák füvesítése nemcsak esztétikai, város-szépítési célt szolgál, hanem egyúttal igen fontos közegészségügyi célt is. A debreceni uccák pormentesítése a tüdővész elől veszi el a terjeszkedés kedvező feltételeit s bátor voltam megállapítani: semmi pénz nem drága azért, hogy leküzdhesük ezt a Debrecenben szörnyen pusztító, magyar betegséget. A válasza ismét válaszolt Nagylaki Károly. Válaszában egyrészt kiemeli a füvesítés rendkívül költséges voltát, másrészt arra mutat rá, hogy ez a költség kidobott pénz, mert a forró nyárban a pázsit ugyanis kiszárad, miután megfelelő öntözésben részesíteni nem lehet. Azt is felhívja, hogy a mi klímánk alatt a pázsit nagy luksusz és vannak aszálykedvelő növények, melyekkel az uccák pormentesítését olcsón meg lehetne oldani.

Amint Nagylaki Károly cikkében érezteti: valóban nem vagyok szakember a kertészet terén. Bátran be is vallom, hogy jóakarátú és minden virágban, fában, fűben szívesen gyönyörködő, kertészeti szempontból szakképzetlen laikus vagyok. Van azonban egy olyan előnyöm, amely ebben a kérdésben kétségbevonhatatlanná teszi tárgyilagosságomat és hozzászólásra jogosultságomat. Én már hivatásomnál fogva, de hajlalom szerint és nem egyoldalú szempontok szerint, hanem átnézettel, keresztmetszetben szemléltem a debreceni életet. Ennélfogva gyakorlott vagyok abban, hogy egy kiadásnak, vagy egy takarékosági intézkedésnek az ellentétét könnyen meglátsam Debrecen város életének más-más oldalán.

Igy például, amikor láttam Debrecenben a fű nélküli, fátlan, poros uccákat, azonnal eszembe kellett jutnia, hogy az a takarékoság, amelynek indokából mi az uccák füvesítésétől és fásításától huzódozunk, voltaképpen a legnagyobb pazarlás. Mert látnom kellett az uccák porosan hagyásának az ellentétét:

1. a szegény betegek számára kiadott ingyen gyógyszerekben;
 2. azokban a nagy anyagi áldozatokban, amelyeket a városnak az Augusztus-szanatórium, az egyetem, a közközház létesítése és fenntartása érdekében meg kellett hoznia;
 3. a munkabérvesztésben, melyet a betegkékké lett emberek elvesztett és tétlenül álló munkáereje folytán Debrecen közgazdaságát érte;
 4. a népszaporodás csökkenésében, mely a tuberkulózis halálozási arányszámának állandó, magas színvonalá miatt nemzeti szempontból fennáll.
- Amíg tehát én is, prüszkölve és köhécselve nyeltem a debreceni port, nem tudtam szem elől téveszteni,

hogy Debrecen közönsége négyféle oldalon is mily drágán adózik ezért a kétes élvezetért.

Néhány év óta ebben a kritikus helyzetben változás állott be. Most már nemcsak a Piac uccá s a főbb uccák, hanem a porfészek mellék-uccák is sokat javultak közegészségügyi szempontból. Nemrég egy barátom jött haza Amerikából. Meglátogattam vele a Teleki uccát, ahol ezélt 12 évvel lakott. Talán felesleges elmondanom, hogy nemcsak meglepte, hanem örömmel is töltötte el a Kossuth-, Nap-, Szent Anna uccák, a görög-templom előtti tér, a Bábaképző melletti tér új, szép és kulturált ábrázata. Ellenben nem fölösleges lejegyzem egy megjegyzését a Teleki uccára:

— Azelőtt megmerült itt a porban az ember cipője, ha át akart menni a másik oldalra.

Nos, a Teleki uccán megfogta a port a város vezetősége és szent meggyőződésem, hogy néhány év alatt a Teleki ucca halálozási és betegségi statisztikája meg fogja mutatni, hogy a városnak mennyivel kevesebbe az itteni lakosság gyógyszer és betegség ellátása. Szilárdan hiszem, hogy minden négyzetméter pázsit levesz egy keveset Debrecennek ingyenes betegápolási és gyógyítási költségeiből s így bizonyos idő múlva minden négyzetméter pázsit kifizeti létesítési költségeit.

És emlékeztetem én Nagylaki Károly urat s vele mindazokat, akik spórolni akarnak itt a füvesítésen s a „tempót” csökkenteni akarják, hogy ezek a kiadások nemcsak megvannak a közközház tüdőbetegosztályának, tüdőbetegosztáznak fenntartásán, kezdve és végezve az ingyen gyógyszerek tengernyi receptjén, hanem a jövő ezeket a költségeket még szaporítani fogja. Ennek a kornak a vezető iránya a szociális gondoskodás. Most — akár jobb, akár baloldalon — mindig olyan kormányzatok jönnek fölének, amelyek követelni fogják,

hogy az elesett, szegény betegről fokozottan kell gondoskodnunk. Ha pedig fokozottan kell gondoskodnunk, akkor nem lesz elég ám a közközház tüdőbeteg osztályának az a néhány tucatnyi férő helye, hiszen már ma is állandóan tömött ez a kórház s egyébként is borzalmas dolgokat hall az ember. Sor fog itt kerülni, ha idejekorán gátat nem vetünk a tüdőbetegség terjedésének, az erdei iskolák létesítésére, a néptáplálkozás megjavítására legalább a gyermekek számára s mindez sokkal több pénzt fog megemészteni, mint a portalanítás és a fásítás betegségmegelőző, általános egészséget emelő kiadásai.

Annak, hogy a füvesítés dolgában előrehaladt Debrecen, két tényezője van. Az egyik az inségmunka, a másik pedig az, hogy a városi kertészet vezetője, Pohl Ferenc főtanácsos, aki nemcsak rendkívüli odaadással intézi az ügyeket, hanem valami hihetetlen rugékonysággal mindig ott van, ahol a fák és virágok számára néhány négyzetméternyi helyet le lehet foglalni. Ő igen jól látta meg, hogy az inségmunka olyan alkotási lehetőség, amely sok mindent előrevihet Debrecenben, amire másképp sohasem lesz pénz. Az inségmunka lényege ugyanis az, hogy munkát kell adni a munkanélkülieknek és pedig olyan munkát, amelyben igen kevés az anyagkiadás s igen sok a munkabér. Ezért van, hogy annyi földmunkát végeztetett az utóbbi években Debrecen, ezért épült fel a Stadion is s ezért lehet olyan nagy tempóban füvesíteni. Ha ugyanis ezeket a munkákat a munkanélküliek nem kapnák meg, akkor ingyen munka ellenszolgáltatás nélkül kellene nekik odaadni azokat az élelmiszereket, melyek ellenében most a földmunkákat elvégzik. Nyugodtan lehet tehát azt megállapítani, hogy a füvesítésnek a munkabért illető része igen nagy százalékban egyetlen garasába sincsen a városnak. Ami pe-

FILLÉRESGYORS

szeptember 1-én

MISKOLCRA

Jegy ára P 310

MENETJEGYIRODA

dig a füvesítéssel járó készkiadásokat illeti, engedjen meg Nagylaki Károly úr, az aligha lehet jelentős a munkabérhez viszonyítva.

Igenis fennáll tehát az, hogy a városi kertészet, amely egyéb szempontokból is kitünő, nagyraihivatott és rendkívüli jelentőségű intézmény, igen olcsón végezteti ezeket a munkákat s juttatja olyan előnyökhöz Debrecen, amelyek mutatkozni fognak néhány év alatt a betegápolási költségek csökkenése által. Minél több fűvet, minél több fát ültetünk a debreceni uccákon, annál több egészség lesz a debreceni családokban s annál kevesebb lesz a közönségre ezen a címen most és a közeljövőben reá háruló, súlyos teher.

Hátramaradna még Nagylaki kertész úrnak az a megállapítása, hogy vannak füvek, amelyek aszálykedvelők s így a mi klimatikus viszonyaink között alkalmasabbak uccáink porának megfogására. Nem tudom megítélni, hogy mily mértékben áll meg ez a megállapítás. Lehet, hogy vannak s Nagylaki Károly igen nagy szolgálatot tesz vele Debrecennek, ha közreműködik ezeknek a fűfajtáknak a meghonosításában. Tudom azt is, hogy bármilyen új gondolatot hoz, a városi kertészet részéről nem lesz akadály a hasznos újítások megvalósításának. Személyesen sokszor beszéltem Debrecen gyümölcs, virág és fű kultúrájának dolgairól Pohl Ferenc főtanácsossal. S mondhatom azt, hogy — noha laikus vagyok — nagyobb megértéssel, közérdekű problémákat senki sem beszélt meg velem, mint ő. Aki a maga szakmájában olyan kiváló, mint Pohl Ferenc, az már felül áll hűség és szempontokon és igen szívesen fogad el tanácsokat. Az pedig egészen bizonyos s ezt garantálni tudom, szívesen fogad mindenkit, aki a város közérdekű problémáin vele együtt munkatársaként akar dolgozni.

Ha a fák és virágok debreceni barátaik között új munkatársat üdvözölhetünk, mi is szívesen fogadjuk Nagylaki Károly kertész urat.

KAPTUK: ADJUK

Debreceni nagyvásáron

Debreceni nagyvásáron,
A vásársort, amint járom,
Elszorul a szívem, lelkem,
Régi, nagy, víg vásárnak csak —
Helyét leltem!

Árus, árú kevesebb lett
S nem igen kap vételkedvet,
A megcsappant vásársereg,
Mert az élet terhe miatt, —
Mind kesereg!

Sok, jó, szép, új „komédiát”
A jó nép már, ott, alig lát,
Sőt ily csodát ki hitt volna;
Összesen van öt, félüres —
Lacikonyha!

S ezek híres „fonatosa”,
Mintha könnyel volna szóva!
E bús látvány, mind azt vallja:
Rossz világ jár, a legősibb —
Jó magyarra!

Czeglédy Antal.

A NEMZETI LIGABAJNOKSÁG

első mérkőzése:

BOCSKAY-III. KER. FC

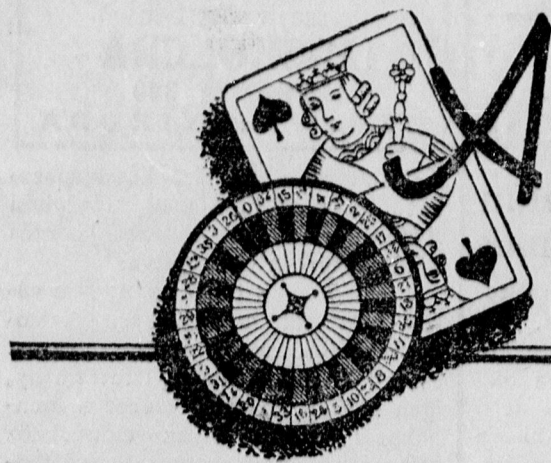
vasárnap délután fél 5 órakor
a NAGYERDEI STADIONBAN

Előtte fél 3 órakor

DKASE—NYAFE

szeszonyító amatőrbajnoki mérkőzés

Jegyelővétel vasárnap délig napi áron
a Svetits-palotai dohánytőzsdében

Paál Józ
RIPORT-
REGÉNYE

láthatatlan birodalom

A játékszenvedély a világirodalomban

BABITS MIHÁLY NYILATKOZATA. — DANTE PORTREJA A KIBICEKRŐL. — ALIG VAN MODERN IRÓ, AKI NE DOLGOZTA VOLNA FEL MUNKÁJÁBAN AZ EMBEREK JÁTÉKSZENVEDÉLYÉT. — IRÓK A JÁTÉKASZTALNÁL. — JÁTÉKOSOK A KLASSZIKUSOK VÁSZNAIN. — A JÁTÉK IRODALMA

A játékszenvedély ősi ösztöne az embernek és az írók, vagy művészek, akik az emberi élet apró megnyilvánulásainak, vagy nagy tragédiáknak a portréit adják, már ősidők óta választják munkáik tárgyául a játékot. Egyiptomi hieroglifákon éppen úgy találkozunk már a játékkal, mint Homerosnál, vagy Horatiusnál. Az Iliasban javában folyik a táborban a kockajáték és Achilles rettentően dühös, mert veszít. Tacitus sokat ír arról, hogy a germánok között anynyira elharapódzott a játékszenvedély, hogy közülök sokan, amikor már mindenüket elveszítették, saját magukat teszik fel a kockára. Kapisztrán János prédikációiban rengeteg nyomát találjuk már a kártyának, de szó esik erről Pázmány Péternél is. Németországban 1471-ben valószínű lexikon jelent meg a játékokról és egy Győrött kiadott könyv évszázadokkal ezelőtt kétszázharminckettőre teszi egyedül a patiencajátékok számát.

Zolnay Vilmos híres könyvében, amely a kártyajátékok történetéről szól, forrásmunkául száthatvanhárom könyvet sorol fel. Én magam ennél jóval többet ismerek, hiszen egyedül a rulett szisztémáit több száz munka tárgyalja.

Dante kibicei.

A világirodalom régi klasszikusai közül rengetegen használták fel már a középkorban is témául az ember játékszenvedélyét. A modern irodalom halhatatlanjai között pedig talán nem akad egy sem, akinek egyik, vagy másik munkájában a játékról ne essék szó.

Babits Mihállyal, a magyar irodalomnak ezzel a kitünőséggel beszélgettem el erről a témáról. A kiváló író ezt mondotta:

— Az ókor klasszikusai után Danténél találunk elsőnek megkapó leírást a játékról. A „Purgatórium” hatodik énekében ezt írja:

Amikor véget ért a kockajáték,
a vesztes árván, béna hangulatban
ül a próbálgatva dacosan dobál még...
De a nyertes már indul vig csapatban,
(egy előtte megy, más nyomon kíséri,
harmadik oldalt bök, míg ő is itt van)
oda se fordul, míg ez s az dicséri;
hogy szabaduljon, markukba dug olykor,
a tolongástól magát így kiméli...

— A játékszenvedélynek és a kibicék hadának ez olyan ragyogó leírása, hogy Dosztojevskij híres könyvében — Egy játékos naplója — sem

tudja megrázóbb leírását adni a rulettenburgi kaszinó tipikus életének. Azt tudjuk már, Egon Caesar Conte Corti írta meg a Homburgi és montecarloi varázsló című könyvében, hogy Dosztojevskij alakjait az életből vette, a játékos ő volt — korának egyik leghíresebb rulettjátékosa — a babuska pedig nem volt más, mint Kisselew Zsófia grófnő, Kisselew Dimitrijewics Pál orosz generális felesége, a klasszikus szépségű Potocki grófnő leánya. Játékszenvedélye annyira elfajult, hogy férje, aki később orosz követ lett Párizsban, el is vált tőle. Dosztojevskij olyan emberi módon írja le munkájában a játékkaszinók életét, hogy ha ma megünnök el akár Monte Carloba, akár Badenbe, ma sem tudunk ott újat találni. Az oroszok közül Tolsztoj — maga is nagy játékos — és Puskin foglalkoznak még sokat a játékkal, híres aztán Prévost abé Manon Lescaut című munkája, amelynek nevezetessége az, hogy az „Hotel Transylvanianak” nevezett párizsi ház,

ahol annyit játszottak, Rákóczi Ferenc szállása volt.

— A weimari udvarnál a Goethe-nek is meg volt a maga rendes partija és a „Die Unschuldige” című verses regényében sokat szerepel a játék. A XVI. század nagy francia költője Villon — minden keresetét elkártyázta — sokat ír a kártyáról, de ahova csak nézünk: Casanova emlékirataiban, Balzac Curtisanjaiban, a Tündöklések és nyomorúságokban, Stendhal Rouge et noirjában, Henry Bernstein Baccarat-jában, Alfréd Savoír Banco-jában, meg a többiek-nél rengetegszer fordul elő a rulett, baccarat, chemin de fer, meg az ártatlan kommersz játék.

A JATEK

A MAGYAR IRODALOMBAN

A magyar irodalom szintén gyakran dolgozza fel az emberek játékszenvedélyét. Jókai, aki maga is szenvedélyes tarokkozó volt — egyetlen napot sem mulasztott el, hogy

részt ne vegyen a régi szabadelvű párt híres partiján, — azzal mentette egy ízben az estélig tartó partit, hogy: „Egy regényt írok a játékosról, aki nyer és azért vagyok anynyire pontos, mert nem akarom, hogy Gyulay Pál megint azt vágja a szememre, hogy nem dolgozom az élet után...”

Földi Mihály Mámorosok című regényében, Ambrus Midás királyában, Herczeg Ferenc Kivándorlók című drámájában, Földes Imre Nincs tovább! és Fodor László Rulett című darabjában, Krudy Gyula Vörös postakocsi-jában, Heltai Jenő, Szomaházy István, Bródy Sándor és Molnár Ferenc kisebb munkáiban rengetegszer találkozunk a játékkal, — igaz, hogy ezek az írók maguk is nagy játékosok voltak. Molnár Ferencről mesélik, hogy valóságos vagyont vesztett már alsósban. Szomaházy, Tábori Kornél, Korchmáros Nándor könyveket is irtak az egyes kártyajátékokról és a játékról és kevesen tudják, hogy az az első minden részletre kiterjedő kártya-könyv, amely Parlaghi Kálmánt tünteti fel írójául, voltaképpen — Porzolt Kálmán munkája.

Ady és Petőfi nem kártyáztak soha, Tompa Mihály partijairól ellenben találtam feljegyzéseket Karlsbadban, beszél a kártyáról „Hidavátás” című versében Arany János, mondván:

... és szól a fiu: kettő: vagy
semni,
és kártya fordul, kártya mén,
majd később:
a kártya nem fest,
a fiunak vérgyöngy izzad ki homlokán...

és Arany Jánosról is tudjuk, hogy szerette idejét tarokkal eltölteni...

Amiként azonban az írókat megihlette a játék és a játékos, azonképpen gyakran találkozunk a játékszenvedéllyel a klasszikusok vásznain is. Talán leghíresebb eme képek közül Tintoretto hatalmas vászna a Ke-

DEBRECEN —

TÓTH ÁRPÁD VERSEIBEN

Annak a képnek a kialakításához, amely egy-egy városról, vidékről a művelt közönség tudatában él, nagyban hozzájárulnak a költőknek és íróknak arról a városról, vidékről szóló kisebb-nagyobb írásai, megjegyzései. Az alföldet hét-nyolc évtized óta Petőfi szemével látja az egész magyarság, Komáromra Jókai képzetét át gondolunk, a régi Pestet Gvadányiból ismerjük igazán. Nem lehet tehát közbömbös Debrecenre nézve seni, mit írnak róla a nagy magyar írók, költők.

Ebből a szempontból olvastuk most át Tóth Árpádnak, az új magyar költészet egyik legfénylőbb csillagának, nemrégiben megjelent *Összes Verseit*, amelyeket Szabó Lőrinc, a kiváló költő — maga is, mint Tóth Árpád debreceni nevelés — rendezett sajtó alá tudós gonddal s látott el nagyszabású bevezető tanulmánnyal.

Túlcsapna egy újságicikk keretein és igényein yomozni és kiemelni mindazokat a rejtett debreceni vonatkozásokat, amelyek bizonyára kimondatlanul, megrögzötlenül is ott vannak Tóth Árpád költészetében. Arra sem vállalkozunk itt, hogy Debrecen történelmi, társadalmi és irodalmi légkörének halványabb vagy élénkebb hatá-

sát elemezzük e kincsekkel gazdag poézis részleteiben, mégcsak azokat a helyeket se vesszük számba, ahol futólag debreceni személyeket, családja tagjait érinti strofáiban: apját, anyját, kisöccsét. Csak azokat a verseket emeljük ki és szedjük itt csokorba, amelyek szorosan, elválaszthatatlanul kapcsolódnak Debrecenhez, azokat, amelyek teljesen vagy javarészt Debrecen ihletésére születtek.

Időrendben az első ilyen költemény az *Összes Versek* 199. lapján olvasható *Este*. Hogy mikor írta ezt verset a költő, bizonyosan nem tudjuk. Szabó Lőrinc, mikor Tóth Árpád kézirat-hagyatékát átvizsgálta, ezt a darabot az 1907-es jelzésű írások közt találta, de a vers csak 1909-ben jelent meg egy helyi hírlapban, abból az alkalomból, hogy a költő e költeményt a debreceni Csokonai-Körben is felolvasta. A vers debreceni vonatkozása: Csokonai és a Csokonai-Kör. Csokonairól és Orczy Lőrincről szólnak a szép, bár még nem teljesen érett strofák, amelyek a Csokonai-Kör falai közt hangzottak el először, megnyitva a debreceni vonatkozású Tóth-versek sorát.

Időrendben a második helyre kerül *A remények* című szatíra. Ez a vers 1912. május 30-án jelent meg a *Debreceni Nagy Ujság* vasárnapi mellékletében, a *Ludas Matyi*-ban. Azt ismert Csokonai-szakkal kezdődik, de — a formát megtartva, sőt bravurosan kiélezve — átsap a Csokonai-Körnek, illet-

ve a Kör akkori főtítkárának, Szávay Gyulának a gúnyolásába, kifogásolván, hogy a Kör nem tartja rendben a Csokonai szobra körül a parkot, Persze a költő ezt a jókedvű ujságíró-tréfát nem sorozta komoly becsű művei közé, még a névét sem írta alá, csak álnevét, így: *Arpetto*.

Most Tóth Árpád első kötetének két híres, szép darabja következik. A kötet — *Hajnali szerenád* — 1913-ban jelent meg. Az első vers *Ady Endrének* szól. A remek költemény elragadó hasonlatokban, szinte vallásos rajongással festeti — magasztalja Ady nagy alakját, míg végül az utolsó szakban önmagára tér át Tóth Árpád. Atyjáról szól, a nehézsorsú Tóth Andrásról, Debrecen szobrászáról, akihez az itt ujságíróskodó Ady el-ellátogatott s mint a Tóth-családban beszélnek s Tóth Árpád is, épen abban a versében említi, gyakran térdein lovagoltatta a lendő költőtársat. Így kezdődik ez a vers: „Mester, egy ifjú ember szól ím köszöntve hozzád. — Szeresd, mert sok setét sorod érte szívem — S mert egykor, úgy beszéltek, ült a térdeiden — S látta fénylő szeme húszévesnek az orcád.” És így végződik: „De lásd, ő Debrecenbe él s kora-ősz már s roskadt — Egy szobrász, kit szerettél s ki nagyokat akart ott — És, akit meg se láttak, bár választott magyar volt — S ki estve, szomorún most nagyokat borozgat: — Az ő fia vagyok, az ő vére és teste — S tört lelke jut eszem-

resztrefe-

ban róma-

a Megvá-

Herma-

piktor m-

— A f-

mosan fe-

már jóv-

sa előtt j-

hez hason-

hogy az

Károly u-

flamand

wer a XV

festői, az

Daumier

Watteau-

presszionis

játékosban

nyájan i-

„Kártyázó

nyét, Hol

Zichy fino

A legré-

tékről:

A Sz-

Oroszlán

fiát. Azt a

Krisztus e

zadban k-

festő. Ach

Úlnak az a

az arcukon

Semmibe

attól a sz-

erősen dek

ságbeli h-

dobálják

kaszinó rul

Két és k-

hogy Exel

megfestett

De a já

zott semm-

Házat ker

egyének, akik

ják. El akar

punkban, biz

2 napilapban

nálunk adja

be, míg kör

lelked nagy

kem — S vá

morú, boros

Az első kö

ja a szépség

szerenád. Ez

név szerint

a debreceni

tó hitvese is

Rothermere)

ban lakott. I

előtti szakas

utcaik során

egyedül — S

hegedül —

gány: — Er

lyával — Ha

lagok, — J

kod alatt eg

A következ

már csak a L

funk, még p

nai Vitéz M

ményében. E

korában írta,

tenben. Úgy

epikai műbe

ezt az invok

áldását kéri

őzte „Debre

ömlő-rácsot

— s akinek

„halálra”. „Cso

ayain, — D

bús farmer —

tervelni itt

resztrefeszítés. A Golgotha árnyékában római zsoldosok vetnek kockát a Megváltó ruhájáért.

Herman Lipót, a kiváló magyar piktor mondotta:

— A francia mesterek közül számosan festették le a bucsukat, ahol már jóval a játékkaszinók megnyitása előtt játszottak egy, a mai ruletthez hasonló játékot. Tudjuk azt is, hogy az első kártyafigurákat is VI. Károly udvari piktor készítette, a flamand Teniers és a holland Brower a XVII. századnak eme kitűnő festői, aztán Cézanne, Matissonier, Daumier Brughell, a rokokó kor Watteau-ja és Lancret-je, az impresszionisták keresték témájukat a játékosban. A magyarok közül mindnyájan ismerjük Thorma János „Kártyázók” című világhírű festményét, Hollósy mesteri munkáját és Zichy finom rajzait.

A legrégibb képes ábrázolás a játékról:

A Szépművészeti Muzeumban Oroszlán doktor mutat egy fotográfiát. Azt a vázát ábrázolja, amelyet Krisztus előtt a VI., vagy V. században készített Exekias görög vázafestő. Achilles és Ajax kockáznak. Únek az asztalnál, izgalom tükrözik az arcukon...

Semmiben sem különböznek ők attól a szmókingos uraktól, vagy erősen dekortált estélyi ruhás társasági hölgytől, akik zsetonjaikat dobálják valamelyik alpesi játékkaszinó rulettasztalára.

Két és fél ezredév telt el azóta, hogy Exekias mester ezt a vázát megfestette.

De a játékszenvedély nem változott semmit.

Házat keresnek megvételre tökéletes egyének, akik pénzüket befektetni kívánják. El akarja adni házat? Hirdessen a lapunkban, biztos vevőre talál. 40 fillérért 2 napilapban jelenik meg hirdetése, ha nálunk adja fel.

be, míg könnyel hirdetem — Te tört lelked nagyságát s míg érzem: int nekem — S vár rám is egy jövődő, szomorú, boros este...”

Az első kötet másik debreceni darabja a szépséges címadó vers, a *Hajnali szerenád*. Ez a méltán népszerű elégia név szerint „Annuskához” szól, ahhoz a debreceni lányhoz, aki később a költő hitvese is lett s aki a Darabos (ma: Rothermere) utcának egyik régi házában lakott. Így hangzik a vers utolsó előtti szakasza: „Annuska alszol? bús utcák során — A bús hajnalban járok egyedül, — S hogy vigasztaljon, halkán hegedül — Fantáziám, a magános cigány: — Erdőkkel, éggel, ajkad mosolyával — Hangfogózza dalát, míg balagok, — Jó volna most megállni ablakod alatt egy édes, fájó szerenáddal.”

A következő debreceni vonatkozásra már csak a *Lomha gályán* kötetben akadunk, még pedig az *Invokáció Csokonai Vitéz Mihályhoz* c. nagy költeményében. E verset a költő 27 éves korában írta, 1913. kora-őszén, Debrecenben. Ügylátszik, nagyobb lírikospikai műbe akart fogni s ahhoz szánta ezt az invokációt előhangul. Csokonai áldását kéri munkájára, aki szintén írta „Debrecen fasor-rácsát, — Mint tömlő-rácsot bús rab néz merengve” — s akinek „szelíd lelke” itt „éhezett halálra”. „Csokonaim! halál pálmái árnyain, — Debrecen magány-prijén bús farmer — ... Egy éneket kezdél tervezni itt... — A haza honfoglaló

A 4 H club, Amerika farmerjeinek tanítója, művelője mintájára tanítsuk az Alföld népét

A négy H: Heart = jó szív, Head = jó fej
Health = jó egészség, Hands = dolgos kezek'

Irta: FÁY FISHER ANDOR

Hajdúvármegyében a télen két községben lesz gazdasági szaktanfolyam a fennótt gazdáljak részére.

A két tanfolyamot felette kevésnek kell tartani akkor, amikor tudjuk, hogy a mezőgazdasági életben milyen élet-halál harc folyik a nemzetek között. — Amikor ma már tudjuk, hogy a mezőgazdasági életet ebben az országban éppen úgy át kell szervezni, mint ahogy szerte a nagyvilágban mindenütt átszervezték.

Az idősebb nemzedék ezt az átszervezést nem akarja elvégezni. Azt tartják, ami jó volt apáinknak, az nekik sem lehet rossz. Megfelelnek arról, hogy apáinknak nem kellett pl. az Egyesült Államok búzáival is versenyezni és nem volt olcsóbb a szomszéd államokban a tengerentúlról hozott liszt, mint a miénk.

Magyarország csak úgy tud majd boldogulni az élet-halál versenyben, ha igazodik az új időkhez. Versenyképesnek kell lennie a világpiacra, ha termelvényeit el akarja adni. Hogy ezt elérje, ahhoz feltétlenül képzett, még hozzá jól képzett földművelésügyi tanácsadókra van szüksége.

Hogy és hol képezze magát a földművelésügyi tanácsadók?

Főleg otthon a falujában és főleg saját kis birodalmában. Hogy ezt hogyan lehetne elérni, arra példának ma elmondom, hogyan érték el az Egyesült Államok mezőgazdasággal foglalkozó államaiban. Ott minden megyének, az ottani megyék azonban nem nagyobbak, mint itt a járások, sőt nagyobb községeknek is ugynevezett county agentjeik (gazdasági

tanácsadók) vannak. Ezek gazdasági főiskolát végzett egyének, akiket a megye, vagy a község fizet.

A dolga: eljár a farmerekhez, megtanítja a gazdákat, hogy miképpen kell jobb állatokról gondoskodni, miképpen lehet a földet, a felszerelést jobban kihasználni. Hogy milyen mag adja a legjobb termést és miként kell a földet trágyázni. Szóval tanácsadója és szolgálja a megye vagy a község minden farmerjének. A County Agent (gazdasági tanácsadó) dolga, hogy minden faluban a serdülő fiatalokból 4 H clubot szervezzen. Hogy mit jelent a 4 H club nevében? Azt jelenti, hogy

a club tagjait különösen négy dolgra tanítják. Hogy a szívüket mindig jól használják. (Heart) hogy az agyvelejükkel mindig jól alkalmazzák. (Head) Hogy az egészségüket ápolják. (Health) És végül, hogy kezüket munkára ne sajnálják. (Hands.)

Észre tetszett venni? Minden angol szó H betűvel kezdődik. És 4 van belőle. Ezért hívják azt a hatalmas, több millió taggal bíró clubot (egyletet) 4 H clubnak.

Tagja lehet minden fiú, vagy leány, aki a tizenegyedik életévét betöltötte, de aki még tizenhét évesnél nem idősebb.

Aki tagja akar lenni a 4 H-nak, az ki választ a földművelésből valamilyen mesterséget.

Egyik gyereket a krumplitermelés érdekli. Akkor azt választja. A másik talán teheneket akar nevelni. Akkor arra a pályára lép. Van lány, aki csirkét akar nevelni, van aki tulipánhagymák termesztését akarja megtanulni. Megtanítják őket

arra, hogy a földművelésnek azt az ágát válasszák, melyet legszívesebben csinálnak. Mert amíg a 4 H clubba tartoznak, mindig az lesz a mesterségük.

Mikor egy fiút felvesznek a 4 H-be és az bejelenti, hogy ő teheneket akar nevelni, vagy tejgazdaságot akar megtanulni, akkor a County Agent — aki mindig jelen van a club gyűlésein — megtanítja rá, mi a teendője.

Elviszi a falu bankjába (itt az OKH jöhetne számításba), ahol a szükséges tőkét váltóra kölcsön adja a fiúnak. A pénzt megveszi a tehent. Attól kezdve a téhen minden gondja a 14 éves fiúé.

Eleinte az apjától vásárol takarmányt és az apja istállójában kap helyet a téhen.

Pontosan felírják, mennyi értéket adott az apa, mert azzal a fiú tartozik. És tartozását az amerikai gyerek meg is fizeti. A fiú legelőt is bérel az apjától, aminek bérét szintén meg kell fizetni. De bérel más földet is, melybe lóherét, lucernát vet. A magot szintén a megyei tanácsadó közbenjöttével hitelbe kapja. És minden munkát a fiúnak kell tenehe körül elvégezni. Nemcsak a tehent kell étetnie, itatnia, hanem a földet is neki kell minden tekintetben megmunkálnia. Szántani, vetni, kaszálni, takarmányt elraktározni, egyszerűen minden legkisebb munkát neki kell csinálni.

Tanácsot adhat az apja, azért nem kell fizetnie. De amiért az apja az ekét kölcsön adja, azért meg kell fizetnie.

Rendes könyvet kell vezetnie kiadásairól és bevételeiről.

A 4 H clubok minden hónapban gyűlést tartanak. Jelen van azon minden tag és a „leader” és a county agent.

A „leader” az elnök. Maga is képzett gazda, aki szívesen foglalkozik a serdülő fiatalok oktatásával.

A gyűlésen minden tag elmondja, hogy mit dolgozott a múlt hónapban, hány órát, hány napot, milyen eredménnyel.

Ha szántott, elmondja a szántást, ha termést adott el, elmondja a termést. És közben elmondják, hogy mit szándékoznak csinálni, a „leader” is, a megyei tanácsadója is beleszól, tanítják őket, tanácsot adnak nekik.

És vigyáznak rá, hogy a tagok „üzlete”, — mert ott üzleti vállalkozásnak tekintik a földművelést is, — igazán a tag vállalkozása legyen, hogy minden munkát az tervezzen, végezzen.

Természetes, hogy a fiúk bevételük-ből pontosan fizetnek a váltóra és más tartozásokra. Ott áll mellettük a megyei tanácsadó, aki vigyáz arra, hogy a

Automobil alkatrészek

és felszerelési cikkek
szaküzletemet
Miklós u. 49. sz. alól
József kir. h. u. 2. alá
helyeztem át,
hol motorkó és olaj
legolcsóbban beszereshető
Ejjel—nappali szolgálat!

NÉMETH DÁNIEL

fiúk pontosan eleget tegyenek kötelezett-ségeknél.

A szülők örömmel látják, hogy gyermekeiket önállóságra nevelik, hogy jobb gazdák lesznek, mint az apjuk.

A clubtagok kötelessége nem ér véget a munkával és a gyűléssel. Irott jelentést kell küldeni minden hónapban az állami gazdasági akadémiának, hogy mit csináltak az alatt az egy hónap alatt vállalkozásukban.

Az akadémiában egy tanár minden jelentést elolvas és válaszol a fiuknak. Megírja, hogy mit csinált helyesen, mit lehetett volna jobban csinálni, hogy mi legyen a következő hónapban a munkája. A gyerekek erősen érdeklődnek munkájuk iránt és éppen olyan erősen érdeklődnek a többi tag vállalkozása iránt is.

Nemes verseny van közöttük, részint azért, hogy kinek legyen szebb és jobb a farmja, részint azért, kinek legyen kifzetőbb a gazdálkodása.

Aki nem mulaszt el egy gyűlést sem és aki nem mulaszt el egyetlen havi jelentést sem beküldeni, az minden nyáron elmegy egy hétre az állami gazdasági akadémiába államköltségen továbbképző előadásokat hallgatni. Száz és száz magához hasonló farmergyerekek találkoznak ott és alkalma van arra, hogy előadások hallgatása mellett más falvakbeli sorstársaival megismerkedjék és amellet szórakozzék is.

A 4 H gyerekek gazdasági kiállítást rendeznek évenként államonként. Ki tehenét, ki krumpliját, ki csirkéjét viszi el és a logkülönbek állami díjat kapnak.

Akik ezen az állami kiállításon díjat kapnak azokat az állam egy hétre Chicagóba viszi az évi nagy mezőgazdasági kiállítás megtekintésére. Van tehát célja a versenynek és a gyerekek versenyeznek is erősen. Az amerikai mezőgazdaságban ma már vezető szerepet visznek a 4 H klubokban nevelődött gazdák. Persze: az idősebbek ott is konzervatívok, ott is harcok folytak, amíg a mezőgazdaságot átszervezték.

Tudom, hogy nehéz lenne adoptálni itt az amerikai földmivesnevelés rendszerét. A szegénység sok mindennek kerékkötője. De valamit talán át lehetne venni belőle mégis.

A szövetkezeteknek kellene a falu népének segítségére jönni abban, hogy a falvak jövő társadalmát megtanítsák az okszerű gazdálkodásra és arra is, hogy üzleti vállalkozásnak vegye mesterségét.

Amerikában hallatlanul beváltak a 4 H klubok és biztos vagyok benne, hogy itt is gőjjávarázsolná a felnövő gazdák gondolkozását, életfelfogását.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Augusztus 25., vasárnap: Budapest, Fűzesgyarmat, Kiskunmajsa, Kunhegyes, Tiszaföldvár.

Augusztus 26., hétfő: Baktatólóránt-háza, Bonyhád, Csesztreg, Bödröghöz, Felsővádasz, Hajdúböszörmény, Halaszi, Hatvan, Jákóhalma, Köveskál, Letyeny, Lovászpátona, Miskolc, Nagykőrös, Sümeg, Szabadhidvég, Szécsény, Szentmártonkátá, Szil, Toponár, Uszód, Vámospercs, Vásárosbec.

Augusztus 27., kedden: Hatvan, Iván, Kőröshegy, Nyírácsád, Pápa, Szécsény, Tab, Tata.

Augusztus 28., szerdán: Csökölly, Pápa, Tata, Veszprémvársány.

Augusztus 29., csütörtökön: Báté, Majs, Tabajd, Tornaszentandrás, Zala-lövő

Augusztus 30., pénteken: Háromfa, Istvándi, Veszprém (havi).

Augusztus 31., szombat: Szemes, Szekszárd (havi).

Legioner Lebovits Marokkóból a Független Ujság utján keres feleséget

Érdekes levelet hozott a posta a Független Ujság szerkesztőségébe. A levél messze Afrikából, Marokkóból jött s az idegenlégió egy magyar katonája küldte. Legioner Lebovits elhagyatva érzi magát messze idénben és ezért fordult kéréssel a Független Ujsághoz.

Szeretne megismerkedni valakivel, aki levelezne s az írott betűkön keresztül megismernék egymás lelkét, befogadnák egymást kölcsönösen a szívükbe, hogy aztán egymás mellett találjanak békés otthont.

Legioner Lebovits magyar lányra vá-

gyik, olyanra, aki itt született a nagy magyar Alföld táján, aki azt a levegőt szívtja, amelyet ő is szívott, aki azon a földön él, amelyre ő is annyira vágyik vissza.

Itt a hirdetés, amit a magyar légionista kérésére most leközlünk:

„Szeretnék megismerkedni levélen keresztül egy becsületes, komoly lánnyal, akihez, ha időm a légióban lehető, békés családi otthont alapíthatunk. Aki irni akar, annak a levélét erre a címre várom: Legioner Lebovits Mel 5248, 2/3 Etrg: CM 2. Fes.Maroc.

KI HOVA MEGY?

Hírlett, hogy a Nagyerdőn vurstli létesül. Mutatványos, látványos bódékat állítanak föl az öreg fák alatt. Lesz tízfílleres színház, húszfílleres cirkusz, hullámvast, körhinta, villanyáramra működő autózás (dodgen), tombolaház, céllövölde, gyorsfényképészet, liliputi falu és plasztikon. Egyszóval minden, ami szükséges egy ilyen vurstli-intézményhez. Mint ahogy Pesten van az Angolparkban.

De elparentálták.

— A vurstli igénytelen vásári komédia.

Ugyis van.

Többek közt azonban ilyen kijelentést is hallottunk:

— A vurstliba csak léha emberek mennek...

Talán napirendre tértem volna fölötté. Demagóval ragadtam vaalmi makacsság, valami dacos szembeszállás, mintha engem illetett volna a kijelentés. Hiszen én is jártam vurstliba, végigjártam az első bódétól az utolsóig s megismertem alakjait a hintáslegénytől a csepírágóig. Hallgattam a szakadatlan verkit, elmerültem a tolongásban és részt vettem a csődülletekben. Mulattam a közönségcsalogató bohócok bolondságain, játszottam a horgászlutrin és megnéztem Fatimet, a levegőbe emelkedő női csodát. Mindezt léha lettem volna?

... A vurstliba csak léha emberek mennek...

Igaz lenne ez?

Tudatában van az illető annak, amit mondott, amikor ilyen kijelentést eresztett útjára?

Alig hiszem.

Mert ha tudta volna, mit jelent elhamarkodott megállapítása, minden bizonynyal visszavonta volna.

Mert sem többet, sem kevesebbet nem jelent, mint azt, hogy a vurstliba csak a társadalom söpredéke megy, a léha, mihaszna, semmirekellő emberek serege.

Ez az, ami nem igaz.

Mert ha utána nézünk, meggyőződhetünk róla, hogy a vurstlit egy

néposztály látogatja, az igen szűkös anyagi körülmények közt élő munkásosztály. Ez a népréteg lenne léha, amiért a vurstliba megy, hintázik, célbaló, megnézi a paprikajancsi előadást, vagy megiszik egy pohár limonádét?

Mélyére kell már nézni egyszer ennek a vurstli-ügynek. Mégis csak furcsa, hogy ha a szegény ember szórakozik, az — léhaság; de ha a gazdag és a nagyúr szórakozik az — passzió. Majdnem olyan ez is, mint az a másik furcsaság, hogy t. i. a szegény ember bünbesése: csalás, lopás, sikkasztás; a gazdagé a nagyuré viszont csak — panama.

Hát először is: van egy néposztály, amelynek hétköznapjai, sokszor a vasárnapjai is, keserves verítékek között folynak. Ez a néposztály nemcsak el van zárva a szórakozások és látványosságok klasszikusabb területeitől, nemcsak elérhetetlen távolságban van tőle a művelvezés magasabb színvonalú lehetősége, de nem is igényel ilyesmit. És nem is igényelhet. Mert idegeit annyira megviseli a mindennapok tusakodása, oly súllyal terheli meg vállait a pusztalétért folytatott harc gondja, hogy már eleve húzódik minden olyan feladattól, ami elmélyülést követel s értelmének továbbcsigázását kívánja tőle.

S lám, a vurstli, hiába mihaszna időtöltés, hiába olcsó narkotikum, hiába silány vásári komédia, eléri azt, hogy örömet tud szerezni az agyonhajszolt, fáradt szegény embernek, föl tudja deríteni, feledtetni tudja a bajait, föl tudja frissíteni.

Arról van szó, hogy a vurstli közönséges vásári komédia minden. — Minden vállalkozás és minden vállalat, ami pénzért történik. Már pedig mi történik ingyen?

S arról van szó, hogy a vurstli igen silány szórakozást produkál.

Legyen.

De vételessé tudomásul, hogy mindenben vannak fokozatok és változatok. Van t. i. olcsó kadarka és finom bordói bor, vagy még finomabb to-

kaji aszu. Van fekete kenyér és vannak inycsiklandozó tészta-különleges-ségek. Van bűdös kapadoghány és illatos, színes füstölmi való. Van fatányér és van meissen porcellán. Van szalmavacok és van menyezetes, selymes, bársonyos ágy. Sok minden van. De a lényeg sohasem módosul a finomsággal. Nem az a fontos, hogy kadarkától, vagy likörtől mámorosodik meg az ember, hanem sokkal inkább az, hogy egyáltalán megmámorosodik és azt hiszi, boldog. Amint-hogy az ingyencfalat sem mindig szolgál jobb egészséget, mint a fekete kenyér. Amint-hogy a szalmavacokon is lehet éppoly édesdeden aludni, mint a menyezetes, selymes, bársonyos ágyban.

Lehet tehát fokmérő a léhaság megállapításánál olyan szempont, hogy ki hova megy, drágább, vagy olcsóbb helyre-e? Vagy ha csakugyan léhák is azok az emberek, akik a vurstliba mennek, akkor milyen emberek azok, akik nem a vurstliba mennek? Hova mennek? Színházba? Moziba? Hangversenyre? Sportversenyre? Lőversenyre? Strandra? Vagy kirándulnak? Vagy utaznak? Vagy a kaszinóba mennek? Vagy látogatósdiznak? Milyen emberek ezek? Lényegében véve mást művelnek ezek, mint azok, akik a vurstliba mennek? Eszerint ezek is léhák?

Az igazság az, hogy mindenki megy valahova. Mindenkinek van valami... „passziója”. Eszerint mindenki léha?

Hát akkor mi az a „passzió”, ami nem léhaság?

És hol van az a hely, ahova nem léha emberek mennek?

És ki az, aki nem léha ember?

Lovass Gábor.

MEGSZÜNT IPAROK ÉS KERESKEDESEK

Az elmúlt hét folyamán az elsőfokú iparhatóság a következőket törölte lajstromából:

Turi István géperejű bérkocsi, Lusztig Mária szatócs, Bancsi László korcsma, Nemes Sándorné géperejű bérkocsi, Galló János üzleti reklámnak tengelyen való hordozása, Debrecen sz. kir. város köztisztviselési és fuvarozási vállalat, ifj. Csuka Imre hentes és mézszáros, özv. Winkler Mártonné tűzifa és szén kiskereskedés, Krausz Imréné korcsma, Weiszberger Ibolya nőszabó, Hegyi Bernát posztó- és kézműuár kiskereskedés, Papp János borbély, férfi és női fodrász, Kovács Pál kályhás, Ladányi Mihály kozmetikai cikk, illatszert és pipere cikk kiskereskedés, Nagy Erzsébet manikűr, Pivnyik Kálmán sütő, Benedek László sportcikk kiskereskedés, Nagy Sándor cipész, özv. Fenyvesi Emánuelné butor kiskereskedés, Klein Miklósné gazdasági faeszközök, faedények, gyékény, kas, kosár és seprű kiskereskedés, Tóth András fuvaros, Kiss Gábor tűzifa, szén, épületanyagok kiskereskedés, Papp Sándorné élőállat kereskedés, Kovács Lajosné szatócs, Gulyás Endre mag és kertészeti cikk kiskereskedés, Villás Ferenc korcsma, özv. Neubauer Jánosné nádfonat és sodronyműgyár, Csengeri Géza fuvaros, Seprényi Sándor asztalos, Dittler András író, számoló, sokszorosító gépek kellei, iroda berendezési és felszerelési cikkek eladása és közvetítése, Kupfer Jenő sütőipar, Schablik Sándor bérceplés, Dr. Balázs Jenőné orvosi nadály és kiserleti célokra szolgáló kecskebélka kereskedés, Dankó György zöldség, burgonya és gyümölcs kiskereskedés, Herskovits Abrahámné gyümölcs, déligyümölcs, főzelék, zöldség, tojás, toll és baromfi kiskereskedés.

HUNGARIA pensio

Piac ucca 59. szám alatt megnyílt!

Kitűnő konyha, mérsékelt árak, szobák ellátás nélkül is. Szakszerű diéták. Telefon: 23-39 sz.

Férj, após és anyós elragadták a gyermekeket egy viharos éjszakán a fiatalasszonytól

Fiatall debreceni házaspárról szól a történet, amelynek szereplői a férj, a feleség, az anyós, az após és két ártatlan kisgyermek. Különös ügy, amely foglalkoztatni fogja a hatóságokat is.

Az alig huszonhárom esztendőss asszonyka öt esztendővel ezelőtt ment feleségül két évvel idősebb férjéhez.

Amikor egyik debreceni iparvállalat alkalmazásában van. Boldog és békés házasságot éltek, semmi egyenetlenség nem volt köztük, ami talán annak volt a következménye, hogy igazi szerelmi házasságot kötöttek. Másfél évvel ezelőtt azonban váratlanul megváltozott a férj viselkedése.

Az addig szolid, csendes ember egyszeriben egészen másként viselkedett feleségével szemben. Állandóan féltékenységi jeleneteket rögtönzött és minduntalan azzal vádolta az asszonyt, hogy hűtlen hozzá.

A fiatalasszony hiába tiltakozott a súlyos vád ellen, nem járt eredménnyel, a férfi nem hitt neki és feleségét beparaszolta szüleinél is. A saját szüleinél, akik erre azt tanácsolták, hogyha meggyőződött felesége hűtlenségről, akkor hagyja ott és térjen vissza hozzájuk.

Az asszony nem tudta megérteni férjének hirtelen megváltozását. Nem tudta elképzelni, mi okozta ezt a hirtelen gyűlöletet. A férfi pedig egyre kelletlenebbül, egyre hidegebben viselkedett odahaza.

Jóformán már alig járt haza, reggel ment és este tért vissza.

Ebédelni alig járt haza s ha hazament akkor is alig evett valamit, nem izlett neki az étel, amit a felesége főzött, minden ellen volt valami kifogása.

Végre aztán az asszony kiderítette, hogy mi a magyarázata férje különös viselkedésének. Rájött arra, hogy

a fiatal férjének van egy nőismerőse, akinek ékezdője van és ahoz jár gyakran látogatába.

Ezért nem kell neki odahaza az étel, ezért izetlen minden, amit odahaza főznek számára. A fiatalasszony azonban úgy tett, mintha semmit sem tudna, némán tűrt és azt remélte, hogy előbb-utóbb ismét rendbejön minden, az ura rájön arra, hogy hibát követett el és helyreáll közöttük az egyetértés.

Ez azonban nem következett be. A férje egyre hevesebben támadott az asszonyra állítólagos hűtlensége miatt, sőt néhány héttel ezelőtt egy durva jelenet után el is hagyta.

Othagyta az asszonyt négyéves kislívával és háromesztendőss leányával, ő maga pedig hazament a szüleihez,

akik már régen tanácsolták neki, hogy hagyja ott a feleségét.

Ugyátszik azonban, valami még mindig hozzáfűzte a férfit feleségéhez, mert pár nap múlva visszatért hozzá. Ekkor már az asszony volt az, aki arra kérte, hogy hagyja békén, váljanak el egymástól, de

a férfi lerogyott eléje és kezét összekulcsolva könyörgött, hogy bocsásson meg neki s béküljön ki vele.

A fiatalasszony engedett a kérésnek. Megbocsátott a férjének.

Reggel aztán furcsa jelenet történt. A férj felkelt, felöltözködött, majd felöltöztette a két gyermeket is. Aztán rájuk szólott:

— Bucsuztatok el anyukától!

Az anya megdöbbenve figyelt fel erre. Majd megkérdezte, hogy ez mit jelent. Erre a férje kerekén kijelentette, hogy most már végleg eltávozik, de a gyermekeit nem hagyja ott, mert az anyjánál nincs jó kezekre bízva. Ezzel elindult kifelé.

Az asszony azonban elébe ugrott.

— Nem engedem a gyermekeket!

— kiáltotta. Azt nem bánom, ha te elmégy, de ők ittmaradnak!

A férfi azonban erőszakkal is ki akarta vinni magával a két gyermeket. Az asszony azonban ott állt előtte, mire dulakodni kezdtek. A küzdelmet végül is az döntötte el, hogy a gyermekek is anyjuk mellett döntöttek, elhúzódtak apjuktól és mindenáron az anyjukba kapaszkodtak.

A férj ekkor eltávozott és aznap már nem is adott életjelt magáról.

A fiatalasszony elhatározta, hogy akármit is csinál a férje, nem fog kétségbeesni miatta. Eppen ezért elment egy barátnőjéhez s annak férjével együtt hármasban elmentek este a moziba. A mozi után beültek valamelyik étterembe, ahol éjjelutánig töltötték együtt az időt. Akkor elindultak hazafelé.

A barátnő és a férje csak addig az uccáig mentek, ahol a fiatalasszony lakik és a sarkon elbucsuztak. A nő egyedül igyekezett tovább lakásáig, de amikor a kapuhoz ért, meglepetten hátrált meg.

A kapualjból ugyanis három alak lépett elé. A férj volt, az apósa és anyósa.

Az anyós szólalt meg:

— Add ide a kulcsot, hogy bemennyünk a gyermekekért. Olyan anyának, aki ilyenkor jár haza, nem való gyerek!

— Nem adom! — felelte a fiatalasszony.

— Akkor elvesszük! — felelték szinte egyszerre azok hárman.

De a következő pillanatban az asszony futni kezdett a sötét mellék-uccában. Az apósa utána s közben ezt kiáltozta:

— Fogják meg! Fogják meg!

Az uccán azonban nem járt senki, a fiatalasszonynak pedig gyorsabb volt a lába, mint a hatvan felé közeledő apósának és sikerült elmenekülnie. De a kiáltásokra kinyílt néhány ablak az uccában és ijedt, borzas fejek kandi-káltak ki. Azt hitték valami betörőt üldöznek.

Végül minden elcsendesedett. A férj, az após és az anyós addig zörgettek a kapun, amíg kijött maga a háziasszony, aki beengedte őket.

Sikerült bejutniok a lakásba, ahol nem gyújtottak villanyt, hanem az ajtó mellett helyezkedtek el. Lesben.

Jól is számítottak. A fiatalasszony, amikor azt hitte, hogy férje és apósák már biztosan megunták a várakozást s eltávoztak, hazaindult. Bement a kapun, aztán benyitott a lakásba. Abban a pillanatban, ahogy az ajtót kinyitotta, előugrott a férje és berántotta. Az ajtót becsukták, a kulcsot is ráfordították és nekiestek az asszonynak.

A férj, az após és az anyós együttes erővel ütötték. Amikor aztán már jóformán moccanni sem tudott, felöltöztették az ágyban ülő és nem mindennapi jelenetet riadtan néző gyerekeket. Azután elvitték őket magukkal.

Az asszony pedig ottmaradt ütésektől borítottan, kékre-zöldre verve. Tulajdonképpen csak másnap reggel eszmélt arra, hogy mi történt vele. Rögtön elrohant az apósáékhoz és kért, könyörgött, hogy adják vissza a gyerekeket. Minden kérése hasztalan volt, még csak be sem engedték a lakásba. Erre aztán nem volt mit tenni, a rendőrségre ment, ahol feljelentette úgy a férjét, mint az apósát és az anyósát testisértés miatt. Egyidejűleg pedig a férj is beadta ellene a válókeresetet, amelyben aláírásztja, hogy az anyósa olyan életet él, hogy nem érdemli meg a gyermekeket. Ezt viszont az asszony tagadja, ilyenformán a bíróság fogja kimondani a döntő szót, úgy az eset bűnügyi, mint polgári részében.

Szívből jött érdeklődés kiséri a cserkész kerületi jubileumi ünnepélyek előmunkálatait

Megelevenedik a régi diákélet a Kollégium udvarán

Ma már arról beszél a város, hogy mi lesz itt szeptember hó végén, amikor is a debreceni IX. cserkész kerület fennállásának tíz esztendősi jubileumát ülik majd meg országos jelentőségű ünnepségek közepette. Érthető ez az érdeklődés, hiszen elmondhatjuk, hogy Debrecenben nincsen család, ahol valamilyen kapcsolatban ne lettek volna tíz esztendő alatt a cserkészettel, a cserkész gondolattal. Vagy a családból vannak ma is cserkészek, vagy voltak tevékeny cserkészek a család kötelékében, de legalább is rokonok, ismerősök bizonyára voltak, vagy vannak ma is.

És akkor, amikor szeptember végén az árvalányhajás magyar cserkészeknek ilyen nagyszerű ünnepélyei lesznek Debrecenben, szinte természetes, hogy kötelességének, kedves kötelességének érzi mindenki, hogy ezeken az ünnepélyeken megjelenjen.

Adja Isten, hogy siker és jó idő kísérezze ezeket az ünnepélyeket, melyeknek koronája kétségkívül az a nagyszabású táborúti lesz, melyet a vén Kollégium udvarán rendeznek meg olyan aparáttal, amire még nem volt példa az iskolák városában. Eppen most halljuk, hogy a magyar rádió is érdeklődik már is a kérdés iránt és ennek a pompás táborútnak műsorát közvetíteni fogják, hogy azok a cserkészek is együtt ünnepeljenek velünk, akik távol élnek ettől az ősi várostól.

Egyelőre csak azt áruhatjuk el ebből a táborúti ünnepélyből, hogy itt megelevenedik az egész debreceni

diák mult. Megelevenedik olyan formában, ahogy az évszázadok alatt lezajlott ennek a városnak falai között, főleg pedig az öreg Kollégiumnak a termeiben, szobáiban, cétusaiban. Eleve nem vonulnak fel a régmúlt idők tógátus diákjai és gerundiumos hősei, hogy bizonyosságot tegyenek az új idők diák lelkületének liliosmos mulja mellett. Mert ha évszázadokkal ezelőtt nem is volt hivatalos liliosmos cserkész élet a magyar diákok között, de lelkükben és a szívük mélyén mégis csak cserkész volt akkor is minden igaz szívű magyar diák.

Ha más nem volna, ez az egyetlen egy táborúti megérdemelné a nagyfokú érdeklődést, hiszen rólunk, debreceniekéről lesz szó, hozzánk méltó keretek között, hozzánk méltó elgondolás és megálmodás alapján.

Várjuk a nagy napok eljöttét és várjuk a nagy napok megérdemelten nagy sikerét.

**Lakót ?
szeretne házába**

Hirdessen a **Független Ujságban**. A hirdetés biztosan meg hozza a régen üresen levő lakásba a lakót.

Magyarral! a legszebb és a legnagyobb új magyar filmmel kezdjük a szezon még e hónapban

Szerelmi álmok

Sulyok Mária, Táray, Halmai, Gózon, Pethes játsszák

VIGSZÍNHÁZ

ÚJ IPAROK ÉS KERESKEDESEK

As elmúlt hét folyamán az elsőfokú iparhatóság a következőket vette fel lajstromába:

Rubi Józsefné, sz. Schmotzer Amália ószeres, Szóke Lajos Dezső szatócs, Schwartz Ferencné férfiruha kiskereskedés, Kristóf Ferenc gyümölcs, déligyümölcs, dinnye, baromfi, tojás, pattogatott tengeri, napraforgó, sülttök, burgonya és zöldségfélék kiskereskedése. — Kovács Antal gyümölcs, déligyümölcs, baromfi, tojás, burgonya, zöldség, főzelék kiskereskedés, Khon Jenő sütő, Ungvári Gáborné női divat kalapkészítő, Róth Magdolna Katalin női szabó, Villás Ferenc vendéglő, Obis Gyula gyümölcs, déligyümölcs, burgonya, tojás, dinnye, baromfi, főzelék kiskereskedés, G. Molnár Zsuzsanna kenyérfőző kiskereskedés, Mányi István szatócs, Csengeri Ceza és Lefkóvits Lóránc fuvarozási vállalat, Csengeri és Társa elnevezés alatt, Csongár Imréné, gyümölcs, déligyümölcs, tojás, baromfi, főzelék kiskereskedés, Gönczi Sándorné zöldség, gyümölcs, déligyümölcs baromfi és tojás kiskereskedés, Makai Sándor gyümölcs, déligyümölcs, konyhakerti vetemények, burgonya, dinnye, baromfi és tojás kiskereskedés, Kardos Imre cipész, Lippai Józsefné gyümölcs, déligyümölcs, dinnye, zöldségfélék, tojás és baromfi kiskereskedés, Nádudvari Anna por, lakk-festék, olaj, keccse, háztartáshoz szükséges tisztítóeszközök és szerek, kozmetikai és pipere cikkek, kefe, ecsetárúk, vegyszeti cikkek, zsiradék és olajú kiskereskedés, Fejérvári Margit Gizella fűszer, csemege és élelmiszer kiskereskedés, Szász Gyula szatócs, Nagy Endre fűszer és gyarmatárú kiskeres-

kedés, Silberstein Adolf cipész, Penyige Sándor cipőkrém és talppolitúra hideg uton való előállítás, Nagy Ernő textil maradékárú kiskereskedés, Nagy József cipész, Peskó Jánosné szatócs, Vass Julianna burgonya, zöldség, főzelék, gyümölcs és dinnye keresk., Kapros József és neje, Végh Mária zöldség, főzelék, baromfi, tojás, burgonya, gyümölcs, déligyümölcs kiskereskedés, Békéssi Julianna női fodrász, Turi István, Pallag József géprejű bérkocsi, Dobi Károly gyümölcs, zöldség, baromfi és tojás ker., özv. Varga Lajosné gyümölcs, déligyümölcs, péksütemény, pogácsa, cukorka kiskeresk. Kun László géprejű bérkocsi, Sz. Kovács István és Horváth Etel közkereseti társaságban hentes és mészáros, Tar József János szatócs, Ottományi József gyümölcs, déligyümölcs, burgonya és baromfi, özv. Horváth Istvánné gyümölcs, tojás, baromfi és zöldség keresk., Friedländer Miklós szörme kiskeresk., Nagy Gyula kézimunka, divat és rövidárú kisker., Nagy Ferenc borbély és férfi fodrász, özv. Jónás Ferencné burgonya, zöldség, baromfi, tojás, gyümölcs, déligyümölcs kiskeresk., Rácz Ferenc baromfi, tojás, burgonya, dinnye bab és zöldségfélék keresk., Gere Jánosné zöldség, főzelék, dinnye, gyümölcs, déligyümölcs, tojás, baromfi keresk., Ignézi Györgyné gyümölcs, déligyümölcs, zöldségfélék, burgonya, tojás és baromfi kiskeresk., Tomasoovszky József és neje, Bör Róza gyümölcs, déligyümölcs, zöldség, pattogatott tengeri, sülttök, baromfi, tojás kiskereskedés, Stanpf István liszt és malmi termékek kis- és nagykeres., Kiss Lajosné sz. Kántor Julianna gyümölcs, déligyümölcs, dinnye, tojás, baromfi, mezőgazdasági és konyhakerti magvak, főzelék, zöldség, burgonya kiskeresk., Sipos Já-

nosné, sz. Molnár Róza gyümölcs, sülttök, pattogatott tengeri, napraforgó és hűtő italok kiskeresk., Goldstein Etelka burgonya, zöldség, gyümölcs, déligyümölcs, tojás és baromfi kiskereskedés.

KÖNYVEJHÁZ

Adjátok azoknak

Megyery Sári verseskönyve.

Uj és friss színek, hangok, új és friss hangulatok és gondolatok áradnak ki ebből a könyvből, ami — mint Megyery Sárinak legtöbb műve, — különös, de érdekes irányt képvisel a magyar irodalomban. Egészséges, nyílt, őszinte irányt és csak ez a burkolatlanság teszi lehetővé, hogy az asszonyi gondolatok és érzések úgy feltáruljanak, mint Megyery Sári szavaiban. Leplezetlen egyszerűség hangzik ki minden verséből, az a póznélküli, disztíngált egyszerűség, ami manapság javarészt hiányzik a költőknél: amit sujtásos cífraság szokott pótolni.

Megyery Sári, — már nem is Sacy von Blondel, — igazi költő és igazi asszony. Fájdalmas és napsugaras asszonyisága mind benne van verseiben. Benne van érzéseinek vibráló feszültsége és tompított csöndje, benne van asszonyi mivoltának minden tudata. Lesujtottság és emelkedettség. Rajongás és csalódás. Szerelm és gyűlölet, hit és hitetlenség, gyönyör és utálat, szív és szívtelenség, lelkesedés és kiábrándulás, hűség és hitlenség. Az érzéseknek valóságos orkánja száguld végig ezekben a versekben, amelyek szépek, mert egyszerűek és egyszerűek, mert szépek.

Nem végez, bravuros mutatványokat

a versformákkal, nála a kifejezés lényege a fontos. Ezért van az, hogy a gondolatok annyira zúndusak. Ezért van az, hogy versei olyanok, mint a festmény, amelyen a színek nem a piktor szemének meglátását, hanem a természet alkotását tükrözik vissza. Ezekben a versekben az erotika nem azért van, hogy a színskálát még pompázóbbá vagy talán vonzóbbá tegye, hanem, mert megköveteli egy igazi, tisztán leplezetlen asszonyiság őszintesége. Megyery Sárinak ez a műve jobb valamennyi eddigi művéénél. Jobb, szebb, nemesebb. Azokat a műveket Sacy von Blondel írta. De Megyery Sári sokkal jobban ír.

R. Gy.

LAWRENCE BLOCHMAN: A BENGALI GYILKOS

A keleti táj s nép misztikuma egyesül ebben a regényben a nyugati kultúrbanditák elvetemültségével. Indiánát visz a vonat, előtünk ismeretlen, fülledt tájakon játszódik a cselekmény. A vonaton gyilkosság történik és felmerül a detektívregények örök kérdése: ki a gyilkos? A kérdés örök, de a megoldás váratlan és egyedülálló. Az amerikai író virtuóz művészettel vezet a regény vonalát, amíg olvassuk az izgalomtól lüktető sorokat, bennünket is elfog a hajszá vá izgalma. A rendkívül érdekes mű Athenaeum detektívregény-sorozatának legújabb kötet. Ára 1.— P és mindenütt kapható.

ALLÁST KERESŐK LEGBIZTOSABBAN JUTNAK MUNKÁHOZ, HA LAPUNKBAN HIRDETNEK! 40 FILLÉRERT KÉT LAPBAN JELENIK MEG APRÓHIRDETÉSE, HA NALUNK ADJA FEL.

AZ EKRAZITVONAT

Írta: PAUL O'HARA

(23)

Jó lesz lefeküdni, látta be végre és kezdett a szobában berendezkedni. Legelőször is alaposan kiszellőztetett. Azután megvizsgálta a szobát. Még a falakat is megkopogtatta, sőt végigmászta a padlón és azt is végignézte olyan buzgalommal, mint ha valami elvesztett kincset kellene megkeresnie. Azonban semmi gyanusát nem észlelt. Végignyult a díványon. A hatalmas medvebőr elsőrangú fekvőhelynek bizonyult. — Ahogy elnyult rajta és behunyta egy pillanatra a szemét, olyan fáradtnak érezte magát, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel tudta csak újra felnyitni a szemét. Azonban bármennyire is rosszul esett neki, felkelt és behozta a másik szobából hasznavehetetlen, régi pisztolyát, úgy gondolván, hogy evvel is vétené az óvatosság ellen, ha otthagyná az éj folyamára. Jóllehet, egyetlen története sem volt már hozzá. A láz már dobolt János füleiben, távoli harangzúgást hallott és a tagjai cinehedeztek. Emberfeletti erővel próbálta az öntudatát megőrizni és örömmel vette észre, hogy sikerül is akaratának győzedelmeskednie a lázon. Be akarta zárni a ajtót. Ekkor vette észre, hogy a kulcs hiányzik és még hozzá az ajtó kifelé nyílt. Lázaz fejével végigbotorkált újra a házon és csodálkozva látta, hogy egyetlen ajtóban sincs kulcs. — János ekkor

ügyügyü dologra határozta el magát. Fogott egy darab madzagot. Az egyik végét a csuklójára, másikat a kilincsről kötötte és maga is nevetéskedően, lefeküdt a medvebőrre. — Ugy gondolta, hogy az esti órákig aludni fog. Remélte, hogy kilenc-tíz óra felé alábbhagy a láza és akkor ébren maradhat egy darabig. Az ösztöne azt sugta, hogy valami még történni fog az éjjel a régi házban. Már félálomból riadt fel arra, hogy a zsinag, amit a csuklójára kötött gyöngén megrándul. A zemei bár pillái mintha ólomból lettek volna, kinyíltak és János meglepetten látta, hogy a szoba ajtaja félig nyitva van. A másik szobából pedig csengő kacagást hallott. Hirtelen felült és elővette a zsebéből a pisztolyt, amivel a titokzatos sebkötöző samaritánus ajándékozta meg. A heverő a szoba egyik sarkában volt és a meglevő ajtónyílás nem volt elég arra, hogy innen a heverőre lehessen látni.

— Tegye le, mondta most kinn a dolgozószobában az alábbi csengőhang — tegye csak le és hazamehet. A szavak azonban angolul voltak mondva és János áldotta a szorgalmát, amivel alaposan elsajátította ezt a nyelvet. Kívülről egy mély dörmögő férfihang érthetetlen halk válaszai hallatszottak és pengő üvegcsörömpölés. János amennyire telt

tőle halkán felkelt a heverőről és lebontotta a kilincsről a madzagot, nemkülönben a kezéről is.

A láz borzongatta a tagjait. Óvatosan az ajtóhoz lopózkodott. A madzag végét ugyanis sikerült még távolabbról lekasztania a kilincsről. Ebben a pillanatban halkan becsukódott a dolgozószoba ajtaja. János hallotta a kilincs finom csettenését. Hirtelen kiugrott az ajtó mögül. Azzaz csak kibotorkált, mert annyira elgyengült a láztól, hogy az ugrásból csak egy komikus mozdulat lett és János tántorogva állott a dolgozószobában, kezében a kis fekete pisztollyal. Miközben szentül meg volt győződve róla, hogy álmodik. Az íróasztal előtt ugyanis a bácsi hatalmas karosszékeben egy karcsu autóköpenyes alak ült, kit láthatólag nem gátolt János heves fellépése. A karcsu alak arcát hatalmas szemüveg takarta el. A szemüveg alatt azonban hangosan felnevetett:

— Remélem, nem akar golyót eresztetni irgalmas szívé betegápolójába?

VII. FEJEZET.

Egy két méter széles és három méter hosszú füleke nem a legkellemebb tartózkodási hely. Főleg akkor, ha az embernek kezét, lábát megkötötték és a tetejében egy hatalmas ütést is mértek a fejére pisztolyaggal. Ilyenforma gondolatai voltak annak az ismeretlen egyénnek, akit Hartmannék belöktek a tapétaajtós oduba, ama nagy cirkusz után, amely a szamospart, magányos házban lezajlott. Legalább az idegen cirkuszról mormogott valamit a fogaiközött, mialatt azon igyekezett, hogy meg-

szabaduljon kötelekeitől. Ez azonban nem volt éppen a legkönnyebb dolog. Ugy látszott, a sánta férfiú, aki ezeket a kedves madzagokat rárakta, kitünően értette a mesterséget. Azonban egy negyedóra kitaró munka után az ismeretlen felállt a fölkében és meglegedetten nyújtzkodott ki. Megtapogatta a fejét, amelyen a szőke bubifrizura alatt egy cipónagyságú daganat éktelenkedett. Hirtelen kibújt a kékselyem estélyi ruhából, ami máris nagyon kényelmetlenné vált a számára. A ruha alatt egy fekete testhezsimuló trikó volt rajta csupán, lerugta a magassarkú női cipőket is. Aztán lekapcsolta a kitömött melltartókat, amelyeknek segítségével karcsú és feltünően arányos testű hölgy volt még ezelőtt pár perccel, levette platinaszőke parókáját is. Alatta előtűnt rövid, fekete haja... A fölkében koromsótság volt még az előbb, mikor az ismeretlen hozzáfogott kötelekeitől való megszabaduláshoz. — Azonban, amint a kezét kiszabadította, azonnal elővett valahonnan a trikó zsebéből egy apró villanylámpát és barátságos sárga fény sugározta be a kis poros odut. Feltünően finom, nőies arcú, de rendkívül izmos karcsú férfi állt a fölkében, aki most figyelmesen vizsgálta az ajtó zárját. Aztán nekivetette vállait az ajtónak. Karcsú teste megfeszült a hatalmas erőfeszítéstől.

(Folyt. köv.)

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG”-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZ BE SZÜKSÉGLETEIT.

Egy apróhirdetés egyszeri közzétevése 10 szög két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLER, VASARNAP 60 FILLER.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12.

Házasság

36-40 év körüli nyugdíjképes úriember ismeretségi keresi házasság céljából intelligens kath. csinos övegyasszony családi házzal, kézzelrel, „Minta” jellegre. 167

Levelezés

Bagolyvár
vendéglő az uriközönség budai jellegű kiskocsmája
Híd ucca 14.
Tel. 19-31.
1949

Katonatisztek, altisztek, katonai hivatalok tűzifát, szemet téli szükségletre is a legolcsóbb készpénzárón kapják hához szállítva havi részletfizetésre is Halász Bertalan tűzifa- és szénkereskedőnél, — Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24. 4692

Betöltendő állás

Magános házaspárnál két iskolás gyermek ellátással felvétetik. Bővebbet Erzsébet u. 57. 218

Horgolónók, helybeliek, vidékiek jó fizetéssel állandóra kerestetnek. Király 5., földszint. 1412

Jó házból való tanulóleányt felveszek. Jelentkezni Sebők Márta gyermekruhásalon hétfőn d. e. Piac u. 75. sz. II. em. 1644

Mindenes főzőnőt keres idősebb házaspár Péterfia 8. Jelentkezni 3-5-ig. 9623

Azonnal; belépésre keresek jóköltségű rófossegédet. Zádor Benő Hajduböszörmény. 1511

Öreg molnárt keres vidéki kis darálómalom. Nagy, Dobó ucca 26. 302

Zöldseg. és tejüzletvezetőt keresek. — Ajánkozzanak „Kaució” jellegre a kiadóhivatalban. 300

Rádióeladók komoly, megbízhatókat előnyös feltételekkel, kifutót felvesz Soltész, Kálvin-tér 12. 298

Ingyen lakást adok állandó napszám munkáért. — Levelet kiadóba „Megbízható” jellegre. 287

Ügyes, szolid, megbízható mindenest felveszek. Hajós, Szent Anna u. 23. szám. 1609

Deutsches Fräulein sucht ab 1. Sept. zu 1-2 Kinder Stelel Zusehriften: Franz Tannenbaum, Arany János 54. II. em. 1643

Jól főző, hosszú bizonyítványú mindenest felvétetik. Jelentkezni 9-10 közt. Miklós ucca 6. 4031

Deutsches
Fräulein wird für Nachmittag gesucht. Adresse im Zeitungsbureau. 1591

Helyi
ismeretséggel rendelkező ügynőket felveszek. Erzsébet 36., fatelep. 834

Önállóan
főző rendszerető, állandó otthonra vágyó jobb nőt keresek éves bizonyítvánnyal háziasasszony támaszául. Szent Anna 52. 235

Állást keresők

Fiatal, egészséges tanítónő Debrecenben, vidéken elhelyezkedne, — háztartásban segédkezik, gyermek mellett kitűnően szerepelt. Cím kiadóban. 290

Jólelkű, teljesen árva lány háztartásban perferkt kisebb családhoz vagy gyermekekhez vidékre is elmenne. Huszár u. 9. 1608

Pénz

Betétekre a megállapított legmagasabb betétkamatot adja Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 207

Kölcsönöket folyósítunk első helyi bekebelezéssel, Magyar Általános Takarékpénztár Debrecen, Piac ucca 81. 1396

Üzletek

Üzlethelyiség kiadó. Werner-féle üzlet Piac u. 72. Értekezhetni a házfelügyelőnél, vagy telefon 20-13. alatt 1614

Üzletáthelyezés

A MONE orvosj. műszer- és kórházberendezési R. T. a Kistemplom-közből Piac u. 41. (Szilágyi kézimunkaüzlet) alá költözködött. 1386

Biztos megélhetést nyújtó 32 éve fennálló bevezetett nagy fűszerüzlet elköltözés miatt eladó. Cím kiadóban. 1597

Püspöki palotában uccai és udvari üzlethelyiség kiadó. Értekezni lehet Kálvin-tér 17. sz. a g. gondnoki hivatalban. 1619

KÉT NAPILAPBAN
40 FILLERÉRT
hétköznap, vasárnap 60 fillérért közöljük 10 szavas

APRÓHIRDETÉSÉT
KÉT NAPILAP

sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését napon-ta, ennél fogva

a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Jóforgalmú
szatócsüzlet kevés pénzzel átvehető, ugyanott tölgyfaháló, — vaságy, süllőszethető varrógép, asztalok és székek eladók. Cím a kiadóhivatalban. 1652

Üzlet, alkalmi vétel
3000 lakosu községben, 52 éve fennálló fűszerüzlet, korlátlan italmérséssel, trafikengedéllyel, vezetés hiánya miatt házza együtt eladó. Cím a kiadóban. 1605

Katonai szolgálat
miatt jömeneteli fűszerüzlet, italmérséssel átadó. Cím a kiadóban. 1607

Kiadó
üzlethelyiség, új sarokház nagy telekkel, hentesüzletnek igen alkalmas. Kinizsi ucca 101. 1657

Jóforgalmú
fűszerüzlet Vörösmarty 20. és Bartha 5. kiadó. 290

Kiadó lakás

Kétszobás, esetleg háromszobás új fürdőszobás komfortos lakás parkirozott udvarban november 1-től kiadó. Rákóczi u. 35. 1626

Központi fűtéses
bútorozott szoba azonnalra is kiadó. Telefon 17-65. 1622

Összkomfortos
kettőszobás lakás november 1-re kiadó. Arany János u. 46. 1604

Földszinti
ötszobás uccai modern trillakás, mindennel felszerelt irodahelyiség és más bútorozott szobák kiadók. Arany János ucca 20. 1606

Háromszobás
uccai másodemeleti lakás teljes komforttal nov. 1-étől kiadó. Értekezhetni házfelügyelőnél, — Simonffy ucca 13. 759

Kiadó
egy szoba, konyha, kamara — szuterén lakás, Nádasy u. 1. szám, Poroszlav út végén. 212

Hatvan u. 6. sz.
bérházban novemberre kiadó egy kétszobás, konyha, kamara, cselédszoba, elő- és fürdőszobából álló, modern földszinti lakás központi melegvízfűtéssel és állandó melegvízszolgáltatással. Értekezni lehet telefonon 28-29. alatt a gondnoknál. 1612

Központban
két nagyszoba garzonnak (különbejárattal), műhelynek kiadó. Csapó 19. 1630

Kiadó
különbejárattal, csinosan bútorozott uccai szoba előszobával 1-2 személy részére. Hatvan u. 31. keresztépület. 1631

Egy
szoba, konyha, kamara kiadó szept. 1-re. Lorántffy ucca 30. 273

Négyszobás
uccai lakás nov. 1-re kiadó. Péterfia 17. 236

Debrecen
legszebb helyén, parkirozott udvarban, parkettás, fürdőszobás bútorozott szoba kiadó. — Kossuth u. 53. Szücs. 134

Kiadó
szoba, konyha lakás mellékhelyiségekkel Csokonai ucca 26. 1650

Különbejárattal
tisza uccai bútorozott szoba fürdőszobahasználattal elsőjére kiadó. Széchenyi u. 12. 4026

Kétszobás
lakás telekkel, gyümölcsösrel szeptemberre kiadó. Kassa út 33. Értekezni Arany János ucca 25., ügyvédnél. 1600

Kétszobás,
előszobás, vízvezeték lakás kiadó. Arany János ucca 15. sz. 1640

Elegánsan
bútorozott szoba fürdőszobával kiadó. Értekezni 10-4-ig: Miklós ucca 4., I. emelet. 1586

Csinosan
bútorozott uccai szoba különbejárattal, esetleg két személynek, József kir. herceg ucca 33. 6. 1641

Négyszobás
összkomfortos modern lakás nov. 1-re kiadó. Simonffy u. 32. 1508

Szépen
bútorozott uccai szoba kiadó. Fürdőszoba, esetleg ellátással. Miklós ucca 4. I. em. jobbra.

Széchenyi ucca legelejen
teljesen különbejárattal uccai tiszta bútorozott szoba fürdőszobával kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1386

Egy szoba,
konyha lakás szeptember 1-re kiadó, Széchenyi ucca 34. 1639

Szoba,
konyha, verandás lakás szeptember 1-re kis családnak kiadó. Bethlen u. 14., második lakás. 4019

Háromszobás
uccai lakás Nap u. 9. aaltt november 1-re kiadó. 161638

Különbejárattal
csinosan bútorozott, tiszta szoba egy-két személy részére kiadó. Piac u. 58. I. em. 17. 1617

Kiadó
vágóhídi sorompó mellett háromszobás villalaks szőlővel, gyümölcsösrel, esetleg 3 hold földdel. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 306

Különbejárattal
bútorozott szoba 1-2 diáknak parkirozott udvarban, esetleg ellátással azonnal kiadó. Rákóczi u. 35. 1625

Négyszobás
uccai másodemeleti szépen renovált komfortos lakás Hungária palotában novemberre eszetazonnalra kiadó. 1629

Különbejárattal
uccai szoba, előszoba, teljes ellátással is kiadó. Rendelőnek, irodának is alkalmas. Fél 10-3, 6-7 óráig. Szent Anna 34. 233

Különbejárattal
nagyon szép uccai parkettes szoba (külön WC) kiadó, József kir. herceg 35., I. em. jobb-oldal. 229

Kettő
szoba, előszobás lakást keres villamos mentén tisztviselő házaspár. Cím kiadóba „Tisztviselő” jellegre kérem. 295

Egy szoba,
konyha lakások vízvezetékekkel Lónyai u. 31. sz. alatt szept. 1-re kiadók. Értekezni Híd u. 4. szám. 1637

Budapesten
olcsó tiszta bútorozott szobák napokra is kiadók. Singer, — Rombach ucca 14., I. em. 7. 4021

Különbejárattal
szépen bútorozott szoba kiadó. Ferenc József út 16. III. em. 1. 1611

Háromszobás
fürdő szobás teljes komfortos lakás november 1-ére kiadó. — Piac u. 72. 1613

Kiadó
ház, kerttel együtt telepen. — Honti u. 32. sz. Azonnal beköltözhető. 291

Kiadó
tágas kettő szoba, előszoba, veranda mellékhelyiségekkel. Híd ucca 2. Patkógyár mellett. 289

Kiadó
a Csapókertben 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás 3 hold földdel. Értekezni Kossuth ucca 26. Dr. Kardos Endre tulajdonosnál. 222-b

Bútorozott
szoba, modern, uccai, főbb uccán két egyén részére kiadó. — Cím a kiadóban. 223

Különbejárattal
bútorozott szoba szept. 1-re olcsón kiadó. Kazinczy u. 12-1H lépcső. 219

Egy
szoba, konyha gyermektelen tisztviselőnek, vagy nyugdíjasnak azonnal kiadó. Nyugati u. 44. 211

Püspöki palotában
4 szobás lakás azonnal kiadó. November hó 16-tól 2, 3, 4 és 6 szobás lakások. Értekezni lehet Kálvin-tér 17. alatt a g. gondnoki hivatalban. 1618

Garzon lakásnak
is alkalmas két uccai bútorozott szoba, előszobával, vízvezeték, mosdóval, ugyanott egy bútorozott szoba is kiadó. Cím a kiadóban. 1620

Különálló
különbejárattal uccai elegánsan bútorozott szoba átutazóknak is. Pacsirta 11. 227

Központban
különbejárattal előszobával uccai bútorozott szoba azonnalra kiadó. Vár ucca tíz. 1654

Fürdőszobával
különbejárattal bútorozott szoba parkettával, központi fűtéssel kiadó. Szent Anna 35. 1653

Különbejárattal
uccai bútorozott szoba tanulóknak ellátással is kiadó. Rothermere 32. 303

Különbejárattal
uccai csinosan bútorozott szoba elsőjére olcsón kiadó. Rothermere 14.

Háromszobás
lakás mellékhelyiségekkel, külön udvarral elsőjére kiadó. József kir. herceg 25.

Szép
szoba, konyha, kamara terraszszal 25 pengőért házaspárnak Komlóssy út 21. szám alatt azonnal kiadó. 290

Péterfia
ucca 16. szám alatt ötszobás, kertés udvari és háromszobás modern udvari lakás november hó 1-re kiadó. 283

Háromszobás
modern lakás november elsejére kiadó. Cím a kiadóban. 280

Kiadó
uccai különbejárattú 2 szoba, előszoba, elegánsan bútorozott garconlakás. Garay 20. 283

Uccai
háromszobás modern lakás kiadó. Maróthy György ucca 5. 292

Kiadó
két szoba, konyha, speiz, kamara, eladó régi ebédlesek-rény, tükrös toalett, vasmanórió. Magoss György tér 29. 293

Lakást keresők

Központban
2 vagy 3 szobás modern komfortos uccai lakást keresek november 1-re. Püspöki palota I. kapu, III. em. 52. ajtó. 1635

Ugyvédj
irodának alkalmas bútorozott szobát keresek központban. Cím a kiadóban. 231

Ingatlan

Eladó
vagy kiadó város alatt, kövesút mellett 20 holdas tanyaföld gazdasági épületekkel, szőlő, gyümölcsösökkel. — Értekezhetni: Gazdák Bankjában. 208

Kitűnő
jövendelő adómentes kertészház gyümölcsösökkel, 3 szobával, külön üzletházalattal olcsón eladó. Kishegyesi út 29. 82

Szováti
földön 20 hold föld kiadó. — Domb u. 22-a. 286

Uj adómentes úrvilla
3 szobával, gyümölcsösökkel, melléképületekkel feltűnő olcsón eladó. Cím a kiadóban. 4014

Kiadó
kertészeti föld a Tócsóskertben. 3 hold. Értekezni dr. Kardos Endre tulajdonosnál, Kossuth ucca 26. sz. 222-a

Elcserelem
vidéken szép, nagy, üzletes házamat helybéli házzal, rá is fizetek. Barna ucca 10. 1603

Kiadó
tizennégy hold tanyásbirtok Ujmacson harmadikába; különösen tehénészetre. Kőlesey 15. 235

Családi háznak,
gyümölcsösöknek alkalmas parcellát vehet: István út 43. Értekezni helyszínen — vagy dr. Csáthynál, Deák Ferenc ucca 9. 254

Ebesen
közvetlenül a szováti kövesút mellett 72 hold tanyásbirtok eladó. Esetleg darabonként is. — Cím: Deák Ferenc u. 13. Telefon: 29-05. 266

Haszonbérbe
kiadó ebesi állomásnál 90 hold föld. Bővebbet Simon ügyvédnél, Piac 81. 230

Eladó
Ispóty ucca 11. számú ház. — Ugyanott leánderek is. 224

Eladó
egy nagy szalontükör és egy nagy csillár, Simonffy ucca 13. házfelügyelőnél. 1148

Elcserelem
kis családi házamat nagyobb családdal és nagy szoba és ebédlesekkel eladó. Vörösmarty 9. 215

Kádár-dűlőben
19 hold föld kiadó tanyával. Értekezni lehet Borz ucca 24. szám alatt a tulajdonosnál. 301

Ellátás

Teljes ellátásra
elfogad egyetemista vagy középiskolás leányt, izraelita uric család. Cím a kiadóban. 1645

Izraelita
úricsalád két diákokat kóser koszt és teljes ellátással a következő tanévre felvesz. Értekezni délelőtt. Péterfia 31. 1489

Uri családnál
izraelita középiskolás leány teljes ellátást kaphat, korrepetálással, zongorahasználattal. József kir. herceg ucca 43. 1524

Két
középiskolás urit felsősztályosat elvállal uriaszony. — (Külön szoba. Elsőrendű ellátás. Gondos felügyelet. 1633

Vidéki
felsőbbiskolát végző leányok teljes ellátásra elfogadhatnak. — Cím a kiadóhivatalban. 227

Diáklányt
vagy fiút elsőrangú kóser ellátásra olcsón vállal: Piac ucca 58. sz., II. em. 29. ajtó. 1545

Uri ellátást
kellemes családi otthont talál középiskolás leányka, vagy egyetemi hallgató uric család. Verbóczy ucca 3. sz. 1628

Egy
iskolász leányt teljes ellátásra elvállalok. Nyíl ucca 111. 3. ajtó. 4027

Ellátásra
vállal izr. uric család 1-2 gyermeket. Hatvan u. 31. keresztépület. 1632

HUNGARIA-PENSIO
Piac u. 59. szám alatt megnyitott. Kitűnő konyha, mérsékelt árak. Szobák ellátás nélkül is. Szakszerű diéták.

Ellátást keresők

Teljes ellátást
keresek külön szobául. Aranyajánlatot „Egyetemi hallgató” jellegre kérek. 213

Vétel

Kényszerkölcseint
régikoronás részvényeket, — Olasz sorsjegyet veszek. — Krausz, Reáliskola 6. 1227

Jókarban levő
használt fürdőkádát vennék. — Ajánlatot Hatvan ucca 11. sz. kérek. 1649

Búzaaljat,
repecealjat, köles keveréket megvételre keresek. Apaffy ucca 20. 1394

Szönyegszövőszéket,
nagyot kölcsön-, vagy megvennék. Poroszlay út 24. 221

Fajdinnyét
naponta 5 mázsát, termelőtől veszek. Farkas, Hatvan u. 2.

Eladás

Tégla és cserép
jóminőségben, olcsó árban kapható a Tóth és Sebestyén rt. téglagyárból. Iroda Fürdő ucca 2. Tel. 26-10. 577

Olcsón eladó
10 méter széles, 16 hosszú, 3 magas akácoszlopokon álló szín cseréppel fedve. Hízalónak, juh hodálnak, dohánypajtának, — gépszíneknek alkalmas Schwarzc Bélánál, Hunyadi u. 17. 1647

Használt autók

használt motorkerékpárok
hihetetlenül olcsón kedvező fizetési feltételek mellett.

Hungaria Üzemfelsz. rt.
Hunyadi ucca 11. szám
Telefon 19-87. 1399

Eladó
cca 34 m. hosszú, 2,40 m. magas ócska kerítés kapuval, vasalással és ócska gerendák. Értekezni: Erdélyi Tűzifa- és Szénkereskedésnél, Pesti ucca 2. Telefon: 32-31. 178

Eladó
egy szép fekete (hajó) gyermekkocsi. Herceg 13. (Vargakert) 1616

Asztalszór,
hegedű, tükrök, szalongarnitúra, garderozszekrény, szelőn, vegyes bútorok eladó. Csapó 14. telefon: 32-11. 1204

Dóczy
gimnázium harmadik és negyedik oszt. tankönyvek olcsón eladó. Erdős, Kossuth ucca 3. 1610

Szervizek,
mokka, likőrök, gyümölcsös, tészta, boros és vizeskészletek, 2 darab kerti fotell, kandelláber, egy hármás virágállvány, nippel, matyó teríték és diványpárna lapok olcsón eladók. Megtekinthetők délutáni órákban. Apaffy ucca 32. sz. 77

Gyermekágy,
fehér, teljesen új állapotban garantált tiszta fiókkal, matracal együtt jutányos áron azonnal eladó. Megtekinthető: délután 4-5 órákor. Dr. Jakab, Piac 34. 217

STEYR TIP. XII.

CABRIOLETT
4 személyes eladó
NEUBAUER
KÉTMALOM UCCA 4.

Gáztűzhely
van eladó. Domb ucca 13. 209

Takarékos ember
tűzfűtést, szénét téli szükségletre is Halásznál (Margit-fürdő mellett) vásárol, mert jót, szárazat, olcsót és pontos mérlegelést kap, házhoz szállítva. — Telefon 10-24. 1224

Harley
háromszázötvenes kitűnő állapotban teljes felszereléssel eladó. Kovács, Csapó u. 59. 214

Egy klgr.
la. színes zománc olajfesték, ajtó, ablakok festésére, míg a készlet tart 1 pengőért beszerezhető a volt Neumann festéküzletben, Csapó u. 14. sz. 1497

N. S. U.
segédmotoros megőrzésből eladó. Soltész, Kálvin-tér 2. 299

Függöny
garnitúrával, asztalterítő garnitúra olcsón eladó. Svetits-bérház, III. udvar, I. em. 10. 1651

Bőrfeteles
és könnyű hajtókocsik olcsón kaphatók. Kocsik kárpitozását, fényezését, javítását szakszerűen végzi Gyulai, Hatvan u. 34. szám. 4028

Kotló
alá való fehér bántán tojás és faj galambfi kapható. Apaffy-u. 20. sz. 1075

Gazdasági
zsákok eladók. József kir. herceg ucca 18. 1621

Porszívógép
jókarban eladó. Verbóczy ucca 4. szám, III. 7. 1677

Motorkerékpárok,
Csepel, Puch 250-es, Méray 350-es, 500-as oldalkocsi, Ariel 500-as oldalkocsi, — Indián 600-as oldalkocsi előnyös árban, motorolaj, alkatrészek: Gépkirálynál, Royal-épület. 1581

Gazdasági
felszerelések, szekerek, vetőgép, lógerebye, mázsa eladók az Apaffi gazdaságban, Debrecenhez öt kilométerre, a hadházi úton. 1490

Építkezési
sinek, víztartály, vashordó, rolló ajtóval eladó. Hatvan u. 49. sz. 1187

Vasrolló,
kirakat kerettel, rámaival sé üvegajtóval eladó. Csapó ucca 10, az udvarban. Ugyanott egy Biedermayer-asztal eladó. 4029

Tapasztani
elsőrendű sárgaföld hordható. Egy szekér 1 pengő. István út 21. 297

Eladó
egy jókarban levő szórórosta. Bethlen u. 55. 294

Kerékpárok,
Styria, Puch, Csepel, angol, francia, német gyártmányok, gumik, alkatrészek nagy raktár: Gépkirálynál, Royal-épület. (Részletfizetésre is.) 1582

Ráfvasak,
tetőbádog, takaréktűzhelyek, — singerendák kaphatók. Ócskavasat legmagasabb árban veszek. Fischer, Csapó 89. Telefon: 28-59. 1195

Nagy pálmák,
fikusz, hordók eladók. Kossuth u. 56. 1655

SIRKÖVEKET
gránitból, márványból és műköből készít a Debreceni Működgyár rrt. Fürdő u. 2. Mozaik cement lapok, épületanyagok eladása. 575

Chevrolet-autó,
kitűnő motorral eladó. Csapó ucca 10. sz., az udvarban. 4030

Szekerek,
vetőgép, lógerebye és egyéb gazdasági felszerelések eladók az Apaffi gazdaságban, Debrecenből 5 kilométerre a hadházi úton. Értekezni vasárnap délután.

Szőlőtaposókád
és borshordó eladó. Poroszlay út 32. szám. 225

Olcsón
eladó egy ágy, sparhelt, éjjeliszekrény és asztal. Patai ucca 18. 242

Olcsó
használt vadászfegyverek kaphatók. Piac ucca 38. Skót. 238

Oktatás

Gyorsírást
okleveles gyorsírótanárnő jutányosan tanít. Arany János ucca 2. II. 6. 1648

Angolul
németül szép kiejtéssel beszélő fiatal úriasszony órákat ad. — Piac u. 10., második emelet 3. 1598

Tanárjelölt
középiskolai vizgákra előkészít Péterfia 36. 229

Német órát
ad, egy hónapban 24 órát 6.— pengőért csak felnőtteknek szülétt német nő. Egy félév alatt perferktül tud. Kossuth u. 41. 541

Különféle

Szemünkre vigyázzunk

Pontosan készült szemüveget használjunk.
C SERÉP S ÁNDOR
szemklinika: látserész Debrecen, Piac ucca 21. 1611

Tizedesmérleget
100 kg-ig pár hétre kölcsön kerek. Cím a kiadóban. 4025

Egy
barna mintás kásmir kendő elveszett. Megtalálójá jutalomban részesül. Szilágyi, Rugonfalva u. 19. 210

Szilágyi kézimunka
rövidáru és nődivatüzletét Kistemplombazárba helyezte. 1566

Iskoali ruhákat,
gyermek kabátokat, ugyszintén női kabátokat, kosztümöket, estélyi és uccai ruhákat izlésesen és olcsón készít Szabó Miklós női divatterme, Piac ucca 44. szám. 2646

Mosást,
vasalást olcsón vállalok. Szodos Ferencné, Nyúlas, Ujrt ucca 48. 4017

Elveszett
egy szőkekeoca hat hónapos malac. Megtaláló jutalmat kap, vagy hiralással lesz Legányi u. 35. 1624

Borpince
kiadó Király ucca és Piac ucca sarkán. Ugyanott üzlethelyiség is. 1615

Poloskaírtást,
melyírtást, cyángázzal, lakások vizsgálatát, valamint bútordarabok, ruhák, bundák és szőnyegek darabonkénti cyanozását, szállítását saját helyiségemben törvényes felelősséggel végzem. Poloska, sváb és patkányszer kapható. Nánássy, Kossuth ucca 47. szám. 220

Kézimunka
előrajzolást, modern új mintákkal készit Nagy Gyula műhímző, Püspöki palota. 1657

A szerkesztésért és kiadásért
felelős: Thury Levente.
Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat.
Nyomatott: Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. szám.

EGY AZIG
A hétfő b...
hog az egy...
egyedül mar...
len folytatott...
den sajtóorg...
állapodásra j...
sek áregyezm...
den ujság tel...
tukkal és eg...
sorny helye...
kenyerért, a...
máért, a keny...
rantáló minős...
hog megszö...
lemben a fog...
dig mi úgy ér...
megek hihe...
miatt leginká...
itt lenne a h...
denkinek, m...
közös erővel...
kenyer frontj...
Egyedül m...
maradt egy t...
barát, aki vi...
sajtóorgánum...
zonyosan győ...
ket. Ez a tán...
igazság. Az i...
lemben a mi...
godtan mond...
elegen vagy...
lettünk. Azok...
a pékkartell...
galmát megh...
harcoltunk, a...
utolsóig igaz...
céljük, mint a...
fogyasztónak...
szoros gyűrt...
köré font a...
munkásságunk...
ceni Függetle...
ahhoz, hogy n...
cot: a hatóság...
pékkartell me...
Örömmel ál...
egyáltalában...
receni hatóság...
telkedni, sőt...
gok minden...
magatartásáb...
lyettestől kez...
ebben a küzdé...
ságot kimond...
folytatják a...
ügyeinek a ki...
zást s aziránt...
ez elég terhe...
nyezni a pé...
hez.
Hasonló ör...
olvasóinknak...
debreceni köz...
sét s azt a lel...
delmünk mind...
közvetlen t...
hog mily nag...
a közönség ér...
ez iránt az ak...
nappal jobban...
feladatot, am...
reánk vár. Az